

Мартин Колев

Кучето на терасата

Издателство „Захарий Стоянов“

МАРТИН КОЛЕВ
КУЧЕТО НА ТЕРАСАТА

chitanka.info

ТОЧНАТА ЕСЕНЦИЯ

Всичко беше заради момиче, естествено — страшно бях луднал. Затова влязох в малкото магазинче, свряно между една оптика и един бутик с мъхести палта. Бях готов на всичко. А щом се стигне до отчаяни решения, те често взимат, че се оказват по-успешни от упорита свалка и пликче с бонбони за петдесетачка. Да — и аз не знаех, че могат да се намерят такива, а бяха всичко на всичко дванайсет бонбона... Но пък така опаковани, че да оцелеят и след бомбен взрив.

Както и да е, вече бях бутнал стъклената врата и продавачката ме приветства с лишен от всякаква емоция поглед. Глупаво щеше да е да се обърна и да избягам, пък и Брезовград е малък град — все някой щеше да ме види и да каже, че са ме гонили ченгетата или нещо такова. Затова пузнах вратата да се залюлее обратно на мястото си и неуверено направих една-две крачки в посока на щанда.

Жената зад него изглеждаше крайно фешън. Носеше черна тениска с розов брокатов надпис „Rock'n'Roll Lady“ и дънки, опънати по бухналите ѝ, но апетитно изглеждащи козунаци. Косата ѝ беше руса, но не онова сламено русото, което стои като перука върху главата, а с премерен нюанс и леко загатнат полъх на кестеняво. Лакът ѝ лилавееше.

— Добър ден — каза и с тежък тъжен замах хлопна списанието, което разглеждаше.

— Добър ден — повторих.

Огледах се неловко. Винаги ми е било некомфортно на подобни места — с много стъкло наоколо, със сума ти крехки предмети, които като че ли те наблюдават зорко и само чакат някое необмислено движение, което да издадат с шумен трясък. Настръхнах само като си представих как изведнъж почвам да танцувам и разпервам ръце, и заритвам с крака, докато магазинът стане на прах. Разбира се, веднага пропъдих тази идея от главата си като най-пошла фантазия.

— Какво си търсите? — попита неангажиращо мацката зад щанда.

— Ъкх — прочистих гърлото си, — парфюм.

— Да — съгласи се тя, — ето тук.

И ми подаде един лист в джоб-папка, който беше приютил със ситен шрифт числата от 100 до 350 и надпис вдясно от всяко число. Не че нямах подозрения какво се случва, но все пак извих въпросително вежди с премрежен, вперен в бъдното поглед.

— Номерчето отговаря на марката на парфюма — посочи с пръст тя. — Казвате ми номерче и ви давам мостричката. Ако Ви хареса някоя, Ви пълня флаконче.

Хванах неуверено листа и попитах:

— А по колко са флакончетата?

— Малките са по четири лева, големите — по дванайсет. В малките има по двайсет капки, а в големите — шейсет и пет. Пет капчици бонус за голямото флаконче, така излиза.

И тя се скри някъде зад щанда, откъдето почна да създава шумолящи звуци. Оставен на произвола на самоинициативата, реших, че нямам избор, освен да прегледам списъка. За мое щастие колонките под „Мъжки парфюми“ заемаха само една трета от страницата, останалото бе отделено за нуждите на женския пол. Почнах да чета имената на парфюмите. Доколкото разбрах, първо беше написана марката, след това — модела. Марките обикновено носеха име или пък много кратка, излъчваща мъжество дума. Моделите като че ли си имаха вземане-даване най-вече с елементите и цветовете. Извън този анализ на концептуалното кръщаване на продуктите обаче ми се струваше, че чета древен текст на иврит относно земевладелските принципи в Атлантида. Нямах представа какво търся, нито как бих могъл да го открия по име и номер. Все едно участвах в скрита камера.

Обърнах листа — да не съм пропуснал нещо, но отзад беше празен. Продавачката още ровичкаше в скритите за клиента отделения на щанда си, затова реших да поразгледам.

Бях попаднал на едно от най-странните места на света. Не знам как стана. Вървах по Главната, видях надписа „ПАРФЮМЕРИЯ“ с искрящи златни букви и изведнъж си спомних колко отчаян бях — тъй че свих вляво и бутнах стъклената врата. И ето че сега бях заобграден вероятно от всяко нещо, което може да издава приятен мирис. Усетих

го още с влизането — невидимият облак от аромати ме блъсна и за малко щеше да ме събори. Толкова силно ухаеше, че се зачудих как продавачката издържа по цял ден тук. Докато разглеждах листа обаче обонянието ми явно вече бе свикнало с причудливата смесица от ухания.

Най-голяма част от помещението заемаха парфюмите — което надали е чудно за нещо с надпис „ПАРФЮМЕРИЯ“ отпреде. По рафтовете бяха наредени като войници петлитрови шишета с жълтеникава или безцветна течност, армия от аромати и есенции, които само можех да си представям, без да ги назова. Но в магазина имаше и много други неща — купища сапуни в различни цветове, в които прозираха розови листа или парченца лайм. Някои бяха големи и евтини, други — мънички и скъпи, но въпреки целофана се долавяше гъделичкащото им ухание на билки и плодове. Имаше, освен това, един рафт до вратата, изцяло посветен на ароматни свещи. Установих, че съм доста изостанал по отношение на свещите, защото по тези тук имаше слънца, и гуцери, и восъчни пити. Имаше една, която имитираше бира в стъклена халба с дръжка и дори беше разпенена и с мехурчета. А в някои, направени от синьо желе, бяха сложили мидички и камъчета. И, разбира се, миришеха на нещо като море. На друг рафт имаше туби с пяна за вана. На съседния — цял куп ароматни пръчици. Сред обичайните с аромат на тамян или ванилия намерих и по-неочаквани: „Нюйоркска луна“, „Марихуана“ и „Океанско дъно“. Честно, зави ми се свят от толкова много есенции. Представих си тълпи учени с престилки, които се мъчат да извлекат ухание от всичко съществуващо и то да копира оригинала напълно.

— Избрахте ли си нещо?

Бях забил нос в един сапун във формата на разцъфнала лилия и за малко да бутна горната лавица като чух гласа на продавачката. Не я бях усетил да се изправя, а ето че си стоеше, заела предишната поза. Този въпрос — или по-скоро тонът му — потвърди съмнението ми, че го кара на запис и учтивостта ѝ няма нищо общо с мен в частност. Тя май дори не ме виждаше.

— Ами, да — оказа се, че още държа списъка в ръцете си.

Погледнах го и стрелях напосоки:

— Ще искам номер 315 и 379.

— Един момент — монотонно рече мацето и се обърна към стената зад щанда, която бе заета от десетки или може би стотици шишенца.

Почна да ги претърсва с изучено движение на нокътя на показалеца — проверявайки лепенките с номера върху шишетата, без да ги докосва.

— Триста и петнайсет — каза и остави върху плота пред мен едно картонче. — Другото как беше?

— Ъ-ъ — запънах, търсейки номера, дето ми попадна преди малко, — триста шейсет и девет.

— Триста шейсет и девет — измънка.

Премести се на дясната стена, където имаше още повече шишета — поне хиляда, мисля. Тръгна от средните рафтове с леко изгънат показалец и си повтаряше под носа номерата на парфюмите, които прочиташе. Трябваше да призная, че сега се усети малко ентузиазъм в лова ѝ за правилното трицифрено число.

— Триста шейсет и девет — остави още едно картонче пред мен и зае очаквателна позиция.

— Да ги помириша? — предположих.

Жената кимна утвърдително. Взех с два пръста първото хартиено правоъгълниче и го доближих до носа си.

— В края — уточни тя.

Залепих нос за края на картончето и смръкнах, но миришеше единствено на въздух — което в крайна сметка е интригуващо ухание.

— Другия край.

— О — казах и го преместих, за да подуша. — Аха!

Това вече беше нещо. Макар че, ако трябва да съм честен — не много нещо. Оставих първото картонче и повторих процедурата с второто. Помирисах единия му край, после другия, но този път и двата не издадоха аромата си.

— Това как е? — поинтересува се продавачката.

— Ами не мирише особено — смекчих впечатлението си аз.

— Е — възкликна тя и си взе картончето обратно. Повъртя го около носа си и се върна при стелаж, от който го беше взела.

— Изветрял е.

Отвори едно шише с цвят на онова-което-прави-снега-жълт. Напръска картончето и ми го върна:

— Кажете сега.

Отново подложих на преглед правоъгълничето и го оставих разочарован на плота.

— Прилича на предното — додадох.

— Ами и двете са на „Давидоф“ — въздъхна тя.

Погледнах гузно двете картончета и пробвах малко по-изтънчено:

— Дали не може да ми предложите нещо?

Тя се обърна замислено към армията си от шишенца.

— Нещо конкретно?

— Да — съгласих се.

Тя извърна глава към мен и от погледа ѝ се почувствах като необразован туземец на почивка в цивилизацията.

— Какво?

— Нали разбирате... нещо да не е като „Давидоф“.

Тя като че ли издаде едно беззвучно „хъм“ и главата ѝ се върна обратно при тялото. Заразглежда безбройните есенции, а аз, свободен от разпита, спокойно пъхнах ръце в джобовете и си представих много цветисто как потъвам вдън земя. Продавачката измъкна две нови картончета, помириса ги набързо и ги остави пред мен. Каза:

— „Булгари“ и „Хюго“.

Понечих да попитам кой кой е, но тя светкавично се обърна и продължи с огледа. Което не се оказа голяма загуба, защото, ами и двата ми миришеха еднакво. Точно както първите два. Ще ми се да опиша аромата им, за да не вземете да ме помислите за пълен кретен. Есенцията им бе просто някак бегла, непридирчива — миришеха като всеки произволен друг парфюм. Надали това щеше да впечатли момиче, което обича гръцко злато от по шейсет лева грама.

— А този е „Долче и Габана“ — каза продавачката и подреди трето картонче при другите.

— Охо — отвърнах.

А наум си добавих: „„Долче и Габана“ определено звучи по-добре“.

Може би защото се състоеше от две имена. Две глави мислят по-добре от една. Насилих се да усетя прекрасната миризма, която се беше напоила в картончето. Но такава нямаше. В представите ми се доближаваше по-скоро до уханието на вода със захар.

— Е? — подкани ме жената зад щанда.

— Не знам — смотолевих с трезвото разбиране, че си спечелвам доживотния ѝ гняв. — Нямате ли нещо по-специално?

— По-специално? — повтори, но разликата от моята до нейната интонация беше като от перце до дървосекачка.

— Нещо... което да впечатлява жените.

Тя огледа бегло етажерките.

— Ами те всичките са измислени с тая цел.

И понеже освен продавач в парфюмерия беше и една от въпросните жени, не можах да не си помисля, че този път отчаяният ми план няма да ме отведе по-далеч от ствола на кривата круша.

Но тя се умълча, почесвайки замислено устната си. Зададе въпроса с изведнъж добило сериозност изражение:

— Колко сте готов да заплатите?

Един разумно звучащ въпрос. И доста често срещан.

— Колкото трябва — отвърнах мъгляво.

Честно казано няхах никаква идея колко съм готов да заплатя за малко ароматизирана течност.

— Ще ви предложи няколко по-изтънчени есенции.

Русокосата отново се наведе под щанда и изкара голяма връзка с ключове. Бяха поне десетина — бели и жълти като парфюмите по етажерките, а едно малко пластмасово ключе беше лилаво. Тя отиде до скромно шкафче с прозрачни стъклени вратички, което се намираще в основата на стелаж вляво. Отключи го с един от жълтите ключове. Не бях обърнал внимание на шишенцата вътре по-рано — те не бяха с цилиндрична форма като останалите, а триъгълни. Малки пирамиди. Парфюмът вътре също се различаваше — цветовете бяха по-плътни и проблясваха на фона на слънчевата светлина, проникваща в тясното помещение.

— Кажете нещо за момичето, което искате да впечатлите? — попита продавачката.

— Ами, мога със сигурност да Ви кажа, че трудно се впечатлява.

— Значи не е глупава — оцени тя. — Това добре. А чернокоса ли е или блондинка?

— Не разбирам какво общо има цвета на косата ѝ с парфюма ми — възнегодувах.

— Вижте — възмути се онази, — мисля, че си разбирам от работата и по-добре от Вас знам дали има общо или не. Чернокоса или не?

— Напоследък е с червена коса... Или по-скоро светло кестенява. Но с меден оттенък... Мисля, че цветът си има специално име, но го забравих в момента. Може би „Горящо поле“ или не поле — ливада или лозе, но със сигурност горящо. Ама и „ливада“ няма да е, защото там си представям нещо по-мрачно...

— Добре, добре! — прекъсна ме продавачката. — Важен е само основният цвят.

И внимателно повдигна една от пирамидките от шкафчето. Цветът на течността в нея беше оранжев.

— Червенокосите — разясни за непросветения — обикновено предпочитат ориенталските аромати, които са значително по-топли от останалите. Изследванията доказват, че тези жени не харесват есенции, които им се натрапват още в минутата на срещата. За тях е нужна загадъчна, лека миризма, която да се напластява във въздуха около носителя си за петнайсет-двайсет минути. Връхните нотки на парфюма са от босилек, кипарис и бръшлян. Сърдечните нотки са съставени от кардамон, ветивер и бял мускус, а базовите — от сандалово дърво, копър и кора от портокал.

— Не знаех, че в парфюмите има нотки! — изразих учудването си.

— Сега го помиришете, а аз ще потърся още някаква есенция, която би могла да допадне на Вашата червенокоса жена.

Взех подаденото ми картонче и го приближих към носа си. Още когато бяха на една педя разстояние обаче ме жегна мириса — красив и някак си шумолящ. В сравнение с него предните обекти на дегустацията ми бяха чисто и просто за боклука. Този аромат нахлу с гъделичкане през ноздрите и се надигна пред очните ми ябълки на виещи се оранжеви кълба.

— Ммм — измънках, — този определено си го бива!

— Харесва ли Ви? — продавачката продължаваше да бърника в шкафчето.

— И още как. Колко струва?

— Флакончето от двајсет капки е триста лева. За шейсет и пет капки — хиляда лева. Пет капки бонус за голямото флаконче, така

излиза.

— Какво? — не повярвах на ушите си. — Хиляда лева за едно такова мъничко флаконче? И що за бонус са ви тия пет капки, след като има сто лева надценка?

Русокосата изкара главата си въвн от шкафчето и строго присви вежди.

— Вижте, господине — каза възмутено, — тези парфюми не са обикновени! Те се произвеждат в ограничено количество, от лаборанти, които посвещават живота си на изследване свойствата на растенията. В лаборатории под земята, далеч от семействата си. Изработените след дълги експерименти есенции имат свойства, за които известните модни марки могат само да си мечтаят. И ако не вярвате в потенциала им няма нужда да продължаваме тази консултация...

— Добре, добре — вдигнах ръце. — Извинявам се на лаборантите и опитите им с подправки!

— Така.

Изглеждаше, че продавачката е простила неразбирането ми. Върна се отново към стъклените си пирамидки и попита:

— А зодията?

Отново изпитах проблем със слуха:

— Моля?

— Зодията на дамата, каква е?

— О — за съжаление бях чул правилно. — Тя е Скорпион.

Жената тъжно поклати глава и цъкна два-три пъти с език състрадателно, доколкото разбрах.

— Скорпионите излизат най-скъпо.

— Права сте. Знаете ли, че има торбички с дузина бонбони по половин бон.

— Не Ви разбрах.

— Да, и аз не го вярвах.

В същия миг тя викна „Аха!“ и се изправи с ново шише в ръка.

— Имате късмет — увери ме.

— Нима? — не повярвах.

— Червенокос Скорпион. Точно това Ви трябва. Обича ли скъпи дрехи и бижута?

— Каквото и да добавите след „скъпи“ — все едно ѝ правите психопрофил.

— И я устройва да я издържат ухажори, вместо да си изкарва сама хляба?

— О, да, чупят ѝ хапки и ѝ ги дават в устата.

— Идеално, идеално — промърмори на себе си жената, макар аз да не виждах кое му е идеалното в случая.

— Понякога дори топят хапките в чер хайвер преди това.

Тя отвори шишенцето и напръска леко едно ново картонче. Щом го изкара, крайт му се беше напоил от златистия цвят на течността.

— Защо използвате картон? — любопитствах.

— Моля?

Изглеждаше изцяло отдадена на плътното завинтване на капачката обратно на шишето.

— Сигурно с плат би станало по-добре. И миризмата няма да изветрява толкова бързо.

— Пробвайте го!

Бутна картончето в ръката ми. Аз — вече опитен парфюмер — притворих очи и с палеца и средния пръст надигнах мострата към себе си. Този път още от нивото на гърдите уханието се завтече към ноздрите ми. Беше невероятно. Все едно облак прах, който вятърът е духнал от далечна планета, заобгради главата ми и ми засмъдя на очите. Миришеше по-безкомпромисно от предната есенция — натрапващо се почти брутално. Но бързо се уталожи във въздуха. Поех от него дълбоко и отново приближих картончето, обаче продавачката без всякакво предупреждение го изтръгна от пръстите ми.

Погледнах я безкрайно разочаровано.

— Какво ще кажете?

Ухили се широко, все едно сама беше отгледала това шишенце в задния си двор.

А аз казах просто: „Уау!“

— Този парфюм е все още в изпитателен срок — не е минал всички тестове, но засега няма притеснителни странични ефекти, мисля — вдигна шишенцето над главата си и го разлюля, миниатюрни жълти пращинки се заклатушкаха вътре като в декоративна златна буря. — Сърцевината му е създадена изцяло от много рядко срещано дърво в Централна Азия. Знаете ли, това е единственото дърво, заради

което коали са изоставяли родния си евкалипт. Откриващите нотки са от кедър, джинджифил и кардамон, а основата е още по-интригуваща — египетски жасмин, ветивер, мъх от кашмирово дърво.

— Уау!

— Освен това парфюмът има доста необичаен начин на употреба — трябва да си сложите и от трите му пласта, за да постигнете желанния ефект. Разтворът е разработен така, че дори във всяка отделна капка попада цялото му съдържание. А на върха на капката може чрез микроскоп да се забележи един по-тъмен нюанс.

Тук продавачката замълча. Почаках малко, след което реших, че иска да се я подканя да продължи.

— И той от какво е?

Оказах се прав.

— Той — рече загадъчно — идва от загадъчната съставка на тази творба на изкуството. Голяма тайна! Колежки са ми подшушвали, че става въпрос за прах от парче метеорит, разбил се в земната повърхност преди много, много време.

— Цената на тази... творба на изкуството същата ли е?

Русококската ме погледна с безкрайно съчувствие, но се усети и отмести поглед. Докато оставяше шишенцата обратно в шкафчето, рече:

— Цената за двайсет капки е хиляда и три лева.

— Много смешно. Защо и три?

— Вижте, господине — разпени се пак, — цените ми ги пускат от горе. Аз съм само продавач-консултант!

— Да, да — съгласих се тъжно.

Пъхнах натъжен ръце в джобовете си, само колкото да си спомня, че са празни. Също както портфейла ми, кредитните ми карти и банковата сметка. Само сърцето ми беше пълно. Какво пълно — беше се издуло като пълен с вода презерватив и нямаше място за никого вътре. Погледнах навън. Денят вече преваляше и слънцето достигаше Главната с приглушена, кехлибарена светлина, която уморено се процеждаше между клоните на брезите. Човешкият поток се беше увеличил. Много майки с дамски чанти в една ръка и с дете в другата, което с възторг разказваше как е минало контролното и как са наказали един съученик, задето рисувал неприлични неща по чина. Старци вървяха, хванати под ръка, и бавно продължаваха надолу по улицата —

умълчани, но като че ли споделящи усилието на всяка крачка. Изведнъж си представих мен и нея — как се връща от работа с малкия под ръка, как се разхождаме стари и грохнали, но безкрайно влюбени в живота, който сме споделили.

Попитах обезсърчен:

— Смятате ли, че един парфюм ще ми помогне там, където с всичко друго се провалих?

Продавачката заключи шкафчето и се изправи. Повъртя връзката с ключове в ръка, при което се чу дрънчене като от малки консервени кутии, вързани за ауспуха на кола. Отвърна ми с въпрос, загрижено и невъзмутимо:

— А Вие наистина ли обичате това червенокосо шило?

Пропуснах впечатляващото описание покрай ушите си и казах ей тъй, все едно стоях пред отчето:

— Да.

— И искате да прекарате с нея остатъка на дните си?

— Поне част от тях.

— Господине — натърти продавачката назидателно, — може би мога да Ви помогна. Но трябва да знам, че не искате от тази жена само да я вкарате в леглото си... Трябва ми доказателство.

— Мисля, че вкъщи пазя касовите бележки.

— Кажете ми колко я обичате! — настоя русокоската.

— Добре — въздъгнах аз.

Замълчах, колкото да събера смелост, и си изплаках душата:

— От месеци целият ми живот се върти около това момиче. В началото опитах да докажа чувствата си с рецитиране на любовни сонети и с много червени рози пред вратата ѝ. В крайна сметка се оказа, че буквално всеки наш жив поет ѝ е посветил поне по една поема и два цветарски магазина са били отворени от тайнствени господа специално, за да задоволят интериорните ѝ нужди. Разбрах, че само романтика няма да ме докара до никъде. Почнах да ѝ купувам всички скъпи бижута, които можех да си позволя, всяко палто, което не надвишаваше лимита на сметката ми. Те отиваха в купчината от подаръци и веднъж получих сдържано благодарствен есемес, който пазя като писмо от Папата. Родителите ми почнаха да роптаят след някой и друг заем. Баща ми каза: „Не си струва, намери си някое момиче, което ти е на нивото!“. С него не си говорим от известно

време насам. С майка ми също не общуваме прекалено, защото във всеки разговор се промъква моята нездрава любов, и тези разговори обикновено завършват със сълзи. Почнах работа на три места и почти нямам време за каквото и да било друго. И без това приятелите ми се държат хладно, дръпнато. Смятат, че съм си загубил ума по тази никаквица, и не е като да грешат. В момента тя е на почивка на Фуертевентура. Прочетох в онзи клюкарски вестник, дето го печатат на използвана хартия, че един нефтен магнат ѝ бил подарил малко хотелче на Атлантическия бряг и няколко диджея да я разведрияват.

Продавачката изчака да се увери, че това е всичко. Потрака отново с връзката ключове и попита:

— Колко сте готов да заплатите, за да я спечелите?

Не се колебах дълго:

— Всичко, което имам. Тоест — което ми е останало.

Засмях се пресилено ведро, но смехът ми остана несподелен.

А жената отиде до дясната стена, където бяха наредени многото свещи. Внимателно подреди шарените парчета восък от една полица в двата ѝ края. Разкри се отрязък от огледалната стена, почти съвършен в отражението си на лицата ни. Само на мястото на едната ми буза си личеше мъничка черна дупка, която стоеше на огледалното ми лице като бенка. Продавачката надигна връзката ключове и избра онзи дребния лилав, който трябваше да хване с два пръста, че да не го изпусне. Всичко в парфюмерията беше толкова миниатюрно.

Пъхна ключето със същия цвят като лака ѝ в пукнатината. Завъртя веднъж. Една вратичка се отвори безшумно и обрамчи стъклената повърхност с тъмна рамка.

— Стойте мирно! — повели жената и изкара ключа.

Отиде до вратата на магазина и огледа положението навън. Заклучи с един от обичайните бели ключове и дойде обратно до тайнствената вратичка. Открехна я. Вътре имаше точно седем бутилчици, големи колкото юмрук и с формата на шише от минерална вода. Всяка от седемте беше пълна с ярка едноцветна течност. Продавачката отиде до щанда си и изкара оттам чифт найлонови ръкавици. Докато ги надянаше, каза с усмивка:

— Мисля, че открихме точната есенция за Вас!

След което изкара бутилчицата най-отляво. Течността вътре изглеждаше по-плътна от тази на останалите разучени парфюми;

имаше яркозелен цвят на райграс.

— Картонче? — предположих.

— Не е нужно — с наслада сподели жената. — Това чудо издава ухание веднага щом го пуснеш на бял свят.

Направи ми впечатление, че вместо капачка шишето имаше проста коркова тапа. Продавачката съсредоточено почна да я върти насам-натам и внимателно да се мъчи да я издърпа.

— Нека аз! — предложих помощта си.

Но се оказа ненужно, защото тапата излезе измежду пръстите ѝ със звучно премляскване. Русокоската като невменяем учен с гумените си ръкавици зарея шишето из въздуха с вълнообразни движения.

Секунда по-късно мирисът ме стигна.

Никога преди не съм подушвал нещо толкова... самодостатъчно си. Все едно в тази есенция беше заложен един отделен свят, голям поне колкото нашия, но обвит от облак гъста, непрогледна мистерия. Пред очите ми се появиха усойни джунгли, дълголетни дървета, по чиито дълги като небесни клепачи листа кацваха да си отдъхнат папагали с шарено оперение. В ромонливите реки препускаха златисти пасажии, подаваха глави гигантски анаконди, увили се около призрачни кораби на дъното. Подуших вятъра — самия вятър, който понасяше пещчинки пясък, заедно с подправки от големите кошове по корабите и със стъклените сълзи на красиви, поставени под ключ девойки.

Усетих как главата ми се замайва от всичките тези впечатления. Изведнъж загубих равновесие и залитнах към крехките витрини. Продавачката ловко ме заобиколи и ме хвана под мишниците, за да не падна. Прошепна в ухото ми:

— Този парфюм е създаден по записки на самия Жан-Баптист Грьонуй! Той е разработил формулата по рецептата на древен еврейски вещерски род, пословичен с уменията си в изкуството на съблазняването. За разлика от предния парфюм, който Ви показах, в този тук има само една-единствена съставка, която не се пази в тайна. Цвят на момина сълза, поникнала сама над гроба на двама влюбени. Парфюмът се предлага само в деликатни флакончета от по дванайсет капки, които ще Ви стигнат да задържите вниманието на оная жена за дванайсет месеца. А ако на края на дванайсетия месец тя забрави чувствата, които е изпитвала към Вас — опасявам се, че никакъв аромат не може да Ви помогне.

— Да — прошепнах аз и кимнах с глава.

Все още бях опиянен от мириса на морска сол и капчици пот по потъмняла гола кожа. Мисля, че силата на есенцията не беше подминала и продавачката, защото гласът ѝ звучеше триумфално, вдъхновено, почти налудничаво.

— Трябва — продължи тя — да се изкъпете в речна вода, която тече наобратно; по пълнолуние, но в мига, в който облаците закрийт луната напълно. В тъмното ще чуете викове и скимтене, може би някой глас ще Ви вика и ще Ви се стори познат, но в никакъв случай недейте да отвърщате! След приблизително един час ще почувствате, че тези страшни видения са отминали, и ще можете да излезете от реката. Тогава, нали ме слушате, тогава трябва да се избършете с листа или трева — каквото Ви е подръка, което расте до водата. Застанете с гръб към луната, която според заклинанието ще трябва да е придобила леко лилав оттенък, ще видите как огрява тялото Ви. Оттук насетне е лесно — увери ме вероятно заради преbledнялото ми лице. — Ще си представите лицето на любимата си и ще внимавате да не я объркате по невнимание с друга, защото жената, която си представите, ще Ви преследва като луда следващите дванайсет месеца.

Тук съвсем не на място си представих как Скарлет Йохансон изведнъж осъзнава, че е безкрайно влюбена в мен, и пристига в Брезовград да ми поиска ръката от майка и татко.

— Трябва да потопите пръст в парфюма и да намажете врата си, докато повтаряте името на онази червенокосата, последвано от „ще бъдеш вечно моя, ще бъда вечно твой“. С това заклинанието би трябвало да е завършило успешно и Вие ще побегнете към дома си, размахвайки по целия път ръце като крилете на птица, ясно ли е? И в продължение на една година ще отивате до реката в същия ден от месеца и, повтаряйки онези думи, ще си слагате наново от парфюма.

С това болните ѝ напътствия като че ли бяха приключили. Постоях, загледан в тази налудничава жена, която изглеждаше малко по-налудничаво с всяка изминала минута, а през последната направо беше добила статута на „Най-безнадеждно болна жена за 2008“. Та тя прибра парфюма в тайното отделение и заключи с лилавото ключе, след което очаквателно насочи очи към моята особа.

— Вие се шегувате — кимнах уличаващо с глава.

— Според Вас шега ли е да си отрежете ухото заради парфюм?
— сериозно отвърна.

— Какво?!

Този ден наистина имах проблеми със слуха. Големи проблеми със слуха.

— Толкова струва флакончето, което Ви представих.

Почти незабележимо краищата на устните ѝ се извиха в усмивка.

— Не, стига ми толкова унижение за деня — казах аз и се запътих към вратата. — Мисля, че дори ще мога да запълня и утрешната доза унижение след престоя си в шеговития Ви магазин.

— Вратата е заключена... Така че може да си помислите още малко.

Застинах на място. Вярно, че беше заключила. Гласът зад гърба ми спокойно продължи:

— Вие сам ме помолихте да Ви помогна. Така че си помислете.

Затворих очи, за да си представя, че следващите думи не идват от мен:

— Откъде мога да съм сигурен, че всичко това е вярно?

— Парфюмът върви с разписка от собственика. Заедно с нея има и упътване ако забравите точния ред на заклинанието, както и гаранционна карта.

Засмях се леко и се завъртях обратно към щанда.

— Модерна магия.

— Магията е стара, несигурна и объркана — поправи ме русокоската. — Ние гарантираме за продуктите си — колкото и екзотични да са те.

— Не знам, на мен ми звучи крайно несигурно и объркано да си отрежа ухото.

Усмивката ѝ сега можеше да се разпознае по-лесно. Каза:

— Вече споменах, нали? Цените ми ги пускат отгоре. А аз...

— Вие сте само продавач-консултант — довърших фразата.

— Точно така.

Може би аз бях невменяемият всъщност, не мога да кажа. Но тъй или иначе, стоях пред злокобната продавачка на есенции и в главата ми циркулираха мисли, достатъчни за издаване на жълта книжка. Тя явно разбра, че се колебае над тази съмнителна оферта, затова вметна:

— Знаете ли, отрязването на ухо е доста често използван жест за доказване на чувствата към любимата. Не един и двама са се простявали с този маловажен орган, за да умилостивят обекта на своето желание — и то без каквато и да било гаранция, че в замяна ще получат нещо различно от насмешка и съболезнование. А Вие, Вие със сигурност ще имате онази жена. Мога да Ви гарантирам, че няма да съжалявате.

— Но аз обичам ухото си.

— Тогава другото!

— Не, обичам и двете си уши. И са ми много полезни...

— Казахте, че ще заплатите с всичко, което Ви е останало. А доколкото виждам, имате два пъти повече от нужното.

— Добре де, тя със сигурност няма да се впечатли от мен, дори да вляза в цистерна с вълшебни парфюми, ако съм безух, нали?

— О, господине, ще се впечатли и още как. Само трябва да изпълните ритуала правилно и жената, която си представите, докато си слагате от есенцията, ще Ви сглоби сама пиедестал. Даже и да решите примерно да си отрежете крака за еликсир, който изпълнява всички желания.

— Нима има такъв парфюм? — оцъклич очи, но бързо добавих.
— Не, не ми казвайте, не искам да знам!

В крайна сметка, една ухо си беше крайно достатъчно.

— Така — делово поде русокоската, — с кое ухо чувате по-зле?

Стори ми се, че изучава ушите ми като нещо много интересно, което иска да си купи.

В този миг на вратата зад мен се почука.

— Ох — въздъхна продавачката и се завтече към входа.

Отвън стоеше една жена на средна възраст, със зелена шапка с периферия и палто на черни и бели квадратчета. Беше вдигнала ръка над челото си и се мъчеше да види какво става в магазина. Продавачката отключи и изведнъж, колкото и невероятно да ми прозвуча, каза с онзи учтив, леко простоват глас от началото на „консултацията“:

— Заповядайте, заповядайте! Колежката по погрешка взела, че заключила като й свърши смяната. Кажете сега, какво си търсите?

— А, да — запъхтяно и с усмивка се включи новодошлата. — Търся си парфюм за сватба. Дъщеря ми ще се жени. Искам нещо

стилно, хубаво — да ме подмлади.

И мило се засмя.

— Разбира се, разбира се — кимаше русокоската. — Мисля, че ще намерим точната есенция за Вас.

Жената със зелената шапка ме погледна и каза:

— А, простете! Да не Ви прередих? Да изчакам ли?

Отворих уста да отвърна нещо, но продавачката ме изпревари:

— Не, не, той тъкмо си тръгва.

Потупа ме по рамото и ме насочи към вратата сякаш с невидима нишка, вързана за врата ми.

— Ами, господине — лъчезарно рече, — надявам се да си помислите. Затваряме в шест и половина, елате най-добре към и петнайсет.

Отвори ми, за да изляза, и тихо добави:

— Най-добре го сложете в кутийка.

След мен вратата се залюля обратно на мястото си.

ДЪЛГА БАНЯ

Жорж се нанесе, точно когато целият курс беше луднал по случая с изчезващите хора.

Този семестър имахме лекции при декана на факултета, който се ползваше с лоша слава — винаги късаше най-малко осемдесет процента от студентите. Един ден той влезе при нас малко преди началото на лекцията. Разговорите веднага утихнаха. Деканът каза:

— Както знаете, колеги, целият град е настръхнал покрай зачестилите случаи на безследно изчезнали. Аз самият участвам в разследването на МВР и мога под сурдинка да споделя с вас, че все още сме в задънена улица. Най-парадоксалното е, че хората изглеждат изчезват винаги, докато са си вкъщи. Няма следи за влизане с взлом, за борба или за кражба на скъпи вещи. Всъщност всичките ни улики за момента са липсата на такива... Виждате сами, че този случай е голяма загадка. Това беше една от причините да реша, че може би вашият свеж поглед ще съзре нещо, което ние, старите кучета, пропускаме. Ако някой успее да помогне по доказателствената част или по какъвто и да било ползотворен за разследването начин, намирам за съвсем справедливо да го освободя от изпит.

Доводът беше напълно достатъчен. Да се освободим от най-тежкия изпит за годината и то с участието си в труден случай; какво повече можеше да поиска начинаещ журналист? Веднага се разделихме на екипи и почнахме да си играем на следователи. Закачих в стаята си дървено табло, на което събирах всички вестникарски статии. Окачих и голяма карта на града, на която отбелязвах с карфици местожителството на изчезналите, които предполагаемо бяха станали жертви на тази криминална мрежа. Между тях нямаше никакви допирни точки, за които да се хвана. Не бяха ходили в едно и също училище, нямаша характерните за серийните убийства физически прилики — нищо. Карфиците върху картата бяха почти идеално разпределени из всички жилищни квартали. Схемата на случая се доближаваше, поне за момента, до идеята за идеално престъпление.

Ето какво ме вълнуваше основно, когато Жорж се нанесе. По начало нямах голям късмет със съквартирантите — последният се задържа два месеца и си тръгна с изявлението, че всъщност не приемал понятието „дом“. А Жорж беше точен — плащаше си сметките навреме и не недоволстваше. Не че не беше странен — даже напротив. Някои черти на характера му доста ме изумяваха. Примерно храната. От време на време купуваше храна и учтиво казваше, че е за двама ни. Като го викнеш за вечеря обаче отвърщаше, че не му се яде. Веднъж се замислих, че въобще не го бях виждал да слага нещо в устата си.

Във външността на Жорж нямаше нищо забележително. В тон с отказа си да се храни той беше хилав, клечест. Погледът му беше вечно зареян някъде в стената зад мен, докато му говорех, а отговорите му достигаха до мен флегматично бавно и без намек за емоционалност. С една дума той беше типичен пример за интровертен тип. Един от онези хора, които или не искат да комуникират повече от нужното, или не знаят как. Може би причината за това беше една слаба, но неприятна миризма, която подушвах всеки път щом се приближах до Жорж. Не че тя беше нетипична за социалните единаци, към които го причислявах... Но хич не се връзваше с дългото му къпане.

Надявам се, че няма да ме разберете погрешно. Аз също обичах да се къпя. Банята в квартирата имаше широка вана от едно време, в която просто нямаше как да не се отпуснеш след някой дълъг, тежък ден. Действаше много релаксиращо да напълниш коритото с такава гореща вода, та чак пара да се вдига, да се потопиш вътре и да оставиш мислите да изхвърчат от главата ти. Съквартирантът ми обаче напускаше свещената обител на стаята си, само за да се изкъпе — и се къпеше толкова дълго, че понякога си представях как ще излезе оттам омекнал и подпухнал като гъба. Ясно беше, че може да върши вътре някоя и друга мъжка работа. Но това отнема кажи-речи половин час, а Жорж киснеше във ваната най-малко по два. След него винаги се виеха облаци гъста пара.

Помня, че беше денят, в който намериха ръката. Всички се бяхме развълнували. Вестниците и новинарските емисии го повтаряха като невменяеми: „В градската канализация бе открита ръка“; „Човешка ръка беше намерена при профилактика на канализационна шахта в района на «Западен парк»“; „Ръката е била откъсната — без помощта

на каквито и да било инструменти — до малко над лакътя“; „Специалисти заявиха, че ръката е била отделена от все още неидентифицираното тяло през последните 24 часа“. Не беше чудно, че шумотевицата зарази целия курс. Все пак тази ръка, колкото и апатично да звучеше, беше първата улика по случая с изчезващите хора. Говоря за доказателство, което можеше да бъде пипнато. „Или да Ви пипне самото то“, опита се да прозвучи разведряващо един репортер по Канал 1. Аз бях в екип заедно с Ема и Стоил. Разделихме се след лекциите с решението да проучим новите обстоятелства поотделно. Освен че това е добро упражнение, тримата наведнъж можехме да събудим подозрение. А беше от голямо значение да се доберем до информацията относно самоличността на безръката жертва, която се пазеше в строга тайна. Уговорихме се всеки да направи, каквото му е по силите, и да се срещнем в кафенето на Ректората към седем и половина вечерта.

Аз самият не можах да попадна на никаква следа. Надявах се, че Ема и Стоил са изкарали по-голям късмет — защото останалите екипи със сигурност не стояха със скръстени ръце. Беше 18 часа и трябваше вече да тръгвам, за да не закъснея прекалено. От квартирата до Ректората имаше петнайсет минути пеша, след това метро, после — трамвай и отново 10 минути пеша. Цяла одисея. А Жорж беше влязъл да се къпе, което си беше една втора одисея. Приготвих си нещата и закачих последните статии на таблото. Във всички ставаше въпрос за откъснатата ръка и дори не беше сигурно, че тя има нещо общо с изчезващите хора. Но за мен в това нямаше съмнение. Наречете го професионален нюх. Сложих и фотоапарата в раницата си, защото, пътувайки, често можеш да засечеш някоя интересна история. Друг път пък за тая цел няма нужда дори да напускаш апартамента си.

Седнах в едно кресло и зачаках. Минаваше 18:20, което значеше, че Жорж е в банята вече час и половина. Статистиката показваше, че шансът да излезе скоро е много малък, но аз не исках да излизам, без да се обръсна и среща. В 18:25 си казах, че в крайна сметка всеки компромис си има срок на годност, и отидох до вратата на банята. Приблжих се — отвътре не идваше нито звук. Почуках леко. Жорж не отвърна.

— Ехо, Жорж! — провикнах се.

Отново не бях удостоен с отговор.

— Жорж, виж сега — казах, — излизам и преди това наистина трябва да ползвам банята...

Нищо, освен звука на тишината.

— Е, добре, влизам! Може да дръпнеш пердето. Няма да те притеснявам.

Натиснах надолу дръжката и дръпнах вратата към себе си. Не можеше да се каже, че гледката вътре ме учуди. Очаквах да видя нещо съвсем различно, разбира се — няколко сцени, които биха паснали на въпросната ситуация. Но за миг всичко се нареди в главата ми.

Жорж стоеше пред мен леко приведен и с повдигнати като запетайки ръце. Човешката му кожа лежеше грижливо сгъната на пода. Без нея той изглеждаше още по-слаб и крехък — но крехко същество не може да измъкне собственоръчно ръка от рамото ѝ, нали?

Може би щях да побягна въпреки любопитството, но тънките ципести очи ме спряха. Техните ириси бяха покрити от жълта блудкава пелена и премрежени от множество кървави венички. Когато съществото отвори уста, лицето му стана два пъти по-дълго. Зъбите бяха леко разкривени, но здрави и заострени.

— Не ти отвърнах — каза, — защото аз не съм Жорж.

Посочи кожата на пода. Тя напомняше на бежев найлонов костюм.

— Той е Жорж. Първото ми обилно ястие. Реших да си послужа с името му, както си послужих и с кожата му.

Отдели няколко секунди на съскащ смях, от който дългият му грапав език се развъртя навън от устата. След това придоби подобие на сериозно изражение и почна да се приближава към мен.

— Знаеш ли как изглежда долният етаж? — попита ме. — Не долният етаж на тази сграда, а на целия град... Там, където отива всичката мръсотия на ужасно мръсните ви тела.

Подскочих рязко назад с левия си крак, за да няма време да реагира. То обаче беше изключително бързо. Плъзна се надолу и ме стовари върху плочките. Обърна ме по гръб и докато ме наместваше като пеленаче, продължи:

— Там е пълно с остатъци. Там е цялата утайка на хубавото. Там има плъхове — алчни гризачи. Там има прилепи — свирепи мишки. Там има малки грозни създания, които някой е решил да хвърли в тоалетната, след което да пусне водата. Точно така, всякакви сладки

домашни животинки, които по една или друга причина са се разделили с топлия уют на горния свят... за да се понесат със смачканата, използвана тоалетна хартия към тъмното, към мокрото.

Дългите му пръсти, които почти незабележимо прерастаха в извити жълти нокти, ме сграбчиха за раменете. Докато говореше, провесило език над мен, мирисът на канализация ме лъхна ужасно силно.

— Това е нечовешко, не смяташ ли? Да обречеш едно малко котенце на гладно страшно съществуване в токсичните оточни води, влечуги да го хапят, плъхове да го гризат... А какво ще кажеш за едно малко бебенце, а? Някое човешко бебенце? „О, Боже мой“, каза тя, докато ме поставяше в тоалетната чиния... като че ли Бог има нещо общо с долната част на града. „Толкова съжалявам!“ Бях достатъчно малък, за да се провря през дупката на чинията.

Липсващите парчета от мозайката се нареждаха в главата ми, докато съществото говореше. Видях зад лепкавата му глава ваната, която беше пълна догоре с прясна кръв. Отдясно, където обикновено стояха хавлиите и етажерката с шампоаните, сега зееше една дупка. Оттам то се спускаше в лабиринта от тръби и стигаше до домовете на жертвите си. Оттам се връщаше с остатъците от тях. Затова се бавеше по два часа — трябваше да почисти ваната и да скрие дупката в стената. Вече знаех и защо отказваше да се храни. Просто нашата храна не му беше по вкуса.

— Но стига сме говорили за мен. Нека да си поговорим малко за теб сега. С коя своя част се гордееш най-много, ъмх? С какво да започнем? Ясно е, че не мога да те оставя жив, дори да трябва да плащам и твоя наем... Особено с онова любопитно табло, което видях в стаята ти.

Затворих очи, защото не понасях повече тази гледка на отпадъци, парчета плът и кал, съединяващи се в ужасяващото тяло върху мен. Помислих си, че Ема и Стоил ще ме чакат известно време, възмутени от закъснението ми. Ще ми звънят настойчиво на мобилния. Хрумна ми дори, че може да дойдат до вкъщи и евентуално да ме заварят още жив. Да ме спасят. Далеч по-вероятно беше обаче да станат част от тази дълга, кървава бавя.

— Забавно, нали — забождал си карфици по цялата карта на града без дори да ти хрумне, че центърът на събитията е собствената

ти баня... Не се притеснявай, ще сложа една карфица специално в твоя чест. И без това не можех да действам в нашия район — прекалено рисковано беше за предпочитанията ми.

Усетих как един нокът като добре наточено острие почва да рови из врата ми. Последното, което чух, беше стилно произнесено, пък било то и през съскане и лиги:

— Трябва да призная, че съм малко сит след онази безръка повлекана. Така че приеми апетитът ми като своего рода комплимент!

ЗЕМНИТЕ МОМИЧЕТА СА ЛЕСНИ

Беше ленив слънчев следобед и баровете по Пето авеню се пръскаха по шевовете от клиентела. По неведома причина над входа на заведението присвяткаше в наклонен син шрифт надписът „Луизиана“ заедно с едно неоново мохито до него — Хемингуей отново беше на мода.

Нашият човек влезе с бърза крачка и закачи сивия си шлифер и филцовата шапка на закачалката встрани от вратата. Осветлението беше слабо и над масите се виеха облаци дим, но той безпогрешно се ориентира към масата, където го чакаха.

Другият не изглеждаше нито толкова приветливо, нито толкова русоляво. Седеше си с шапката и горнището, без да помръдне. Бузите и вратът му бяха покрити от гъста черна четина.

Той чукна с пръст по брадичката си и тихо попита новодошлия:

— Какво е *това*?

— Спокойно — отвърна русолявият и сведе глава, за да прикрие усмивката си. — Просто още окосмение. Ще се погрижим по-късно.

Онзи се намърда на стола с пуфтенето на засилил се сред гората парен локомотив:

— Още окосмение?! Че това са си чисти зверчета! Защо ни е да се занимаваме с тях? Ужасно неприятни създания...

Оцъкли едно око към събеседника си и натърти:

— И явно не разбират от кодекса ННЗ. Никога-не-закъснявай.

— Простете, че закъснях, К%@80^ — отвърна без особено чувство русолявият.

Типът с шапката се наведе рязко към масата и прошепна шумно:

— Мога да Ви уверя, драги А+/8ХЫ, че етикетът за закъснение не се е променил от Ваше време...

— Имаше задръстване.

— Аха! — посочи го с пръст лудият шапкарь, но бързо се усети и сви ръка виновно. — Задръстване се приема от етикета ни като основна причина за закъснение само ако надвишава осем хиляди

светлинни години, макар че мога да се смиля над Вас и да сваля на четири хиляди, по изключение. За такава цифра ли става въпрос?

Русолявият почеса горната си устна и с отегчение се облегна на стола си.

— Не съм правил неколкократно околосветско пътешествие.

— Така си и мислех — злорадо се усмихна шапкарят.

Наведе се още по-напред и зашептя още по-силно:

— Нямате си представа през какво минах до сакралния миг на срещата ни! Кожата ми беше опакована в един съд за отпадъци на две пресечки оттук. Транспортираха ме през ръждясала тръба, която ме изсипа право в горепосочения боклук! Излязох, целия покрит от обелки и малки, лениви, шумолящи неща. След това едно друго нещо на четири крайника се опита да ми изтръгне кожата от ръцете, издавайки къркорец звук, а аз не бях сигурен нито дали има достатъчно разум да разбере какъв съм, нито дали е достатъчно силен да ме унищожи с рязко издадените си зъби! Дотук добре — оцелях. Оправих се някак до това усойно място и Вас Ви нямаше, и се опитах пред всичките тези наблюдаващи да действам без намек за подозрителност... Едвам разбрах как да постъпя с тези съоръжения за настаняване и ето че един от грозните тукашни с пъстро оперение дойде и явно очакваше да сключим някаква сделка. И от това се измъкнах, слава на Пътеводителя, с фразата „Каквото всички останали“, а пък онази форма на живот ми донесе този съмнителен съд с течност! Беше рисковано, А+/8ХЫ, много рисковано... За какво служи субстанцията им всъщност?

— Тя е един от многобройните стимуланти на тукашните. И наистина няма нужда да ме наричате протоколно, уважаем инспекторе. Тук съм просто Рипли.

Онзи неочаквано наведе глава и каза:

— Внимание! Пернатото отново се приближава.

Сервитьорката в този момент действително се приближи към тяхната маса и спря, обръщайки се към Рипли:

— Добър ден, захарче. Рискувах направо да ти донеса конячето.

Остави една чаша от таблата си пред ухилилия се блондин. Той погали с ръка нейната:

— Златна си, Долорес! Не мога да си представя края на деня без безценните ти услуги.

На нейното мургаво лице също грейна лъскаво бяла усмивка. Момичето отскубна ръката си и каза:

— Само още час и ще се чупя.

Наведе се и попита на ушенце:

— Какво му е на приятелчето ти?

— Европейец — отвърна Рипли.

— О-о — каза Долорес.

Погледна деликатно типа с шапката, след което се отдалечи от масата с котешка походка.

— Какво е това „европеец“? — попита инспекторът.

— В случая друга дума за „елтерпенцужир“ — излъга другият.

— О-о.

Той огледа насядалите по останалите маси и поклати тъжно глава:

— Наистина са много грозни.

— Свиква се — отвърна Рипли. — Как беше пътуването?

К%@80^ видимо потрепери:

— Дълго и възстановяващо... Последно бях на визита до едно ужасно място. Тамошните си комуникират чрез душене. Докато намеря изследователя ни, щях да се простя с изстрадалия си живот.

— Радвам се, че сте пристигнали по живо, по здраво все пак — каза от учтивост русолявият.

Бръкна в джоба на панталоните си и измъкна с изкусен жест една цигара от пакетчето „Марлборо“. Извади и кибрит, с който запали, докато всмукваше усилено от фаса.

— А това? — попита инспекторът.

— Друго пристрастяващо.

— Значи от това се получават димните изпарения — присви очи.

— Помислих, че сте ме поканили на място с наситена подземна лава... Но нека се заемем с причината за визитата ми!

— Дадено — отвърна Рипли.

Взе коняка си и го повдигна напред над масата:

— Една от изконните земни дейности е свързана с тези течности, които ни бяха предоставени от Долорес. Вземете, моля Ви, съда си, който е известен тук като „чаша“, и ще ги чукнем леко една у друга.

К%@80^ несигурно последва наставленията на подчинения си и доста здраво тресна своята чаша в неговата.

— И сега ще кажем едновременно — обясни Рипли — „на-здраве“. Наздраве!

— Наздраве — повтори плахо новият му другар по чашка. — А това защо?

— Тукашните спазват този ритуал за свое и на сътрапезниците си здраве. Сега да не висим така във въздуха без работа, ами да отпием по една юнашка глътка!

И обърна половината.

— Това място е изтъкано от суеверия, А+/8ХЫ — рече шапкарят и близна рома си.

Изследователят си пое дъх шумно и каза:

— Наистина, уважаеми, викайте ми Рипли! Протоколните наименования лесно ще събудят подозрение у тукашните. Аз пък ще Ви викам Дик.

— Аз съм Дик. Добре — преговори новопокръстеният. — И тези имена наистина са уникални?

— Не. В действителност често се повтарят. Но вървят с поредици от цифри, които ги унифицират.

— Нонсенс — поклати глава инспекторът и без да се усети отново отпи от рома.

В следващия миг вниманието му бе привлечено от пианото вдясно, пред което седеше чернокож с прошарена коса и шапка. Той дрънкаше лежерно по клавишите като котарак по нажежените керемиди на стара къща, а стопанката на къщата — една мадама с роза в черния си кок — стоеше права вляво от него. Едната ѝ ръка придържаше микрофона. Пееше спокойно, блус за избягалия рано сутринта любовник или за костенурката, която се крие под грубата си черупка. Песни, които не привличаха прекалено вниманието на присъстващите в залязващия следобед и за които можеше да припечели до двайсетачка.

— Каква шега на природата — не можеше да повярва новият Дик.

Рипли също гледаше към певицата, но мълчаливо дръпна от догарящата си цигара.

— Знаете ли, Рипли, четох в Уикипедиум, че имат нещо като остриета в устата, а ноктите им буквално растат с часове.

— Вярно е — отвърна Рипли.

— И никакви данни за еволюционен поход към зеления цвят?

— Никакъв — поклати глава изследователят. — Най-близкият цвят на кожата до зеления е жълт. Те си нямат и идея, че на повечето планети е невъзможно да оцелееш ако не си зелен. В действителност имат филми, в които на Земята кацат смешни блещукащи съоръжения, по средата на града. А от тях излизат малки зелени човечета с големи глави и изпъкнали очи... Тук са сериозно объркани що се отнася до останалата част от Вселената.

— Очевидно — надигна вежди инспекторът. — Малко видове са достатъчно лековерни да използват една дума за планетата си и за земя... Но наистина трябва да пристъпим към работата си, Рипли. Не смятам да оставам тук цял хектар.

Рипли се подсмихна леко и измъкна от джоба си още една цигара заедно с малка спринцовчица. Бутна я по масата към Дик и каза, докато си запалваше:

— Бийте си я бързо. Тук да си се боцкаш със спринцовка в бар не е съвсем общоприето.

Дик бързо я скри под плота и огледа внимателно атмосферата наоколо.

— Как се процедира? — прошепна.

— Трябва да я изпразните в един от крайниците си за придвижване, където ги чувствате по-обемисти. Натискате отгоре, докрай... Може да боли.

Добре де, защо всички казват „може да боли“? Със сигурност щеше да боли. Дик почна да изучава екзотичните си крайници.

— Между другото, Рипли — каза, докато се обарваше с наведена глава, — тук има и нещо друго. Притежава ли функция израстъкът? Преди малко се уголеми неочаквано и сетне пак се върна към предните си размери...

Рипли тъкмо доизпиваше коняка и се задави от напушилия го смях. Закашля се и лицето му придоби розов оттенък. Когато отново му беше възможно да говори, обясни:

— Това, драги Дик, е репродуктивен орган.

— О-о — чу се изпод масата. — Но нали имат езици? Вярно че са с ужасно непрактична форма...

— Езиците тук не са достатъчни — отвърна Рипли, все тъй червен като блъди мери. — Концепцията е съвсем различна.

— А има ли ГПСО?

— Обикновено няма нито главоболие, нито повръщане, сърбеж или обриви. В действителност репродукцията тук е нещо като забавен ритуал, практикува се дори без желание за възпроизвеждане.

— Забавен? Правят го по собствено желание и обществото не ги изолира ако не могат да понесат болката?

При тези си думи Дик най-накрая си заби с всичка сила спринцовката в бута, при което прехапа език от болка и тя дотолкова му напомни за възпроизвеждането на родната му планета, че не усети първата си хубава земна сълза.

— Всъщност живота на много тукашни се върти около желанието за репродукция — обясни Рипли и се надигна към другия край на масата. — Добре ли сте?

— Ааа — изхлипа тихо инспекторът.

— Какво му е на европейското момче? — попита Долорес, която неусетно беше изникнала край масата.

— Не харесва Ню Йорк — обясни Рипли и ѝ прати бърза въздушна целувчица. — Мисля, че едно коняче ще му влезе добре... Както и на мен.

— Последна поръчка — отблъсна тя целувката. — След половин час приключвам.

И се въртна обратно към бара.

— Бързата работа — срам за майстора! — провикна се русолявият след нея.

Тя обърна глава, надменно повдигнала вежди. Втората целувка беше неочаквана и я уцели по носа.

— Минусов процент на ПМС — поклати глава инспекторът.

Организмът му беше обработил за десетина минути съдържанието на спринцовката, което изпращаше новопостъпилата информация за човешкия вид директно в дълготрайната памет. Междувременно храносмилателната му система беше предизвикана от смесицата между ром и коняк.

— Минусов — повтори. — Колко странно.

— Прав сте, странно е. Парадоксално.

— А имат всички показатели да се развият в тази насока... В крайна сметка всеки останал процес на развитие е само етап от

развитието на ПМС; стъпка в правилната посока. Но тези създания очевидно са били подведени от грешен път.

— Да — въздъхна почти унило Рипли.

— Не разбирам. И все пак — крайно интересно, крайно интересно. Среждали ли сте досега друга такава цивилизация, А+/8ХЫ? Защото аз не съм имал честта.

Рипли си помисли, че ако на неговата планета съкратяха малко имената, на тамошните жители щеше да им се отвори много свободно време без изговарянето им. А на глас каза:

— Не съм, Дик. И не съм чувал някъде да е била открита въобще друга подобна.

— А някои показатели са учудващо високи. Въображението примерно, способността за приобщаване — почти мимикрия. Развили са две-три науки, които съществуват само в крайно развитите цивилизации... Сигурен ли сте, че няма грешка, Рипли? Би било твърде тъжно.

— Сигурен съм, Дик. Ако питате някого тук за ПМС, вероятно ще Ви поправи на МПС — моторно превозно средство.

— Бил съм на места, където при много по-незадоволителни показатели формите на живот успяват да постигнат някакъв що-годе положителен процент на ПМС. Например последната планета, с душациите се откачалки. Тяхната памет побира до два̀сет елемента в един и същ момент, ако им покажеш или кажеш нов елемент — бам, един преден изчезва! Но ПМС — колкото си щеш!

— Има доста разработки върху въпроса дали действително високият интелект не затруднява развитието на ПМС — напомни русолявият.

— А са имали предостатъчно време! Какво са правили толкова тристолетия — седели са по опушени неприятни места и са се удряли с чашки?

— Хората са странен вид, Дик. Те не разбират Вселената толкова, колкото Вие и аз. Губят голяма част от времето си във война.

— Война? Значи все пак имат досег със съседните общества?

— Не, не, все още изучават района. Става въпрос за война тук, на Земята.

— Рипли, та това е трагично! Откога водят тази война?

— Нямам предвид една и две войни, инспекторе. Много, безкрайни войни — след края на някоя почва следващата, същевременно на друго място се води трета.

— И за какво?

— За нищо съществено. Земя, власт, ресурси.

— Ясно. Вече Ви разбирам. Ето откъде идва забавянето.

Лудият шапкар тъжно отпи от чашата и премлясна.

— А и анатомията им е крайно успешна — продължи да каканиже. — Може би са експеримент на Всевишния — качествени създания без потенциал за ПМС... Нещо като добре устроен космически кораб без двигател — доуточни с ръкомахане. — От доклада разбирам, че все пак вярват във Всевишния разум.

— Все още изучавам този въпрос — послъга Рипли. — Предимно на този етап на развитие тукашните почитат няколко протообраза на Всевишния, които възприемат като висш разум на своя свят. Нещо като локално съзнание.

— Ха — засмя се презрително Дик. — Колко на място с едната им дума за земя и Земя.

— Тъхъ.

Рипли се мъчеше да не допие питието си на една глътка, но наистина му беше трудно. Инспекторът за трети или четвърти път погледна към сцената, където певицата продължаваше да мърка. Всеки път се учудваше от информацията, която постъпва в мозъка му. Регистрираше някакъв повишен интерес към онази форма на живот. Дори неусетно беше почнал да клатушка глава в ритъма на парчето. Данните продължаваха да се разграждат в главата му, факти и факти — както на всяка планета, където отидеше. Това му беше „почетната длъжност“.

— Ха-ха — засмя се внезапно и се повдигна леко на стола. — Това за думосъчетанието им вярно ли е?

— Разбира се, инспекторе — усмихна се Рипли. — Не предавам грешна информация нагоре.

И кимна с брадичка към тавана.

— Значи — следваше Дик втечнилите се данни — пишат наново историите си постоянно? Без никакъв ред, по безброй пъти?

— Да — потвърди русолявият. — Въртят се в кръг от векове.

Събеседникът му, вече изучаващ нови факти, завъртя пръст по ръба на стъклената чаша.

Нека се любува на проблясващата ликра по прилепналата черна рокля на певицата. Само за да уточним, че на планетата на тези двамата — както и в други развити светове — нашата литература съществува строго научно. Отдавна там е бил съставен канон от 37 истории — историята за нещастно влюбените, историята за изгубено в неприветлива местност дете и още 35, с което т.нар. „думосъчетание“ се смята за изчерпано. През период, който отговаря на 600 слънчеви години, канонът се обновява от най-висшепоставените съобразно техническите и етически нововъведения. Пренаписването на някои от 37-те истории в друг контекст или с различни детайли се смята за нездрава загуба на време.

— Странно наистина — каза Дик. — Чувствам главата си толкова замаяна.

— Спокойно — отвърна Рипли. — От алкохола е.

— Добре.

Планът вървеше по мед и масло. Усмивката не слизаше от лицето на Рипли. Новият му другар по чашка примигна и издиша шумно. Вратът му беше извит в посока на малката дървена платформа, служеща за сцена. „Казвах ми, че това е любов, да, любов“, пееше жената на сцената и клатеше лениво снага. „Казвах ми, че това е любов, но то бе всъщност камък, който ме понесе към дъното“.

— Знаете ли, Рипли — замислено сподели Дик, — изпитвам доста приличен интерес към онзи обект. С черната дълга дреха. Не мога да определя защо, но би ми се искало да го изследвам по-подробно.

— Съвсем в реда на нещата — кимна русолявият. — Този обект е от женски пол, а, както свидетелства статистиката в информацията серум, лицата от мъжки пол до голяма степен се стараят да изследват тези от женски.

— Нима? Колко интересно...

— Дама. Знаете ли, инспекторе — невинно поде Рипли, — може би ще мога да уредя една по-близка среща между Вас и въпросната жена. Нали разбирате, в името на доклада.

Дик се надигна заинтригуван от стола си и закима.

— В името на доклада, да. Смятам, че може само да помогне. Нещо... нещо като че ли ми го подсказва.

— Интуитивен подход — подсети го Рипли и си надигна чашата. — Наздраве!

— Наздраве! — повтори инспекторът.

А русолявият вътрешно ликуваше блажено. Щеше да се получи, разбира се. Всеки път се получаваше. Според мнозина работата му на тази малка зелена планета беше свършена. Имаше още много цивилизации за проучване. И често му пращаха инспектори, за да сложат, казано по земляшки, печат на мисията. Рипли обаче умело успяваше да ги убеди в предимствата на Земята — и хич не му беше трудно. Инспектор 2834sOs: с удоволствие се прекръсти на Питър и докладва до централата, че на Земята има още много за вършене. Същото се случи и с XZ01PQ], понастоящем известен в бохемските манхатънски среди като Джак. И с FЯR!528, накратко Серж, и въобще с всеки един инспектор, посетил това уютно, закътано местенце. Рипли знаеше, че подхожда малко нечестно — но в крайна сметка и инспекторите бяха доволни колкото него. А той нямаше никакви намерения да напуска малката зелена планета. Тук му харесваше.

След малко Долорес дойде, свалила униформата си и надянала пухкаво сиво палто. Изглеждаше доста елегантно в него. Рипли стана и ѝ подшушна нещо. Тя го изгледа, засмя се и го остави да целуне ръката ѝ през черната ръкавица. След това погледна към отпусналия се в стола си Дик и отпраши нанякъде. Рипли оцени с кратък миг на съзерцание походката ѝ, а след това се върна на масата.

— Мисля, че Ви уредихме, скъпи Дик — кимна той към съпланетянина си. — Певицата се казва Жаклин и вероятно ще дойде с нас. Има ангажимент в едно нощно заведение недалеч оттук, затова можем да отидем там и да Ви покажем защо тази част от света е известна като града, който никога не спи.

Дик се ококори и запелтечи:

— Но, ама, Рипли, вижте, тъй де... Аз не зная какво да правя, как да се държа с тези същества. Тя със сигурност ще се усъмни в поведението ми и това като нищо може да пожертва анонимността ни!

— Запазете спокойствие, инспекторе. Серумът, който си инжектирахте, съдържа подробен опис на тонове тукашни фрази и ситуации, така че всяко притеснение е излишно. Освен това — тук

Рипли се приближи малко по-близо, — в мозъка Ви вече има сериозни познания по езика на въпросната дама, известен като „френски“, така че бихте могли да я впечатлите с някой изискан комплимент.

— О — възкликна Дик.

Данните в главата му го известяваха каква слава имат френският и французойките според доклада на Рипли.

— Смятате ли, че... мога да достигна до акта на възпроизвеждане? Така, заради проучването.

— Нищо не се знае — подсмихна се русолявият.

„Всичко, толкова по план“, помисли си.

— Но и да не се стигне до тази процедура, уверявам Ви, че и предшестващите я елементи са любопитни.

Дик слушаше любознателно.

— И никакви ГПСО? — попита плахо.

— Нито даже намек за такива.

Инспекторът въздъхна с успокоение и обнадеедение, но в следващия миг лек спазъм премина през тялото му и той стисна очи.

— Наред ли е всичко?

— Мисля, че не съвсем. Наблюдавам известен дискомфорт.

— О, не — простена Рипли. — Вероятно е от алкохола. Мисля, че надценен необработения Ви организъм, инспекторе.

Лицето на Дик почна да се зачервява все едно нещо го души и от гърлото му излезе дрезгав звук.

— Мисля, че умирам!

„Е, добре“, каза си Рипли. „Това определено не присъстваше в плана.“

— Нищо подобно. Сега ще отидем до помещението, известно като „тоалетна“, и след едно леко неприятно изживяване всичко ще бъде наред.

Той стана и потупа умърлушения пришълец по рамото.

— Хайде. Дайте да Ви помогна!

След малко русолявият изследовател излезе от тоалетната. Пред вратата го чакаха Долорес и Жаклин, която изглеждаше като ледена кралица в бялото си палто и за миг Рипли съжали, че я беше уредил с точно този свой познат.

— Какво става, тигърче? — попита земното му момиче.

— О, нищо особено — отвърна дипломатично. — Другарят ми е малко зле заради смяната на часовите пояси. Ей сега ще излезе и тръгваме.

От тоалетната долетя приглушен звук, по който Рипли печално предположи, че инспекторът все още клечи над тоалетната чиния. Отпъди бързо това не много приятно видение и се постара да пусне най-чаровната си усмивка, докато се покланяше на Жаклин:

— Мадмоазел. Трябва да кажа, че изпълнението Ви беше феноменално...

ДЪЖДОВНИЯТ СЕЗОН

*„Безпомощно страдащи, мъгляви
мечтатели... са хората.“*

Рафаело

Виктор Елисеев, приятно ми е! Занимавал съм се усилено с тогава новата, все още непопуляризирана професия „познавач на човешките души“. Нещо средно между Фройд, социална дейност и воайорство. Трябва да се изчете наистина доста специализирана литература и почти нямам свободно време, но си струва. Завещанието на любимия ми софийски чичо — лека му пръст — гласеше, че при представянето на доклад за интересна човешка история на пето число от месеца в сметката ми ще се появи определена сума.

Да сте се замисляли, уважаеми читателю, зрителю, слушателю, колко много странни персони се блъскат във Ваша милост всяка сутрин или Ви пререждат в магазина? Моята работа беше да узная нещо за тях, детството и семейството на всеки, който е открил заобиколния си път. За да не Ви обърквам прекалено обаче, най-добре да разкажа първо за зиморничавата.

Тя винаги се обличаше с пуловери, даже лятно време. Преди, докато преследвах съвсем друг обект, я видях до телефоните на Альошата. Седеше на една пейка с учебник по история на коленете и с цигара в ръка. Явно учеше за изпит, изглеждаше изключително нервна. Още тогава разпознах в нея някаква умело прикрита ангелска недоразкритост, тайнственост. След като прочете веднъж-дваж урока, момичето го заряза, запали за пореден път и затвори очи. Предполагам, че чакаше някоя определена муза, защото след малко погледна часовника си и надраска нещо на един скъсан от тетрадка лист. „А, стихотворение“, помислих си. „Или само план на урока“. Преди да си тръгне обаче, с една кибритена клечка тя запали листа и го остави да изгори напълно.

Следващия път, когато я видях, беше есен. Тогава не носеше учебник за алиби и писа дълго. Историята с унищожаването на уликите се повтори. Сега знам защо беше толкова трудно да откривам следите ѝ. Но онези месеци прекарах в уж случайни разпити на съученици и безбожно плащане на таксите — имам го всичко картотекирано. За щастие зиморничавата, както всеки друг впрочем, не успя дълго да спазва правилата на тайната си игра. Вечерта на дванайсети октомври я открих на една пейка на гарата, отново улисана в словоизлияния. Но преди да стане и да се запъти към вкъщи, тя изкара червено кибритче и опита да изгори листа. Имаше само две клечки и, благодарение на хладния северен вятър, и двете угаснаха в ръката ѝ. Тя постоя малко замислена, след което смачка листа и го хвърли в едно кошче за боклук. Оттогава насетне събрах поне две хиляди хвърчащи листа — понякога изписани от долу до горе, понякога празни, с изключение на някоя драсканица и може би пояснение под нея. Зиморничавата, естествено, не е и предполагала, че някой би прибирал листите ѝ с идеята да разбере какво я вълнува в самотните мигове навън. Аз си позволих да събера кратките мисли в книга, която изпратих на двайсет и седем издателства от различни страни — май не споменах, че съм полиглот. Книгата естествено смятах да кръстя „Дъждовният сезон“. И тъй, в един стар склад до пристанището подредих успешно всички копия на книгата като оставих само едно за лично ползване. Там бяха събрани хвърчащите листи — от онзи в кошчето на гарата до последното ѝ прощално писмо към Бургас. Единственото, което намерих по пода на склада след онази ужасна буря, помествам тук.

„Двайсет и една улици?! И кой може да ме увери, че това не са единствените, по които ще мина? Към училище, кафето, «Хеликон», гарата, плажа и още няколко пресечки между тях... Но това беше преди да открия дъждовния сезон. Виждате ли, точната причина да дойде е, че никой не го очаква. Има определени странни дни, най-вече четвъртъци, когато всички чакаме нещо. Не дете да се върне от часовете, нещо голямо! Хората толкова са се улисали в проблемите си, че въобще и не предполагат, че

дни наред няма да могат да излязат без чадър. Според мен всяко чудо или аномално невъзможие би се случвало пред очите на скептици, догматици и прагматици, стига човешкият род да спре да мечтае в един-единствен миг (и слава Богу, този миг е далеч!). Хитро, нали — защо вярваш в онова, което всъщност отричаш? Но, така или иначе, с гръмовна буря, която включва алармите на колите и чупи стъкла, всяка година почва дъждовният сезон на Бургас — ... почти винаги в четвъртък. Докато останалите гледат реклами и търсят оргазъм под чаршафите, децата се мусят с дъждобрани, навлечени от сутринта, а старците гледат как за пореден път всичко става на кал, аз обикалям улиците. И честно да кажа, почти никого не съм срещала тогава. Ако дъждовният сезон идва по график — тоест всяка година, когато му скимне — ще успея да стигна до края на тези петстотин и няколко малки градски улички. Засега резултатът ми е четирийсет и малко...“

„Докато обикалям града, често попадам на някое тихо, усамотено място, където пиша, чета и пуша. Тези места са стари, от времето на лимонадата и романтиката, която шурти дори от чешмичките, мята се насам-натам в уличните лампи и прелиства вестник по пейките. Едва ли ще се наслаждавам дълго на това пропуснато от постомодернистичния хаосотворец минало в настоящето. Чудесата обаче съществуват, трябва само да не вярваш в тях!“

„Хората се захласват по кратките пътища. Това е в резултат от страшната липса на време. Преди малко спрях на светофара. Беше червено и колите чакаха още на стартовата линия с ядосаните малки шофьори (тик-так-тик...). Пред мен стояха момче и момиче. «Уф, колко ще го чакаме тоя светофар» — възмути се момчето. «Айде да минаваме» — отвърна момчето. Пресякоха наполовина, защото отляво колите най-сетне бяха свободни да продължат великото си въртене в кръг около земята. След малко светна зелено и аз пресякох заедно с двойката.

Продължаваха да роптаят, че си губят времето. И това ако е романтична разходка...“

„В търсене на пряк път забравяш накъде си тръгнал. В търсене на заобиколен път почваш да се питаш защо въобще не си си останал вкъщи. Сбогом, Бургас! Заминавам. Оставям те. Отпътувам с глупавата си стипендия към един скучен блестящ град. Така и не дочаках последния дъждовен сезон — едва ли в новия дом ще си имам такъв... Но ти оставям хвърчащите листа, които пишех на всяко мое тайно място. Дано никога не стигнат надписа «Бургас», грозно зачеркнат. С... Бог... Ом...“

Беше четвъртък. Зиморничавата изпуши четири цигари една след друга, преди да се качи на влака. Последното си неадресирано писмо хвърли през прозореца на вагона, след съмнителен повей от изток. Родителите ѝ я изпратиха с носни кърпички, дузина приятели протягаха ръце да я докоснат за последно. Момичето така и не беше дочакало последния... Но, момент сега, какво става? Дали това не е... Една светкавица пречупи августовската привечер, някой спомена, че май капка го е цапнала по носа. Влакът потегли с началото на дъждовния сезон! И вятърът включи алармите на колите, почна да чупи врати и прозорци, хората се разбягаха с найлонови торбички и ризи на главите. Небрежно откренатите врати на един пристанищен склад се разтвориха широко и хилядите хвърчащи листа заедно с папките и договорите за издаване полетяха с вече не така съмнителния повей.

„Наистина обожавам втория ден от дъждовния сезон по вина на горчиво-кафената тротоарна утайка, лепкави лакомни червеи, мръсна шума от Макондо и куп други неща, придошли с вчерашните вестници. Всеки път водата се изтича и оставя само спомен за мокро тиранство, заедно с лесно доловимото усещане, че ако гъкнеш, пак ще завали.“

Но онази година половината център беше покрит от хвърчащи листи от тетрадки, с карирани редове и поле за датата вляво. Те полепнаха по покривите, влязоха в комините, скриха разнебитените плочки, напълниха обедните новини с мисли на едно деветнайсетгодишно, странно момиче. Книгата така и не дочака публикуване — казах, че всички копия са отлетели като ято гларуси над синята морка шир. Но дори сега — след неприлично много време, когато зиморничавата живее в един град от злато с успешни брак и журналистическа кариера, аз се пенсионирах от така и не нашумялата напредничава професия „познавач на човешките души“ с любимата ми и всъщност единствена папка, озаглавена знаете как, а хората чакат с нетърпение чудото на дъждовния сезон, който не идва — по сградата на общината, прозорците на френската и надолу по „Богориди“ още личат някакви упорито останали думички. Оставям на вас да решите в какво да вярвате и колко улици си струва да извървите до края.

„Или, братя мои? Или?...“

„Зазоряване“, 575

СЦЕНА С ЖЕНА И МЪЖ В КУХНЯ

Вратата се отвори и една жена, правила оригами като малка, влезе в кухнята. Мъжът тръшна вратата след себе си и веднага седна на стола откъм стената. Не говореха. Жената стоеше права, със скръстени ръце, като че такава е ролята, отредили ѝ в натура. Тя не знаеше, че приятелят ѝ сънува винаги цветно.

Оформил една лилия между мислите си и седнал на другия стол така, че да е с гръб към прозореца. Той я погледнал с крайчеца на околото си, без тя да забележи отклонението от сценария, и пак се втренчил в масата. В мислите му нямало нито една лилия, въпреки това той плувал по повърхността на собствените си цветове, онези, от сънищата, които не можеха да напомнят раздяла, а само да падат сутрин по неоправените чаршафи. И се чувствал почти щастлив.

Имаха обща любима книга, но не се разговаря за такива неща. Сцената беше неподходяща и за обич. Жената внезапно станала, при което столът се дръпнал назад с протяжно стържене по пода, отворил уста и си поел дъх, който да върне като две думи. За съжаление интерпретациите са неуместни. Върнал диханието си в хладната атмосфера на кухнята и седнал на стола. Двете думи изчезнали като дим от угаснала свещ.

Мъжът не обичал да лъже. Но не казвал истината. Мълчел или повтарял въпросите ѝ, понякога казвал чутото по телевизора, но не поемал отговорност за него. И ако тази вечер тя му прошепнела две думи, които да прозвучат по радиото в същия момент и да се блъснат в прозореца с трясък, би ги повторил. Без да иска да му повярват или да мисли, че чувства нещо осембуквено. Просто такъв си бил.

В сънищата те се срещали. Жената правела птички с празни страници от любимата им книга, а той ѝ повтарял разни красиви фрази във всички цветове. Там целувките не значели повторение, а и понякога кадърът започвал наново, след като си сложат набързо

дрехите. Не че го вярваха, но все пак може би се будеха едва след като затворят очите си. И мълчанието, кухнята, сцената са кошмар?

Тя стана първа, което нямаше чак такова значение за финалния абзац. Мъжът не прибра стола си до масата, а направо излезе след нея, затваряйки вратата внимателно. Сцената беше идеална. В един кадър.

ЩЕ НИ ТРЯБВАТ СВЕЩИ

Първата ми мисъл беше: „Ще ни трябват свещи“.

Гледах тортата за четвъртия си рожден ден — шоколадова торта със зелена захарна глазура. Майка ми цял живот щеше да поддържа вярата си, че обичам шоколад, а на мен още там, в стария апартамент, ми прилоша от натрапчивия мирис, не знаех почти нищо за живота, в който съм попаднал, но знаех вече, че шоколадът е гаден.

Малко по-късно разбрах, че искам да летя. Всички около мен искаха да летят, сънуваха как размахват ръце над планините, катереха се нависоко и поглеждаха надолу задъхани. Но аз исках да летя повече от всеки друг. Това желание, заедно с Жул Верн и един трудно разкопчан сутиен, заеха периода от първи до дванайсети клас. Както повтаряха всички големи — вече навлизах в истинския живот, който не бил розов и лесен. Доказа го диоптърът. — 0,75, нищо работа, просто — 0,75 диоптъра от прекалено четене на Жул Верн или прекалено взирание в сутиени. Отидохме при четирима доктора, татко настояваше, че все някой ще се смили да ми даде удостоверение за „виждащ човек“, за да кандидатствам за летец.

Толкова за летенето. На 19 години трябваше бързо да преосмисля целия си план за пълноценно житейско пропиляване. Записах информатика и до края съжалявах за тази мъничка грешка. Летенето беше заместено от въртящ, саморегулиращ се стол; единственото, което остана от него, беше един flight симулатор.

Имаше иначе и много други грешки: една с плажна синя рокля; една с пиърсинг на пъпа; една с много шалове; една с много цигари; една с много книги; една с много секс и една — с голям километраж. Стела обаче не беше грешка. Повтарях си го през целия ни съвместен живот и през по-голямата част от него си вярвах. Горедолу покрай сватбата, в която аз и тя изпълнявахме главните роли, животът навлезе по-арогантно в живота ми. Едни хора почнаха да умират, други — да се раждат, а понякога едни да изчезват и други да се появяват. Изкарах своята младост до самия й съсухрен, леко прегърбен край в една

нескончаема борба за вяра. Губех си вярата и когато поглеждах в очите на някое от малките (две момиченца и едно момче), си я връщах, губех я и я възвръщах. Добре, че имаха по няколко години разлика и когато едното почнеше да се сърди, че не го пускаме до късно, някое от другите две беше достатъчно малко, за да намеря в очите му защита.

А животът не си поплюваше — устройваше си пирове по погребенията и в миговете, когато всичко изглеждаше прецакано. Но обичаше и да се подсмивва, иронично. Към четирийсет, при все че всеки ден стоях пред монитора, от диоптъра ми нямаше и следа. Същото се беше случило и с желанието ми да летя.

Щях да го усетя отново чак на шейсет и шест, когато един съвсем обикновен следобед, може би дори беше сряда, се понесох бавно над килима. Жена ми разхождаше едно ново малко същество в градинката до „Велека“, вкъщи нямаше никой и си помислих, че и в края, както в началото, все ми е било някак малко самотно. Бях на нивото на фотьойлите, когато ми мина през акъла: „Сега трябва да се занимават моите с имоти, с погребение пак, не си е работа...“ Загладих оредялата си коса, докато книгите на скрина се изнизваха от погледа ми. Представих си довечера как всички съседни обикалят апартамента, докато тялото ми лежи в чисти чаршафи. Представих си житото в пластмасовите чашки и сълзите — като златни житени зърна — по бузите на Стела.

Хванах се за рамката на прозореца, за да не продължа към тавана и да си ударя главата. Последната ми мисъл беше, че вероятно ще ни трябват свещи.

ХОТЕЛСКА СТАЯ 217

„Не, не, не. Не се казвам Емануил Суграшев и не съм убил Емилия Апостолова!“

Написах го на един дъх и нямах представа как да продължа. По всичко личеше, че се очертава още една кримка, а ми се щеше нещо по-така — с по-дълбока история, повече атмосфера. Затова и дойдох в Кенана, чак в Хасковско, обикалях града половин час, докато ме упътят правилно към комплекса. На всичкото отгоре нито ресторантът беше на ниво, нито имаше интернет, както обещаваха в брошурата. За ресторанта добре — имаше сватба тази вечер и така или иначе нямаше да вечерям там. Но колко му е да пуснеш една мрежа за хората? Или поне да не си правиш мечешка услуга като пуснеш такава обява. Изтрих първото изречение.

Превъртях се на другата страна на спалнята с лаптопа и го оставих на празната възглавница. И единични стаи нямаше, макар че всъщност моята „спалня за двама“ беше две долепени легла по персон и ½. Натиснах бутона за обновление. Отново: no wireless networks available. Прокарах пръсти назад по косата си. Преди малко излязох от банята охладен и успокоен. Спрях се пред огледалото в стаята, минах се още веднъж с хавлията и я оставих на закачалката в коридора. Казвам се Свилен и се опитвам да си вадя хляба с писане, а животецът ми вади оная си работа. Не че няма в България такива, които да се прехранват от писане — има вече, но можеш да ги преброиш на пръстите на ръцете си.

Затова реших да дойда — никога преди не бях отседнал в Кенана, но ми казаха, че цените са подходящи за писателския джоб и е спокойно. Колко спокойно щеше да бъде довечера, след като салонът беше резервиран от щастливите младоженци, не знам, но по двайсет и пет на стая все пак си е приемливо — още повече за двойна стая; можех да си докарам някое маце и да си изкараме хубаво. Две седмици

се колебаех, но в Пловдив беше ужасна жега и не се търпеше. Другата седмица почивката ми свършваше, както и спестяванията, и трябваше да се заемаме с августовския брой. Затова сериозно се разколебах дали да не доизхарча припечеленото с 1-годишен честен труд малко по-грандиозно в това хотелче. До края на годината надали щеше да ми остане време да попиша като ме завъртеше пак вихърът на работата.

Виж, стаята беше приятна. Модерно обзаведена, филмово, което говореше за скорошен основен ремонт. Всичко си имаше — нов мокет, черно певеце, климатик и дори огледална врата на банята. За да си стигнеш до стаята трябваше обаче логично да минеш през рецепцията, която представляваше просторен мраморен салон с персийски килим и пищни фикуси. Тъй да се каже, едно типично фоайе отпреди 89-та. Не проумявах защо собствениците го бяха оставили в толкова античен вид.

Иначе в стаята ми вероятно единственият спомен от социализма беше чашата, която сега държах в ръка. Масивна, дебела стъклена чаша, която не се беше счупила два полит-строя и вероятно и аз нямаше да я счупя сега ако я запратех към пода. Съвременното стъкло бледнее пред такива чаши — то е тънко, крехко, чупливо и, разбира се, далеч по-стилно.

Държах си историческата чаша в ръка, до средата пълна с уиски и с едно ледче, и не можех да си представя, че от нея бих могъл да пия вода. Такава здрава чаша — само по ръба малко нацърбена — беше предназначена за здраво питие.

Не можех да изключа от потока на мислите си това кръгче отсъствие, около което те неуморно се завъртаха пак и пак. Почнах да обикалям стаята и да се мъча да намеря нещо друго, с което да залъжа фантазията си. Прокарах ръка по пердетата. Бяха оранжеви пердета, с щампи на приятни, безсмислени геометрични фигурки. Неочаквано погледът ми беше привлечен от кръг светлина. По драперията на пердето имаше следа от прогорено — със сигурност оставена от запалена цигара. Постоях, загледан в следата от някой невидим бивш посетител на стая 217. После се върнах обратно на спалнята. Опитах се да изроя от файловете в Nedovyrsheni някаква стара идея, която да засуча, но същевременно историята за произхода на прогореното петно вече се нижеше в главата ми. И някак много удобно се свързваше с онова първо изречение. Написах го отново:

„Не, не, не. Не се казвам Емануил Суграшев и не съм убил Емилия Апостолова!“

Свих пръсти и после ги разтегнах рязко навън. Така правя, когато съм наистина надъхан за някоя история и се мъча да я продължа. Скочих от меката си ложа, отидох до раницата, стоварена на дивана в ъгъла, и изкарах от предния ѝ джоб кутията с цигари. Покрай тази дупка в пердето неусетно ми се беше допушило. Запалката беше мушната в целофана на кутията, натиснах кремъка и приближих фасата, който бях стиснал в уста. Дръпнах веднъж, отидох до завесите, доближих внимателно цигарата до прогореното. Беше от по-тънка. Затворих бавно очи и ситуацията почна да се намества пред тях.

Тънка цигара, вероятно жена я държи. Виждам отпуснатата ѝ китка и изпънатите пръсти, между които въпросният фас спокойно гори. Но тя — не, не ѝ виждам лицето, но имам усещането, че гледа нататък, към спалнята. Говори с някого. Не мога да различа събеседника, но решавам, че е мъж — седнал на леглото или може би легнал върху оранжевите завивки. Начатквам набързо на лаптопа:

„Жената до прозореца говори нещо на мъжа в леглото. Леко намусена е от това, което ѝ е казал. Гласът ѝ е надменен, трудно се сдържа. Въпреки това тя ще бъде жертвата.“

Дърпам се като опарен от клавиатурата. Ето пак, не мога да се сдържам! Сякаш за друго е невъзможно да се пише, освен за убийства. Казвали са ми достатъчно пъти, а аз и сам си знам, че когато читателят свикне с триковете ти, се отегчава. „Трябва да разнообразяваш, да разказваш някакви по-битови истории, в които героите остават живи до края на разказа.“ „Знам“, кима, „така е.“

Но като хлапе пак правя, каквото ми допада. Оплесквам нещата. Мислил съм си, че това е на психологическо ниво. Че убивам персонажите, които създавам, понеже ме мога да убия майка си, главните редактори, онази намусена продавачка и другите, дето ми

вгорчават живота. И вероятно имам някакъв вид подсъзнателен страх, че ако спра да се разправам с героите си ще се взема в ръце и ще очистя няколко души, създадени не от мен. Един вид, живея си в моя малък лаптоп, където раздавам правосъдие като Батман в неговия Готъм сити. Само че без плочките по корема.

Обаче този път нещо беше различно. От вдъхновението до образите в главата ми минаваше толкова малко време, че не усещах откъде изскачат логическите връзки помежду им. „Инсайт, мама му!“, прошепнах.

Дръпнах замислено, както се бях излегнал на спалнята. Премрежих поглед и се опитах да видя отново онази жена до прозореца, която пушеше и говореше надменно в едно друго измерение. Още си беше там. Нищо не я беше накарало да помръдне. Тя и мъжът стояха така следствие на дълъг, нажежен разговор — или просто не можех да разчета друго по лицата им, визуализирайки само този застинал детайл. Изтънчена фотография или — още по-добре — промоционален кадър от криминален филм. Но ми се щеше той да стои по средата на нещо.

Отидох до масичката с телевизора да взема пепелника. Двата бяха дошли тук, отблизо или отдалеч, бяха отседнали в стая номер 217 и вероятно бяха повдигнали вежди от почуда, че се намира всъщност на третия етаж. За някоя сватба ли бяха дошли? По-скоро не. По-скоро сами. Приятна лека почивка преди поредния нежелан септември. Но нещо я беше развалило — жест, фраза, признание, разкритие, стар досаден навик... Вариантите бяха много.

Изтръсках цигарата и оставих пепелника на нощното шкафче — да нахвърля по-същественото на лаптопа. Отбелязах със задоволство, че днес мисълта ми беше значително по-бърза от пръстите. А цигарата и дупката от онази втора цигара увеличаваха скоростта допълнително.

„Дупка в пердето. Мъж, жена. Поглед навън, поглед към нея. Мълчание, нажежена атмосфера, случаен допир на пламъка до плата.“

Бях настървен, определено бях настървен. Може и да беше още една предвидима история за любов и смърт — защото знаех, че едното

предшества, а другото предстои в този натюрвив — но надушвах, че ще се получи по-пълнокръвно от обикновено. И от известно време — от доста време ако трябва да съм честен — не се бях настървявал така. Като оцъклена хрътка по дирята на тлъст пъргав заек.

„Сега трябва да си представя мъжа на леглото.“

Защо я гледа така мълчаливо, с котешко безизразно съсредоточие? Какво му се случва в главата през това време?

„Защо ще я убие?“

Вселявам се в него. Следи мацето с очи, също като нея кипи отвътре, но се старае да не го показва — или по принцип не открива реакциите си пред другите. Но те са неоспорими. Иска да я сграбчи, иска да я прекърши — тази отровна змия, от чиято уста не излиза друго, освен съскане. Как само я ненавижда в този момент.

Докато филмът течеше в главата ми, отърках изгорелия фас в пепелника. Проследих замислено угасващите искрици и ми се стори, че виждам нещо странно в малкия стъклен съд. Доближих глава над него. Не ми се е сторило. Вътре имаше оставено нещо малко и жълто. Хванах го с пръсти и го отърсих от пепелта. Беше златен пръстен. В средата му имаше инкрустиран бял камък — диамант или имитация на такъв, или някаква друга лъщяща скъпоценност. Във всеки случай изглеждаше доста изискано.

Играта на асоциации продължи автоматично. Без да се замисля дори, почнах да пиша:

„Пристигат. Нанасят се. Разопаковат малко багаж.
Жената...“

Изведнъж силуетът на мистериозната жена почна да се осветява в съзнанието ми като от огромен театрален прожектор, който досега е

бил насочен към друга част от сцената.

„Светла, но не чак руса коса — светло кестеняво, жълти косъмчета, проблясващи на слънчевата светлина. Дълга почти до раменете, но не повече. Лицето все още не мога да видя ясно, но различавам тънки тъмни вежди и също тъй тънки устни, без червило, съвсем бледо розови на цвят. Тя обръща глава към спалнята и казва нещо. В това време се освобождава от скъпоценното си снаряжение. Сваля обеците. Сваля нещо от ръката си, гривна. Протяга ръце към задната част на врата и отключва синджирчето си. Остава всичко на масичката с телевизора, до листа с ценоразписа и описа на стаята. Но пръстена не маха.“

Почесах се замислено по брадичката. Защо не го сваля? И, още по-съществен въпрос: защо си представям този момент щом няма връзка със загадъчния златен кръг? Хрумна ми, че подсъзнанието ми е далеч напред в сюжета — подсказва ми стилно, внимателно, за да стигна собственоръчно до изглаждането на детайлите... Просветна ми ей така, от нищото, и си удрям коляното от изненада. Ами разбира се, какво по-очевидно от това? Пръстенът е всъщност брачна халка! Ето защо не я сваля.

Погледнах към нощното шкафче, където бях оставил бижутото. То все още си стоеше там — красиво, изящно и определено нестърчащо от женски безименен пръст. Нещо я беше подтикнало да го свали. Тяхната свада. А гласът ѝ, докато говореше на мъжа и се разсъбличаше, звучеше спокойно.

„Сваля дрехите си. Бяла рокля. Лятна, семпла бяла рокля. Отдолу е с бански — син на цвят. Приготвят се за басейна. Ще отидат там, но няма да се задържат дълго. А когато се върнат, отношенията им вече няма да са тъй мирни и тихи. Тогава тя ще навлече отново роклята и ще запали цигарата, оставила онзи процеп в пердето.“

Опитах се да си представя по-добре ръката ѝ, докато държи цигарата.

„Тогавя пръстенът вече ще е свален. По погрешка, докато се карат, го е оставила в пепелника.“

Но пепелникът беше почистен, когато дойдох. Само халката стоеше на дъното. Изведнъж ми просветна — колко само се бях вживял в историята, та не виждах по-далеч от носа си — че тази халка не може да е оставена случайно. Може би те са изчистили пепелника след себе си (с жестока наслада един глас в главата ми се обажда: „той го е почистил, докато се е мъчил да скрие уликите“). И все пак чистачката е трябвало да го види, нали? Колко време е минало без никой да забележи загадъчното бижу в пепелника? Надали ставаше въпрос за голям период от време.

— Мамка му! — казах.

И осъзнах, че всички тези неща, които се блъскаха в мозъка ми, трябваше да са свързани. Колко време може да е минало? Каква е вероятността аз да съм първият отседнал тук след двойката? Доста голяма. Но в такъв случай трябваше да приема за чиста монета, че хората от разказа ми не съществуват само там и аз се намирам в тяхната стая. Същата тази стая, която описвах. Същият този златен пръстен, който някоя жена с бяла рокля и светло кестенява коса е оставила в стая 217 преди аз да дойда и който чистачката е пропуснала при почистването. Възможно ли беше този пръстен и дупките от цигарата да са остатъци от едно и също гостуване, което по някаква случайност напомня това в историята ми.

— Мамка му — повторих.

За момент се почувствах някак пророчески. Като екстрасенс, затлачил се в оранжевите воали на времето. Тази стая 217 все едно сама ми помагаше да стигна до ядката на сюжета. Но не бях сигурен дали си мисля за стая 217, в която се намирах, или за стая 217, която си представях. Двете се нагаждаха една към друга — детайлите на моята стая безобразно напомняха уликите от другата. Бях едновременно и в двете. Дали беше възможно чувствителността ми към истории, изострена от търсенето на такава, да е попаднала на пръстен, който

иначе не би се оказал в пепелника; на дупка от цигара, която друг не би забелязал...

Усетих как миниатюрните иглички на страха почнаха да пъплят по гърба ми.

Стая 217 ми говореше.

Взех чашата и отпих. Ледчето се беше стопило отдавна в кехлибарената течност. Може би навлизах прекалено надълбоко в тези видения — по-надълбоко, отколкото ми се щеше. Точно така. Най-добре беше да изтрия глупавите записки и да забравя за пръстена, така както го бяха забравили собственикът му и чистачките. Ще се концентрирам над нещо друго, което да заангажира мислите ми. Някоя битова история с таксиметрови шофьори, с улични кучета и с миловидни студентки. И никого нямаше да убивам, честна дума!

Натиснах „Backspace“-а. Ситните печатни букви почнаха да изчезват отзад напред. Но стаята не искаше да се отказвам. Искаше да направлява пръстите ми, да ги натиска по клавишите на една история, която извън тези четири стени не съществуваше, а като че ли трябваше да излезе наяве. Чрез мен. Бученето на климатика се усили и в него долових настоятелен монотонен шепот: „Продължавай, продължавай!“ Боже мой, съвсем се бях скапал. Почвах да изкуквам от всичкото това напрежение.

Погледнах към телевизора отсреща. В тъмния му екран видях умореното си, безизразно лице. Не беше бляскава гледка. А до мен екранът отразяваше онази жена. Жената, която скоро щеше да умре в разказа ми и която вероятно беше умряла съвсем скоро в същата тази проклетата стая.

Скочих от леглото и се стоварих на пода. Представих си призрака ѝ — как е останал тук и не може да напусне хотела заради проклятието на насилствената си смърт. Гледал съм десетки филми, в които става така.

— Но — казах — в такъв случай тялото ѝ би трябвало да е още някъде тук, нали?

Никой от гласовете в главата ми не отвърна. Стиснах силно очи, но не можах да се отърва от безмилостното видение, което сам бях предизвикал.

„Помогни ми“, чух да проскърцва нещо в стените, „помогни ми!“ Настоятелен шепот, изтънял от отчаяние.

Неочаквано цялото ми тяло изтръпна. Свих се на кълбо. Отворих уста да си поема дълбоко въздух. Когато отворих очи, погледът ми беше леко разконцентриран. А пред очите ми стоеше следващата улика. По пода имаше някакви миниатюрни, тънки парчета. Парчета кожа.

Връщат се от басейна. Тя навлича бялата си рокля. Кожата ѝ е изгоряла, особено по рамената, близо до сините презрамки на банския костюм. Парченцата белеща се кожа се отъркват в плата на роклята и падат леки като перца върху мокета. В този миг двамата почват да се карат. „Това няма да продължи“, казва тя. „Край!“ Сваля годежния пръстен, по погрешка го оставя в пепелника. Пали цигарата. Той лежи в спалнята и мълчи. Но в главата му планът вече съзрява.

Трябваше да отпия от уискито. Да се съвзема. Главата ми тежеше цял тон и ми беше адски трудно да я мъкна със себе си.

— Как го е направил? — помислих си, докато отпивах.

И по чиста случайност погледът ми падна върху тежката стъклена чаша, която държах. Нацърбена по ръба. От удара.

Удря я. Жената губи съзнание и се стоварва на земята. Той е изплашен — разбира се, че е изплашен, но гневът му взима превес. „Тази никаквица“, промърморва, „заслужи си го.“ Не можех да повярвам, че съм способен да видя, да си представя нещо толкова брутално. Раната е малка — дребно кърваво петно между светлите кичури. Той изпада в паника. Завлича я в банята. Напръсква лицето ѝ с вода, за да я освети. Тя отваря очи и си поема дълбоко дъх — последният път, когато ще си поеме дълбоко дъх. Защото го поглежда и процежда през зъби: „Ще си платиш... За всичко ще си платиш!“

„Не, няма“, крещи той. Хваща я за косата ѝ я навежда към мивката. Пуска водата. Държи главата ѝ...

Не можех да издържа повече тази прокълната стая 217. На четири крака отидох до банята. Имах чувството, че умирам, в ушите ми бучеше само злоещото бълбукане, което жената е издавала, докато се е мъчила да се надигне.

Измих лицето си обилно и се погледнах в огледалото. Бях пребледнял. Представях си как течащата вода залива все още неизсъхналата ѝ след басейна коса, как мивката се пълни със звучно шуртене... Трябваше да изляза! Точно така, трябваше да изляза и да се поразхода. Може би да изпия едно кафе долу, преди да е започнала

сватбата. После щях да се върна и ако продължавах да се чувствам толкова отпаднал, ако продължавах да усещам зловещата енергия, просто щях да отпраша към Пловдив. Вероятно щяха да ми върнат парите за нощувката или поне част от тях. А и да не ми ги върнеха — голяма работа.

На излизане от банята угасих осветлението. Погледнах навътре и ми се стори, че мога действително да различа тялото на жената — в омачканата бяла рокля и с все още мокра светло кестенява коса. Легнала мирно върху плочките.

Толкова бях луднал... Вдишах и издишах няколко пъти, за да се успокоя. Обух се и отключих.

Пред стаята стоеше една възрастна жена в розова униформа.

— Излизате ли? — попита ме с плах глас.

— Да — отвърнах. — Излизам да се поразходя.

— Може ли да почистя, докато Ви няма? Днес не ми остана време преди да се нанесете.

Изглеждаше доста обърквана от внезапния ми пристъп на смях. Не е била почистила, преди да отида в стаята.

Това обясняваше с най-успокоителна логика и пръстена, и мръсния мокет. Значи всичко останало е било плод на отчаяната ми фантазия. Бях събрал уликите и по тях бях скалъпил една доста несвързана страшна история. Макар че, в ушите ми все още шуртеше силно водата, докато бавно покриваше изкривеното от уплаха женско лице. Може би не трябваше да се захващам въобще с писане този ден. Все още не бях успял да си отпочина от последните тежки месеци и това явно се отразяваше неблагоприятно на психическото ми състояние. А и преди малко се бях почувствал наистина зле. Да не би да бях хванал настинка?

— Няма проблем.

— И ако може — погледна ме притеснено чистачката — да не казвате, че съм Ви пропуснала стаята.

Зачудих се дали да не я питам. Случвало ли се е нещо в тази стая напоследък? Имам предвид, нещо странно... Отказах се. Единствената жертва тук бях аз и то на извратената си фантазия.

— Добре — кимнах.

И продължих по коридора. Разхождах съм се най-много половин час. Обикалях градината на хотела и гледах купищата рози край

оградата. Слънцето залязваше и се наслаждавах на красивите меки цветове на небето... Когато се върнах, полицаите ме чакаха пред вратата.

Не, не, не. Не се казвам Емануил Суграшев и не съм убил Емилия Апостолова!

Колко пъти да ви го повтарям? Това не е моята лична карта — някой я е пхнал в портфейла ми. Същият този някой, който е вкарал тялото на въпросната жена в стаята ми, докато съм се разхождал! Файлът на лаптопа няма нищо общо. Нали Ви обясних как се случи всичко? Това е просто една история, която съчиних! Не, не ме интересува колко ексцентрично ви звучи... Нямам представа коя е тази жена. И няма да сменя показанията си.

EMAILGHOST

„Призрак да си проправи път през нета?!“, задавих се с кафето от кеф и изтрих писмото.

На следващия ден бях получил ново.

Цъкнах с език възмутено и отметнах писмото като спам, за да не ми излизат следващите имейли от този подател. „Чаткам ги тия неща“, обади се гласче в главата ми.

„Но не достатъчно“, отвърна второ на другата сутрин, докато в една ръка държах чашата кафе, а с другата шарех с мишката. Съвсем бях забравил за писмото, но то ме чакаше да ми припомни — с удебелен шрифт сред останалите кореспонденции.

Стоях и го гледах тъпо половин минута. Това беше моментът, в който шеговитото се обръща на сериозно и дразнещо едновременно, отвратителна комбинация. Заглавието на писмото беше „Please Help Im a Ghost“.^[1] Когато преди два дена ми подхвърлиха първата кукичка, се учудих веднъж на вика за помощ и после още веднъж, че продължават да се случват неща, които ме учудват. Будните умове наистина не спяха — редовно заливащите инбокса ми молби за финансиране бяха почти всички измамни и още от заглавието намирисваха на спам. Едно семпло „аз съм призрак“ или „върколак“ в заглавието обаче така погъделичкава любопитството на получателя, че да даде един клик още преди да се е усетил. Обикновено толкова е нужно на мистериозните корпорации, печелещи от разпрацане на плиткоумни съобщения.

След молбата беше изписана част от изпратения текст, а именно: „I am a ghost whose death was shot with a web camera. This is a clip of my last 02:30“^[2] Първото изречение трябва да сграбчи вниманието на читателя, нали?

Целият текст гласеше: „I am a ghost whose death was shot with a web camera. This is a clip of my last 02:30 minutes and u should never watch it, okay?!?! Just send this e-mail to all of ur friends! I need @ least 1,000,000,000,000 mails sent to r.i.p. 10X!“^[3]

А отдолу имаше прикачен файл на име 01.wmv с възможност за гледане и изтегляне.

Макар че ме беше яд на упоритото писмо, не можах да не се захия безгласно на дебилно измислената и описана идея — без съмнение като шега на американско тийнейджърче с много свободно време, с покриващ очите черен бретон и обеца на носа. Не можех да си обясня другоаче кретенския замисъл за затворен в мрежата призрак, който ще спаси душата си само след един билион изпратени имейли. Типично чатърският мързелив правопис беше съвсем друга пробойна в стремежа към реализъм.

Беше изпратено вчера, 31 юли, в 00:01 часа. „Маниак малък“, изсумтях, отметнах като спам и изтрих. „Опитва се да ми влезе в главата!“. Изключих машината и излязох да се поразходя.

Нямаше адрес, само безразборна комбинация от цифри и думи. Код, който беше различен във всеки от трите мейли, получени докато бях на хижа почивните дни. Разбира се, звучеше логично с някоя семпла програма всеки да може да кодира адреса си. Изпратих като отговор и на трите по едно „Еби си майката!!!“, на три езика. Погледът ми все се спираше обаче на прикачения файл.

Следващата сутрин ме посрещна с гаден дъжд, три известия за неполучените ми отговори и един чисто нов, познат до последната удивителна мейл. Прегледах опциите си:

1) Да му отговоря — не.

2) Да пратя съобщението на всичките си контакти и евентуално тормозът да приключи — и да заприличам на стресната шушумига, много благодаря!

3) Да пусна сърч със съдържанието на писмото — направих го, само в един форум някой беше питал каква е тази глупост, а втори потребител беше отвърнал: „Реклама или друга глупост, пич, не му обръщай внимание!“ Темата нямаше повече отговори.

4) И последната, която ми хрумваше:

Да гледам видеото — и да разбера, че това е нов вирус или реклама на филм, плюс направление как се прекъсва тормозът.

Често казано, малко ме достраша — остатъчен спомен от онези писма, които като малки размножавахме на ксерокс и давахме на петнайсет съученика, за да не умрем до седмица. Тези писма започваха с „В никакъв случай не чети това...“ и продължаваха с драматична

история за удавено дете или убито момиче. Винаги се усещах за предупредението, след като очите ми вече са зашарили по-нататък.

Отдавна не бях дете обаче и знаех коя сянка в тъмното на кой предмет в стаята съответства.

Преместих мишката до „Изтегляне на файла“ и натиснах бързо лявото копче.

Отвори се малък прозорец. В него пишеше: „Съжаляваме, но желаният документ не може да бъде изтеглен“.

— Ами махни опцията тогава, к’во лъжеш хората?! — процедих през зъби.

По челото ми бяха избили няколко миниатюрни капчици пот. Едно от гласчетата, боричкащи се на кълбо в сивото ми кълбо, предложи поредно затриване на упорития имейл. Вече обаче нямаше за кога да се отказвам.

Преместих курсора до „Отваряне на файла“. Отвори се в нов прозорец — черен екран с бутони за пауза и стоп отдолу.

На монитора се появи момче към седемнайсетата си година, с големичък нос и черен перчем пред едното око (познах, да). Камерката му идваше малко отляво, обхващаше и стената зад момчето с полица за книги и няколко тениски на закачалки. То гледаше съсредоточено екрана, с пръсти замръзнали върху клавишите. Клипчето си имаше и аудио фон: Теган и Сара, които покрай няколко резки акорда повтаряха „Аз се разхождах с призрак...“

След трийсет секунди усетих детският страх да се завръща, и то с пълно право. Защото виждах стената зад момчето, на която едно след друго се появяваха червени квадратчета колкото човешка глава. Освен че пространството в квадратчетата придобиваше червеникав нюанс, формите вътре се пикселизираха, загрубяваха и очертанятия им ставаха на гротескни ъгли. Дишането ми се забави за сметка на сърцебиенето, докато гласовете на Теган и Сара също бавно се удебеляваха и буксуваха с думите от песента:

„Ааассс... се раазсхождахх... ссз приизрааакххг...“

Горе-долу по това време (малко преди втората минута на клипа) младежът пред мен се усети — изгледа уплашено почервеняващата си

стая и неразбиращ смотолеви нещо. Когато червените квадратчета почнаха да се редят и по тялото му, поде ужасяващи крясъци, но без надежда — почваше да губи очертания и движенията му се разбъркваха в самите себе си като снежинките върху телевизионния екран. Последните секунди показват облеганата на клавиатурата окървавена глава и стена, която бавно се връща към обичайния си вид.

Горе-долу по това време се усетих. Квадратите бяха завладели половината стая, а от тонколонките започна китарното интро на „Walking with a ghost“. Камерата, прикачена към монитора ми, се беше включила сама и записваше.

В общи линии това е. Правдоподобността не е сред отличителните белези на това писмо, но се надявам, че сте ми повярвал(а)! Трябва да препратите съобщението ми на всички свои приятели, защото душата ми ще намери покой едва след още 999,999,981,158 получени и отворени електронни писма.

И в никакъв, никакъв случай не отваряйте видеото, което е прикачено към този текст!

[1] Моля помогнете, аз към призрак (англ.) — Б.авт. ↑

[2] Аз съм призрак, чиято смърт е бил заснета с уеб камера. Това е клип от последните ми 02:30 (англ.) — Б.авт. ↑

[3] Аз съм призрак, чиято смърт е бил заснета с уеб камера. Това е клип от последните ми 02:30 минути и никога не трябва да го гледате, става ли?!?! Просто изпратете този имейл до всичките си приятели. Имам нужда @ поне от 1,000,000,000,000 съобщения, за да може душата ми да намери покой. (англ.) — Б.авт. ↑

КЪДЕ Е МУЗИКАТА?

На Линч

Нямам нужда от толкова приятели.

И обувките ми нарочно възкръсват.

Улицата беше твърде мълчалива за такава и можеше да продължава безкрайно ако не завиеш. Намирах се примерно в средата на пътя, с онези всекидневно лъскани витрини и закритото кино, дето прожектирало само адаптации. Ориентир, когато попаднеш тук, ми беше уличната лампа малко по-надолу — тя присвяткваше щом минехме под нея. Изправих се и изтупах сакото си.

Сметнах за логично да се върна към стария, доказан начин за извървяване на улица след снощното фиаско. Представи си, бях тръгнал с гръб към витрините, да не би да изпусна човека, когото търсех, и внезапно се оковах в някаква стая с прашни пиана, на които все пак често се свирело. Трябваше да намеря истинска вълна от черна овца! А не бяла, претърпяла фабрични манипулации.

Затова пак тръгнах по жълтите линии. Вярно — в краищата има лампи, но те само заблуждават. Стори ми се, че чух птича песен — толкова късно? — и пред мен спря едно такси. Завиваше от нечие неупотребимо съновидение.

Отворих вратата и седнах отдясно. В другия край на седалката една много красива жена с дълги кестеняви коси, с чанта на коленете си пушеше цигара. Аккумуляторът издаде успокояващ протяжен тон, който може би изстрелва в орбитите на улегнали мисли, и френският автомобил потегли. Жената ме погледна и същевременно притисна с устни фаса, в резултат на което крайт му изригна в червена заря.

Не е ли учудващо как понякога такситата ви стигат още преди да сте вдигнали ръка за знак. Навярно притежават някакво шесто чувство, което ние пък нямаме.

— Къде е шофьорът? — попита спокойно и димът от устата ѝ се разпръсна наоколо.

Личеше ѝ, че отскоро пътува сама.

— Тук такситата карат без шофьор.

Погледнах с човешката си глуповатост към предните седалки, но там все още беше празно. През прозорците се редяха едни и същи работи. Видях мъжа в жълт дъждобран да върви в срещуположната посока. Отдавна трябваше да се засечем.

— Къде е музиката? — чух отнякъде и си спомних, че не пътувам сам този път.

Не знаех играе ли си или това е от онези странни гатанки, с които жените объркват хода на времето. Таксито спря внезапно. Предните врати се отвориха и пред смаяния ми поглед насядаха седем или повече мъже в лилави и зелени костюми, които на мига почнаха да свирят на измислените си инструменти.

Двама свиреха на китари. Един на пиано. Четвъртият — на тромпет, саксофон и дайре. Някои просто се клатеха в ритъма на мелодията. Жената хвърли фаса си през прозореца и запя:

— Там, откъдето идваме, птиците пеят чудна песен...

Нещо липсваше. Щракнах с два пръста и към бенда се присъединиха чинели.

— Птиците, те пеят чудна песен...

Може би съм ходил. Имаше ли някакъв мотел? Колата спря и музикантите се изнизаха. Видях, че бягат по тротоара със смешните си костюми. Аз винаги съм бил в сиво или, в краен случай, черно — когато сме погребвали обувките ми.

Отново потеглихме. Светлокосата красавица до мен запали цигара, докато я притискаше непоколебимо между устните. Като я стисна, по края имаше следи от мрачно червило.

— Къде е музиката?

Този път само я изгледах, възмутен от наивността ѝ, как може да задава винаги грешните въпроси.

— Защо ми даде кестени?

Русокосата сестра дръпна от фаса достатъчно дълго, за да приключи, и отвърна:

— Не съм ти давала кестени, миличък.

Понечих да възразя, но вместо кестени стисках няколко кочана жълта, млечна царевица. Захвърлих я надолу по улицата, изправих се и изтупах костюма си. Щом продължих нататък, крушката на лампата спря да прекъсва. Някъде назад по асфалта издишаше цигара със следи от червило и той щеше да ми е ориентир, че все пак съм стигнал донякъде. Лампите не стават за ориентир. Само заблуждават.

Събуди ме Мариела, която винаги отваря вратата на стаята рязко.

— Какво става тук, момчета? — ухили се тя и вдигна показно спринцовката в ръката си. Обичайното бълнуване на Дани беше придобило плътността на истерични писъци:

— Не, нямам нужда от толкова приятели! Наистина... Вървете си, добре съм!

Мариела проникна в мрака край леглото му, а зад нея умълчаните фигури притаиха дъх.

Наведе се над съквартиранта ми и след малко Дани се успокои. Другата медицинска сестра, която я придружаваше, беше само от два дена на работа — а и изобщо сред нас.

— Ето, за да заспиш по-бързо — каза строго тя, но добави тихомълком, че е аспирин.

— Аз отивам да си продължа съня — Мариела тръгна към вратата бавно, но в главата ми стъпките ѝ звучаха с непреднамерена акустика.

— Ей сега идвам — усмихна ѝ се блондинката. — Моят май се е изпуснал в леглото.

Не беше вярно, разбира се.

Другата отвърна, че това не е неин проблем или нещо от сорта, и тръшна вратата след себе си. В коридора зазвучаха множество стъпки като от стеножка. Кръгла светлина от фенер огря моята спътничка.

Отбелязах мислено, че носи всъщност дълга жълта рокля. Оркестърът излезе от тъмното и започна изпълнение на измислените си инструменти.

— Там, откъдето идваме — запя русокосата, — птиците пеят чудна песен и във въздуха винаги има музика.

Приближи се съвсем до леглото — а светлината я следваше — и ми подаде ръка. В прозореца зад главата ми кестеновите клони яростно се удряха един в друг.

— Защо посади тези кестени? — попитах щом танцът започна.

— Не бях аз, миличък... Помни, че мразя кестените.

Онези бяха облечени в лилави сака и зелени ватирани панталони. Мъжът с дъждобрана разбра, че го гледам, и потъна на заден ход в жълтеникавата мазилка. Едва сега осъзнах, че подметките ми отново са изтъркани. А последните месеци не бях напускал тази проклета болница. Щяхме да ги погребем, да ги погребем щом шофьорът дойде на свиждане, а те — с обувченото си чувство за хумор — да се върнат на ходилата ми, тъй както съм вързан за леглото с кожените колани.

Прошепнах тъжно:

— Пак ще възкръснат...

— Не и този път — увери ме сестрата.

Песента свърши, а тя остана върху мен и се мъчеше да дотанцува нощта.

Чинели липсваха всъщност.

Вечер тръгваме по жълтите черти, за да не се погубим. Спомням си как влизаме вътре. Помня как свалям палтото ѝ и се потапям в бурните кестеняви коси. Допада ми, че никога не ухаят еднакво — когато ми се сърдят, когато ме желаят или по време на сън. Тя отблъсква ръцете ми и пита настоятелно:

— Къде е шофьорът?

Винаги задава грешните въпроси. Аз никога не знам правилните отговори. Поглеждам с човешката си глуповатост към предните седалки, но там е пълно с кестени — цял куп! През прозорците се редят едни и същи работи, но човекът с жълтия дъждобран се крие в

отраженията на излъсканите като рибешки търбух витрини. Преди лимузината да избухне в самовзривяваща се целувка с присвяткващата лампа, където ние сме само следи от мътно червило, се случват няколко неща.

Поглеждам краката си и през изтърканите обувки ми се озъбват един лилав и един зеленикав чорап. Целувам червенокосата до мен, защото адът никога не ми е представлявал основа за кошмари, и в съзнанието ми изниква чудният въпрос няма ли да свири на небето оркестърът с измислените инструменти. Между другото, обувките не възкръснаха. От тях порасло кестеновото дърво, по което избягах.

Черешите, изпълнили автомобила, почват да падат върху нас.
А музиката в главата ми като по знак зазвучава наново.

АНИТА

Ани беше прекрасна. Запозна ни една обща приятелка — на рождения ден на Шишарката.

— Ани — Свилен. Свилен — Ани.

— Да — отвърна Ани и подаде ръка. — Мисля, че сме се засичали.

— Аха — смънках.

Като недоизтрит кармичен спомен. Хванахме си ръцете и ги държахме близо минута, като че знаехме вече, че тъй или иначе няма смисъл да ги пускаме.

Това се случи преди месец и осемнайсет дена. Не мога да си го представя наистина — как така бях изкарал шестнайсет години без Анита, а сега тези месец и осемнайсет дни ми изглеждаха като целия ми живот. Бяха изпълнени със смисъл. Точно така — каквото и да правехме заедно, имаше смисъл. Оставих зад гърба си мрачната тийнейджърска философия. Дните не ми изглеждаха като въздишки разпиляно време, а като триумф на човешкия дух. И човешкото тяло, естествено. Всъщност, в началото по-скоро на тялото. Сега ако ме накарат да напиша есе от сто и петдесет думи на тема „Какво свърших през август?“, ще започна така: „Прекарах август между завивките. Не, не в спане.“ И не знам колко още реда ще успея да си изсмуча от пръстите, без да се изкуша от неприличните думи.

Защото това беше август. Един лазурно слънчев, напълно пренебрегнат месец, който започваше ежедневно в десет на скамейките пред „Болеро“. Ани идва първа на срещата, с колелото на стъпенка и заобиколена от баби с бели, тъжно гледащи кученца. Прегръщам я силно през бабешко цъкване като от стар будилник, хващам колелото за кормилото, а нея — за ръката, и ги помъквам към вкъщи. Нашите вече са на работа, празният апартамент ни очаква и ни обгръща със здрави бели стени и меки бели чаршафи. Ани пие много кафе — научи ме и мен да пия. Честно казано, всичко бих се научил да правя, само тя да реши да ме научи. Методите на училището нищо не струват щом някой

ти обяснява структурата на клетките с различен от този на Анита глас и особено щом трябва да прекараш четирийсет и пет минути на място без уханието ѝ на виолетки.

Нека ви опиша Анита. Тя беше самата прелест, честно! Беше много слаба, все едно през цялото време беше болна, а аз направо си умирам за такива момичета. И наистина може би по начало боледуваше по-редовно от мен, защото много подсмърчаше. Затова си носеше винаги носни кърпички, които бяха напоени с приятен аромат. Сега като се замисля, може от тях да е идвал този влудяващ мирис — на виолетки. Ани просто винаги ухаеше на виолетки, нали ги знаете онези лилави дражета, които смучеш с велика наслада, докато изтънеят съвсем върху езика и тогава ги схрускваш. Като дете бях луд по виолетките. Майка ми не ми даваше да ги ям, защото съм си развалял така обяда или вечерята, обаче на мен хич не ми дремеше за тях. Взимах си пакетче виолетки от един по-далечен магазин, където продавачите не познаваха майка ми, и изяждах половината на път за къщи, а другата — завит през глава в леглото, като се преструвах, че спя. Почнах да се запасявам за черни дни, защото се страхувах, че може да спрат да ги произвеждат — притеснение, което се оказа безпочвено. По-късно майка ми се предаде и също взе да ми купува виолетки, така че ядох двойно повече и езикът ми все беше издайнически оцветен в лилаво. Имам една снимка, но която съм се изплезил, без да се усетя. Когато майка я видя, ме наказва да си легна без вечеря, а аз се прибрах в стаята си и се натъпках с виолетки като за световно. Наистина родителите следват странна логика понякога.

Когато срещнах Анита, вече не взимах дражета толкова често. Не можех обаче да объркам мириса им, който сякаш извираше от кестенявите коси на Ани и от бялата ѝ кожа. Още в началото го усетих и направо превъртях. Не можех да се отделя от приятелката си, вървах плътно до нея, за да не изпусна уханието на сладко, топящо се в устата и оставащо между зъбите. Имах чувството, че всеки път щом приближа устни до тялото ѝ, си навирам носа в пакетче виолетки. Обожавах тялото ѝ, цялото. Но най-вече пъпа. Мисля, че това е най-недооценената вдлъбнатина на човешкото тяло, и то само заради работата, която върши в първите му минути. Пъпът е — нали разбирате — котвата, с чието прерязване ставаме пълноправни жители на земния свят. Понякога ми се струва, че цял живот оставаме

свързани с небето чрез една невидима нишка през пъповете и за нея ни издърпват обратно горе, когато ни свърши времето... Освен това пъпът е онази убийствена граница, която свързва целувките и — как се викаше по книгите — *Венериния триъгълник*. Ох, останах без думи!

Към четири следобед, вече страшно изгладнели, хапваме в кухнята. Процесът на излизане от вкъщи си е чиста игра — увивам ръце около Ани, не я пускам да си ходи, още малко да се понатискаме. „Вашите ей сега ще се приберат“, казва назидателно тя и се опитва измежду настоящите ми пръсти да си намери чантата и кецовете. Примирено помъквам колелетата надолу и караме до спирката до гробищата. Оттам не иска да я изпращам, защото техните не обичали чужди хора вкъщи. Една дълга, разтреперваща целувка и се връщам в света на скуката. „По-късно ми звъни!“, провиква се Ани, докато ми маха с ръка.

Така се проточи месецът. Август беше нашият влюбен месец. Не се видяхме само един ден — когато трябваше да води котката на ветеринар. Беше притеснена и не искаше да я придружа. В началото на септември — последните неучебни дни — вече чувствах, че нещата са големи. Това беше първата ми сериозна връзка с момиче — а всъщност и първата въобще, но хайде това да си остане между нас, защото е малко смешно, нали, първият ти път да е бил на шестнайсет.

Неусетно навлязохме във втория етап, когато можехме да си говорим с часове и само от това да се чувстваме безкрайно доволни. Но, честно казано, през цялото време продължавах да си мисля за пъпай.

Виж, съучениците ми не се радваха много на Анита. Казваха, че я намирали малко странна, но това си беше според мен чиста доза завист. Често ми се обаждаха да се видим вечерта, а аз казвах: „Ще говоря с приятелката си и после ще ви звънна“. Обикновено не си о_(у!)_държах на думата. С Ани се разхождахме привечер, хапвахме дюнери или пица, или от онези страшните хамбургери срещу Новата поща ако не им бяха свършили питките. Чак като я изпратех до спирката с колелото и с една дълга, разтреперваща целувка, звънях да питам другите на коя дискотека ще ходят. Малко ми се сърдеха, но нямаше как — трябваше да свикнат с новото положение. Имах си сериозна връзка.

Ако сте имали и вие такава, знаете, че в комплект с нея вървят и първите сериозни проблеми. Трябва да свикнеш да правиш компромиси и да се нагаждаш към навиците на другия — колкото и глупави да ти изглеждат поначало.

Ето примерно на мен ми беше бая тежко да свикна с нежеланието на Ани да ходим у тях. Първия месец само се чувствах кофти, че по този начин се отнася неангажиращо. А септември сестра ми се върна от Лондон, нашите си взеха двуседмичен отпуск и трябваше да се разкарваме само по градинки и кафенета. А това въобще не е същото! Разговорите се превърнаха в основно занимание и Ани ме пляскаше щом я погалех малко по-настоятелно по крака под масата.

„Моля те, миличко, моля те“, промъкнах, „хайде да идем у вас!“ И имах чувството, че ще се спускам като балон с вода. А пък тя: „Нашите ще се намусят“, „не харесват непознати“, „котката ще те изподраска“. Но я разбирах донякъде, какво да се прави. Докато това с дъжда абсолютно ме озадачаваше.

Първо един път като бяхме в „Бакарди“. Спомням си — четвъртък беше. Анита носеше розовата пола на цветя и черна жилетка. Косата ѝ се беше разрошила леко от силния вятър, но все така блестеше красиво кестеняво и миришеше на виолетки. Седяхме над чашите с горещ шоколад и се гледахме, клатейки глави в ритъма на радиото. Небето вънка беше побеляло нацяло и от вчера насам изглеждаше, като че ще се изсипе усърден порой. Първият голям есенен дъжд. Затова не се учудих, когато няколко сигнални капки забарабаниха по стъклата и сервитьорките се завтекоха да прибират външните маси.

Анита обаче изведнъж се промени. Лицето ѝ застина, оцъкли очи все едно беше изпила три кафета поред, а чашата в ръката ѝ затрепери.

— Какво има, миличко? — притесних се аз.

— Нищо, нищо — заклати глава тя. — Котката май остана на терасата.

— Е. Ще се прибере.

— Не може... да си отвори отвънка.

Реших пак да пробвам старата песен:

— Да идем тогава до вас...

Можеше пък да спре да упорства. Представих си стаята ѝ, пропита цялата от миризма на виолетки, спокойния шум на дъжда през открянат прозорец, чисти бели чаршафи с аромат на „Первол“.

— Не, не — срути се видението с трясък. — Ще си останем тук.

И се усмихна лъчезарно, все едно не валеше.

Нямаше шега, нямаше измама. Дъждът беше дошъл и заедно с него — есента. Хората се умърлушиха, увиха се в шалове. А ние спряхме да се виждаме. Реших за себе си, че Анита се депресира като вали.

От последната случка в кафенето бяха минали три дена и три нощи. Звънях ѝ настойчиво, но все изкачваше нещо. Трябвало да отиде до баба си. Да си изчисти стаята. Да свърши една работа (сама). В неделя ѝ писах: „Плийс, хайде да се видим днес!“ След половин час чух заветната мелодийка за получено съобщение. „Вали много. Не ми се излиза...“ Пак разцъках клавишите: „Искаш ли на кино? Дават ми як филм от 8. Мога да те взема от спирката!“ Този път чаках само две минути за отговор: „Ок. Ама направо в без 10 в салона на «Тракия».“

Бях там към седем и половина. Исках поне веднъж да отида на среща преди нея. Взех билети и една „Кола“ и седнах на дивана до прозореца — да гледам навън. Бях подгизнал от непрестанно изсипващата се вода, която и в момента се мъчеше да разбие стъклата на фойето. Един часовник с черна рамка над гишето за билети закова стрелката за минутите на десет. Хората от предната прожекция почнаха да излизат и оживено да споделят впечатления от видяното.

— Човек, какви бяха тия каскади, т’ва чудо?! Не е истина просто — палеше се един.

— Мамата си трака — съгласи се събеседникът му. — Сериозно...

Стана осем без пет и тъкмо взех да се притеснявам, когато едно такси спря в голямата кафява локва пред „Тракия“. Ани излезе от таксито и махна на шофьора. В началото едвам я познах. Беше се скрила под дълъг черен шлифер и шал, и един жълт дъждобран отгоре. Ега ти работата, това момиче наистина не понасяше да го вали!

Станах да я посрещна. Тя отвори вратата и почна да се развива:

— Извинявай, че закъснях, мило!

Аз взех шала ѝ, мокър като парцал на стирка.

— Да не си настинала? — попитах озадачен.

— Не, не... Нали не е почнал филмът?

— Не е — отвърнах.

Погледът ми беше привлечен от нещо крайно особено. В разрошената коса на Анита, която се появи под дъждобрана и под една плетена шапка, нещо проблесна. Малък бял кичур. Възможно ли беше толкова да се скофтва от дъжда, че да ѝ побелява косата? Или котката ѝ пак беше болна? Знаех, че много я обича.

— Ани... Наред ли е всичко?

— Естествено — отвърна тя с почуда. — Нали ти си тук.

И ме целуна силно.

— Хайде — каза като отделихме устни. — Да не изгървем началото!

Усмивката ѝ сякаш ме заслепи. Купихме си пуканки и си подадохме билетите на късация човек на входа.

Филмът беше много як. Главният герой трябваше да спаси Америка от група ирански терористи, които бяха заложили експлозиви в най-голямата банка и бяха пуснали вирус в Пентагона. Една мацка от ФБР разби вируса и накрая с главния пич се влюбиха. Преследвания не е като да нямаше: с автомобили в Китайския квартал, с камиони по магистралата, с въртолети и подводници, и танкове. На едно от тях, както се бях облегал на рамото на Ани, така се и унесох. Сънувах как белият кичур расте много бързо и се увива около мен като лиана.

— Мило — сръга ме Анито, — виж, качиха се на небостъргача!

Подскочих леко в седалката си и разтърках очи. Още бяхме в тъмния салон, пълен с хора, чиито лица се осветяваха от по-ярките цветове на прожекцията.

— По-добре да се прибираш... Може пак да завали.

Погледна нагоре и леко присви рамене от погнуса при вида на мраморното небе.

— Няма проблем — отвърнах. — Обичам дъжда.

А тя продължаваше да се оглежда; бас хващам, че ако някое такси минеше с отворени врати, щеше да се хвърли в него.

— А ти?

— Не — каза просто. — Хайде да тръгваме тогава!

Хвана ме за ръка, както аз бях свикнал да правя, и ме повлече нататък. По пътя се опитах да изкопча нещо, намек за неприятностите, от които се притесняваше. Нищо. Едносрични отговори. Често се

обръщаше назад, все едно очакваше буреносните облаци да са ни подгонили и всеки момент да ни настигнат. Малката чантичка се удряше глухо в гърба ѝ, натъпкана с шалове, дъждобрани и шапки.

Като стигнахме до спирката на гробищата, вече би трябвало да се е стъмнило, макар че заради многото облаци небето изглеждаше почти същото. Една идея по-мрачно само.

— Аз да взема да почакам с теб автобуса — предложих.

— Не... не хващам автобус — измънка Ани.

— Така ли? — възкликнах учуден.

Бях почти сигурен, че ми е споменавала, че хваща 211 за една спирка.

— Ами всъщност съм малко по-нагоре.

Погледнах в посоката, към която кимна с глава. По протежение на улицата се виждаха само много дървета и зад тях — първите блокове на „Славейков“, високи и страшни като военни летателни устройства.

— В ония блокове ли? — притесних се. — Много страшно изглежда да ходиш сама до там! Хайде да те изпратя поне до входа...

Една светкавица проблесна и се разпръсна над главите ни.

— Не, не — почна пак да клати глава. — Тръгвай си...

Каза го с треперещ глас и ми се стори, че ей сега ще се разплаче. Очакваният гръм прозвуча топовно като гърмеж. Ани обърна глава нагоре с такъв страх в очите, че си помислих, че техните ще слязат с дъжда и ще ѝ се накарат хубаво като ни видят заедно.

— Вече е късно — проплака и тръгна напред.

Без дори да се обърне.

— Почакай! — извиках и я последвах.

Нова светкавица проблесна и освети припкащата напред Анита. В краткия ярък проблясък ми се стори, че виждам едно черно същество да се приближава с подскоци към нас. После отново стана тъмно и то изчезна сред паважа и сенките.

— Ани! — извиках. — Спри! Едно куче идва към теб.

Но тя не ми обърна внимание. Спря и се наведе към земята.

— Лилиту? — промълви. — Какво правиш тук?

Доближих се задъхан и видях онова черно куче. Добре де, беше всъщност едра рошава котка. С бързи крачки отиде до Анита и след един плавен скок се озова в скута ѝ.

Моето момиче прокара ръка по главата на писаната.
— Знам, знам — каза ѝ тихо. — И аз се разтревожих.

Усетих, че капка ме перна по носа. Едра капка, но топла. Присвих колене и наведох глава да огледам Лилиту. Беше наистина много голяма котка, но не затлъстяла, а с едър кокал или нещо такова. Въобще не си я бях представял така. Когато Ани ми говореше за домашния си любимец, си представях малка, бяла пухкава топка, която не може сама да си отвори вратата на терасата и често боледува. Хич не ми минаваше през ума, че съществува възможност да е по-голяма от тенджерата и да изглежда по-скоро зловеща, отколкото безсилна. И съвсем не млада, защото тази проскубана котка приличаше на стогодишна. Яркозелените ѝ зеници се обърнаха надясно и щом ме видяха, станаха два пъти по-големи. Тя изсъска и се изправи на крака, а опашката ѝ щръкна като да бях мишка.

Капките почнаха да се разплискват около нас. Внезапно задуха хладният северен вятър.

— Не, Лилиту! — викна Ани, когато котката скочи от скута ѝ и протегна към мен една лапа с дълги извити нокти. — Това е той. Моят любим.

Малко се учудих от това прозвище. Вярно, че аз най-много исках да гледаме на връзката си зряло и официално, но „любим“ звучеше май твърде класически. Като от времето на Шекспир и другите като него. Котката изсъска още веднъж по мой адрес с широко зинала уста и се обърна в другата посока. Погледна към Анита и измяука протяжно.

— Ох — изхлипа тя и погледна котката, след това мен. — Този път наистина я оплесках.

Хванах я за раменете и погледнах зачервените ѝ очи. Пред тях беше паднала малко разрошена коса. Различих още един бял кичур, два пъти по-голям от онзи, който бях видял в киносалона.

— Миличко — казах, — какво става?

Дъждът почна с ненатрапчиво пращане. Капките заподскачаха покрай нас и на никого не му трябваше уверение, че смятат да наложат пълна власт над свечерения град. „Хора“, все едно пицяха по време на полета си, „ходете си по къщите, тази нощ няма да има повече разходки!“

— Лъжи — клатеше глава Ани и подсмърчаше повече от всякога, а аз не носех кърпички да ѝ дам, — всичко беше лъжи...

— Какви лъжи, не разбирам — отвърнах аз.

Гласът ми отекна някъде между капките и остана без отговор.

А Анита бавно почна да се променя под малкия Ниагарски водопад, който се стичаше по тъжното ѝ лице. Кожата ѝ сякаш взе да се бели на малки, тънки корички, все едно си беше надянала маска; да променя цвета си, да потъмнява. Паралелно с това се изменяше и косата ѝ, но не към по-тъмно, а към светло — имах чувството, че водата измива от главата ѝ боя с цвета на кестен и оставя само побелели, напластени от мокрото косми. Уплашен пуснах рамената ѝ и притаих дъх, защото Ани продължаваше да се променя. Пред очите ми тя бързо се състаряваше, по лицето ѝ една по една плъзнаха дълбоки отчетливи бръчки, а устните ѝ се извиха надолу и се сгърчиха като изгнили резени от праскова. Красивият ѝ блед, болнав цвят продължаваше да се бели и скоро лицето ѝ стана чисто зелено. Някъде отзад онази котка със странното име измяука с гробовна протяжност. А Анита стана още по-малка, защото се прегърби напред. От сладкото ми момиче бяха останали само дългия черен шлифер, който сега ѝ стоеше смешно голям, и топлите ѝ кафяви очи. Ако очите ѝ не бяха пред мен, веднага щях да се закълна, че тази сбръчкана зелена старица с оредяла бяла коса е съвсем друг човек.

— Миличко — каза тя, а гласът ѝ беше станал дрезгав и много по-тих, — трябва да ти призная истината! Лъжи, всичко беше лъжи. Аз не съм на шестнайсет години — а на шестстотин. Идвам от древен еврейски вещерски род и стотици години прелъстявах мъже в името на черното изкуство.

— Какво? — смънках аз.

— Но това е вече минало! Отдавна ми омръзнаха тези игри на котка и мишка. Искам да имам постоянен приятел и наистина много те харесвам, затова не ти казах отначало и не исках да идваш у нас. Аз живея всъщност в гробището, в семейната ни гробница.

Кокалестият ѝ пръст посочи поляната нататък, зад мрежата, където се различаваха сенките на стотици мраморни плочи.

— Сигурно си я виждал, прилича на малка каменна къщичка.

— Не мога да повярвам — казах и беше самата истина.

— Но аз съм наистина тази, която познаваш! — горещо ме увери старицата и едната ѝ ръка стисна рамото ми; усетих дълги извити нокти да ме боцват през якето. — Само по време на дъжд заклинанията

за омая се развалят и после трябва цяла вечер да ги повтарям. Това нищо не променя, нали? Утре ще бъде същата.

Успях да отвърна само:

— Вече не миришеш на виолетки.

— Лъжи — повтори с дълга въздишка Анита, — всичко беше лъжи... Но аз мога да правя и други магии! Мога да сътворявам билети за всички концерти, за най-предните места, и да варя чай за нестихващо желание или за шестици на класните работи!

Отново се чу дрезгавото мяучене на котката.

— Ох — рече Ани, — трябва вече да вървя. Нашите не могат сами да затворят ковчезите си, а дори и да няма луна, светлината им пречи да спят. — Чао, миличко!

И бавно се приближи към мен, за да ми даде една дълга, разтреперваща целувка.

След това тръгна с леко накуцване нагоре, към входа на гробището. Котката ѝ се появи от мрака и я последва. Явно дъждът беше повлиял и на нея, защото беше чисто бяла и ми се стори, че не виждам друго от тялото ѝ, освен лъскави кости. Стоях безмълвен, с леко зинала уста и отпуснати неподвижни ръце. Зеленокожата вещица, която от един месец и осемнайсет дни беше мое гадже, сви наляво към големи железни порти. Чантата, натъпкана с шалове и ръкавици, се удряше в приведения ѝ от старостта гръб, а бялата безкосместа котка подскачаше край нея и махаше с опашната си кост.

Ани се обърна и се провикна, колкото ѝ държеше гласа, но въпреки това едвам я чух заради шума от проливния дъжд. Каза:

— По-късно ми звъни!

След което изчезна от погледа ми.

ЛИЛАВАТА СТАЯ

*„... да виждаш и да бъдеш видян.
Непознаването на реалното е причина за
Тяхното объркване.“*

Патанджали,
Садхана пада, 23, 24, 25

*„Постепенно той загуби всякакъв интерес
към другите прозорци.“*

Алек Попов,
„Червената стая“

Беше дори по-хубав от онова съкровище в „Надежда–8“ отпреди две години.

Вярно, бойлерът нещо се повреди и хазяйката уж щеше да му изпрати техници, а топла вода все още нямаше. Но това не беше от голямо значение за човек, който е свикнал да се къпе веднъж седмично. А и терасите бяха две.

Можеше да посвети известно време на лявата — тази с многото цветя и щорите. Пък като научеше всичко любопитно за съседите отсреща, щеше да се премести в другата стая и да наблюдава хората оттам.

Блокът беше П-образен, с голяма поляна в средата и детска площадка. Така се случваше понякога Алек да засече в асансьора онези, които наблюдаваше, и тогава адреналинът му неизменно се покачваше. Измънкваше едно сухо „Добър ден“, „За кой етаж?“, а всъщност знаеше и етажа на спътника си, и мебелировката на стаята му, и какво яде или гледа вечер.

Той беше такъв човек — воайор. Само че по-изтънчен, по-подреден и не можеше да се каже, че си пилееше времето. Върнеше ли

се от работа, веднага нагласяше бинокъла. Имаше статив за фотоапарата, от който снимките не можеха да се размажат. Имаше куфарче с тетрадки, изписани по квартири от единия до другия край на града. Съставяше статистики. Знаеше къде хората са по-заможни, къде си готвят повече и има повече ранни смъртни случаи или разводи. Оценяваше вкуса им относно интериорния дизайн, подредеността на домакините и картините, които окачаха по стените. А щом се изнесеше, пренасяше цялото си богатство от записки и снимков материал със себе си — и продължаваше да го обогатява. Не, не, не можеше да се каже, че си пилееше времето. Алек улавяше духа на цяло едно поколение в своето изтънчено наблюдение.

Прозорците бяха наредени класически — прозорец на кухня, тераса, прозорец на кухня и пак тераса, а после прозорец от стълбището. Алек обичаше това старото строителство, защото му позволяваше да види как някой пуши в кухнята, как излиза на терасата да простре мокрото пране и после угася осветлението, за да включи след половин минута тока в стълбището (лампите на всички етажи светваха едновременно), а след още половин излиза през тежката желязна врата на входа. Отсреща бяха вход „А“, „Б“ и „В“.

Наблюдаваше се следната ситуация. В „А“ живееха предимно стари хора, пенсионери и следователно той не криеше голям потенциал, защото пенсионерите имат стриктни навици и рядко излизат. В „Б“ беше по-интересно, понеже имаше много семейства — а семействата криеха разправии, имаше често движение, все някой си беше вкъщи и вършеше нещо, заслужаващо внимание. Вход „В“ обаче не подлежеше на толкова лесна стереотипизация. Там имаше и възрастни хора, и много семейства. Имаше едно дете, което като че ли живееше само на четвърти етаж. На трети една жена през ден разместваше мебелите — слагаше дивана срещу телевизора, после до вратата на терасата, ковеше пирони и закачаше картините на различна височина. Странно място беше този вход „В“. И лилавата стая беше в него.

Алек имаше една теория — за цветните стаи. Архивите на воайорите не се намират лесно, защото тези хора са по начало самотници, а и не жадуват да видят откритията и размислите си публикувани. Алек обаче бе успял по начини, които ще задържи в тайна, да се сдобие с апокрифни творби на други свои единомислещи.

В тях, между предвидимите разкази за семейства, каращи се всяка вечер за пари, и жени, които се преобличат на ярка нощна лампа, Алек бе отчел настойчивото споменаване на цветни стаи. Този термин беше измислил сам. С него означаваше стаи, които хващат окото на наблюдателя с нетипична светлина и по правило мистериозна обстановка. Цветните стаи никога не биваха откривани от повече от един воайор и предизвикваха у него разбираемо дълбок смут. В тях рядко влизаше някой, а ако се случеше светлината им да огрее човешко лице, то това лице беше отчетливо странно. В такива случаи в цветните стаи често ставаха убийства.

Но не тази статистика бе заинтригувала Алек в изследването на воайорските записки и сега, пред тази лилава стая, беше изпъстрила челото му със ситни капчици пот. Тези тайнствени помещения като че ли се пазеха сами. Не издаваха историята си и тайната си — ако имаха такава — на лупите на всеки бинокъл. Напротив, стояха притихнали, статични, сякаш знаеха, че са наблюдавани, и не възнамеряваха по никакъв начин да се предадат на светкавицата на апарата и мастилото на химикалката. Алек знаеше за една червена, една зелена и една розова стая. Но за лилава не беше чувал.

А тя стоеше ей там, отсреща — тясно правоъгълно помещение, из което висналият кръгъл абажур разпръскваше на талази виолетово сияние. Нямаше никаква мебелировка или поне се криеше извън рамките на прозорците. Само боядисаните в лилаво стени и абажурът. Но това беше достатъчно за Алек да замрази останалите проекти, по които работеше, и да се отдаде изцяло на този сегмент от осми етаж на вход „В“. Мислеше за стаята като за своего рода дипломна работа. И фактът, че малко се плашеше от нея, само допълваше удоволствието.

Упорита беше тази стая. Не показваше нищо. Липсата на мебели свеждаше възможността да се отчете промяна почти до нула. Веднъж Алек сънува жена с руса коса и червено китайско кимоно, която влизаше вътре късно нощем и се приближаваше към края на стаята, взирайки се в неосветеното му жилище. В действителност човек така и не влезе в лилавата стая. Всяка вечер обаче, между 19:20 и 19:27, лампата се включваше и виолетовият цвят обагреше стените и тавана. Тъй че обезателно някой я запалваше — някой, когото Алек не можеше да види, защото беше извън полезрението му. В стаята светеше цяла вечер, което на свой ред предполагаше, че крушката трябва да бъде

често подменяна. Тя обаче загадъчно не изгаряше. Иначе камерата, която Алек оставяше насочена към вход „В“ като отиваше на работа, щеше да запечата образа на злия тип с крушка в ръка и евентуално покачил се на стол. Или онази жена, блондинката с кимоното. А ежедневните записи не отчитаха никакво движение в стаята — все едно на многочасовата лента нямаше запис, а само един замръзнал кадър.

Алек пхна обемиестия жълтеникав плик в чантичката си — да не възникнат въпроси ако някой го засече в асансьора. Никой не го засече. Отключи, влезе, завъртя ключа два пъти и се чу прищракването. Стаята, която използваше, приличаше на малко бойно поле — спалният чувал на пода беше единственото нещо без батерии. Терасата беше остъклена, затова я оставяше отворена. Фотоапаратът, бинокълът и камерата стояха на стативите си, насочени към свечеряващия се пейзаж отвън. Алек включи крана за топлата вода малко да се изтече — да не би хазяйката да беше идвала през деня с техник да оправят бойлера най-накрая. Пусна камерата да се превърти до началото на записа и отиде да пробва водата. Беше леденостудена.

Алек изпсува тихо и замислено протегна нос към подмишницата си. Настани се на едно мръсно чердже, което беше разстлал на терасата, и прегледа на бързи обороти дневния запис. Таймерът горе вдясно показваше 06:00 — часът, в който Алек тръгваше за работа и включваше камерата. В 06:15 както обикновено лилавият абажур отсреща се изключи. Може би използваша система за автоматично боравене с осветлението. Нищо чак толкова модерно, в крайна сметка. Обаче защо? Имаше много семейства, които оставяха лампите включени, за да заблудят крадците, че в дома им има винаги човек. Може би семейството, което притежаваше лилавата стая, е заминало на дълга почивка. Малко след нанасянето — затова не им е останало време да си пренесат покъщнината. Но в лилавия абажур постоянно имаше работеща крушка, която все едно някой призрак сменяше.

„Някой призрак“, повтори наум Алек и отиде до коридора, където бе оставил чантичката си. Взе плика и се настани на масата в кухнята — там светлината беше най-добра. Разкъса с пръсти хартията и изкара фотосите. Бяха десет на брой, защото технологията за промиване все още се водеше доста екзотична и една снимка излизаше към триста лева. В случая си струваше. Или поне така смяташе

допреди да разгледа листите с формат А4. Различаваха се, разбира се, някакви мъгливи очертания, но това бяха призраци на отдавна живели хора. Те се виеха из стаята като ненадеждни кълба дим и в никакъв случай не можеха да докарат присъствието си дотам, че да сменят крушка на лампа. Призракът, който Алек търсеше, трябваше да се откроява ясно на фотографиите. Да си личат чертите на лицето му и да е умрял много наскоро в тази лилава стая — да е бил убит, да е бил зазидан в стената, дори нещо по-невъобразимо. Но такова привидение не беше излязло при промиването и Алек прокле с чувство хвърлените нахалост пари.

Повдигна с палец щорите зад диванчето, на което седеше. Оттук злата стая се падаше съвсем вляво. Мътното ѝ, индигово око го зяпаше с прекомерно задоволство. Алек заключи, че то няма да издаде тайната на точното си разписание и на безкрайната си енергия. И това предизвикателство беше отправено точно към него — към воайора, който разгадаваше биографиите на цели входове още преди закуска. Алек отиде до стаята, където бяха нещата му. Цъкна химикалката и я заби в голямата тетрадка с твърди корици, която стоеше разтворена на пода. Ползваше я за дневник. Под датата написа само: „Фотосите не потвърдиха теорията ми. Това е предизвикателство. Ще вляза.“

Направи си едно кафе, за да се наслади на внезапната екзалтация. Можеше да предъвче решението си, докато отпиваше на ситни глътки от чашата, но знаеше, че ще влезе в стаята. Още тази нощ. Прегледа комплекта си за проникване с взлом. Беше го ползвал само веднъж — когато подозираше, че жителите на един апартамент са умрели, защото кучето им стоя заключено дълго на терасата. Но е добре човек винаги да има под ръка един комплект за проникване с взлом.

Оказа се, че не му е нужен. Цялата замислена операция мина твърде лесно, което увери Алек, че стаята го очаква, и разтрепери ръцете му допълнително след изпитото кафе. Смяташе да се притаи в сенките на вход „В“ и да изчака някой да отвори вратата, за да влезе заедно с него. Вратата обаче беше само леко прикрехната. Асансьорът стоеше на партера, очакваше го като височайш гост. Вратата прилепна безшумно. Алек натисна най-горното копче и то присветна в жълто.

На осми етаж беше тъмно. Различаваха се вратите на трите апартамента и стълбата, която водеше към покрива. Алек надникна

надолу към стълбите — навсякъде беше тъмно като в кучи гъз.

„Кой апартамент?“, огледа се гостът. „Средният!“

Натисна бутона на звънеца. Не чу звук. Реши да изчака, след малко натисна повторно. Явно и звънецът не работеше. Почука три пъти по дървената врата, която се разтрепери. От апартамента вляво се чуваха гласовете на водещите на новините, а на по-долен етаж някакво куче настойчиво лаеше. Но убежището на лилавата стая запази гробовно мълчание.

Алек почука пак, малко по-настойчиво. Вратата проскърца и бавно се приплъзна навътре. Той се огледа плахо, но един глас отекна в главата му: „Какво се оглеждаш, да не чакаш червено килимче?!“ Бутна вратата, при което от рамката ѝ излезе шум от разлепващо се тиксо. Затвори я след себе си. Отвътре нямаше ключ.

В апартамента беше също тъмно. Чувахе се тиктакането на часовник, закачен някъде в коридора. Единственото, което Алек различи, беше виолетовата светлина, която се процеждаше иззад ъгъла. Тръгна бавно към нея, опипвайки пътя си, че да не вземе да се спъне в нещо. Щом зави, видя срещу себе си врата. Лилавият абажур осветяваше рамката ѝ, а отдолу цветът проникваше по-настойчиво и проблясваше в мрака като слънце изпод пелена от облаци. Алек се приближи и лилавото освети обувките му. Не знаеше какво го очаква щом хвана бравата и я натисна надолу, но със сигурност беше нещо голямо.

Стаята беше почти празна и слабо осветена като нощно заведение. Изпод абажура светлината достигаше приглушено, на пурпурни петна по стените и тук-там по-ярки, виолетови фигури, които стояха неподвижни, безформени — сърдито наблюдаващи обитатели. Алек влезе и ченето му висна от изненада. На ламинирания под бяха оставени тетрадки и бележници, химикали, разпънат спален чувал и един малък кашон с подредени догоре снимки. Нямаше мебели, а вратата на терасата беше отворена — през нея се виждаха, поставени на стативи, фотоапарат, камера и бинокъл. Изведнъж главата на Алек почна да бучи силно и болезнено. Той се намираше в стаята си — онази, от която преди петнайсетина минути беше излязъл. Само че всичко притежаваше лилав оттенък. Болката в главата на Алек нарастваше и силен, боботещ звук прониза ушите му. Мисълта му се въртеше с огромно усилие, докато се мъчеше да осъзнае какво става.

Нима наистина се беше върнал в стаята си? Или, още по-лошо, лилавата стая беше всъщност убежището на друг като него, някой, който го е наблюдавал, докато Алек си е мислил същото? Или, с други думи — някой, който го е изиграл.

Дали от тази унизителна възможност или заради жестокото нежелание на стаята да бъде безпокоена от човешки стъпки, болката в главата му се разля като живак, нахлу в крайниците и ги обездвижи, а когато падна немощен на пода, жестокото парене навлезе и в стомаха му. Алек се преви надве и виковете заизлизаха от устата му като едва доловимо скимтене. Бученето в ушите почна да добива форма и много скоро звучеше вече като двутонна мелодийка — такава, каквато издаваха досадните играчки на малките дечица.

Алек захапа горчивото на вкус дърво на виолетовата врата и изви глава, за да я отвори. Трябваше да си проправи път обратно към коридора. Щом запълзя през него, светлината, придобила така неочаквано злокобна сила, очерта силуета му в отсрещната стена. Мелодийката продължаваше да звучи нагло, простовато и ведро в предсмъртната му агония. Външната врата беше затворена, Алек почна да я бута с все сила с раменете и челото си. Едно миниатюрно петно кръв обагри дървената плоскост, в края заискря в лилаво. Миг след това вратата се люшна навън с познатия шум от дръпнато внезапно тиксо.

— Толкова много работа, телефонът постоянно звъни! Аз какво да направя? Да нямам сто ръце. А пък тука токът спрял. Едвам намерих мястото. Викам да мина и през вход „В“, пък да се прибера и да си отворя една хладна бира.

Човекът изгледа с учудване гърчещата се на пода фигура. Реши да уточни:

— За бойлера идвам...

ПРЕДИ ДА ЗАХЛАДНЕЕ

Пие кафе със затворени очи, винаги на една и съща радиостанция, без да прочете досега нито един всекидневник, понеже напечатаните между снимките черни букви губеха смисъл и се пренареждаха пред погледа му. За сметка на това приятното шумене от уредбата си беше вечно еднакво, напомняше същия този град късно нощем, когато кучетата вият с поглед втренчен в необятното. О, знам — той познава отлично това място рано сутрин и късно вечерта, преди още цигарените сомнамбули да се приберат в спалнята, и след като най-вдъхновените излизат в четири да разходят повръщащите си приятели из Борисовата градинка. Младежът с тъповат поглед от курса на кака ми по фотография не е затварял клепачи за повече от шестстотин секунди сутрин, и то колкото да се наслади на арабското кафе, приготвено нарочно скъпо и да го държи буден нонстоп. Ако обаче става въпрос за последните седем години, след мрачния тухлен ден, в който въпросният странен тип се нанесе без почести на втория етаж, апартамент десен, в кооперацията на края на улицата, става още по-сложно.

Бинокълът е напълно истински, донесе ми го някой си от Канада, именно за да наблюдавам съмнителни съседи. Прекарах прилична част от съществуването си на рамката на прозореца, за да съм сигурен какво прави онзи. Седем години той не напусна нито за миг апартаментчето, а най-малко двайсет часа прекарваше в леглото си. Иначе можеше и да излезе на терасата като мнозина други, да погледа реклами на старото „Сони“. Когато рекламите свършеха, пускаше други на следващия канал. Човек би решил, че идва тук на гости, само за малко, изучава с усилие идиотските аспекти на ежедневието и рекламите са му далеч по-интересни от Великите ни Географски и прочие Открития. Чак да ти се доплаче...

Това лято изживя тоталната промяна, която човешкият организъм понася на всеки седем години. Все едно се пренарежда апартаментът му, който се покри целия със саксии трева и маргаритки. Леглото

изчезна — явно не му беше нужно вече. С влечението по фън шуй съвпадна и физическото му изменение; преди да се събуди една юнска утрин с приказно стегнати мускули, шпионираният беше като покрит с някаква гадна лепкава кожа. Започна да обикаля улиците, намери си работа в музикален магазин, със заплатата си купуваше „Кола“ и се записа в къде що намери курсове и частни уроци. Хиля се щом си представя как са го гледали продавачките, когато си е купил първите дрехи за този свят. Често ходи и на кино, особено щом има някоя лигава романтична комедия. А вечер се прибира, съблича се чисто гол и сядна на един плетен пуловер сред флората на тераската си. Дори не отваря уста. Но аз го слушам.

Замина си снощи. Без почести и без да почисти джунглата. Ще се нанася някаква вдовица. Аз бях подготвен, нали захладня.

Небето е едно такова тухлено.

Щурците спят седем години в пашкул и чак сетне почват live изпълнението си. Не, не се бъркаш ако звукът идва някъде отгоре. Не са в тревата винаги. И по терасите са. Гледай да се насладиш изцяло — те свирят само едно лято.

Когато захладнее, ще си заминат.

TEA IN LOVE

слага две пакетчета, различни, защото едно само е недостатъчно за „джон пицарели изпълнява боса нова“ — лимон на „туайнингс“ и южни плодове на „биопрограма“. дай ми усмивката си, дай й празнична церемония. бучка кестенява захар и още половинка, разрязана неправилно с ножа за писма, който се използва и за масло (30 лв., а утре е четвъртък — трябва да си изкара студентска isic карта и да си купи билет, защото по коледа влаковете са пълни седмица преди да потеглят по този маршрут в този ден от толкова часа без пет минути, остават по-малко от 10 лв, а иска и речник по немски, защото как да напише домашната с хиляда непознати думи, има още 10 в дебитната — значи може да изтегли оттам 5, иска да си купи и закачалки от едното евро). водата гореща от общата тоалетна на тавана, побутва етикетчетата на пакетчетата чаени надолу, но се опират у ръба на чашата с пурпурни и жълти цветя — на дъното имаше чип и класическа мелодия почваше всеки път като надигнеш да отпиеш, ама падна отдавна, от един приятел — виждат се в махалата, но вече не са и на „к’во става?“. кутията захар върху и четири-пет минути, може и повече ако се запилееш нещо, дойде ти вдъхновението да се вгълпяваш и разхвърляш, дай му усмивката й, дай ни онова танцуване на песента за ледовете („леден, е и този ден“, някои се сервират и изстудени с мед, ама си пише на опаковката). оголваш порцелана, пакетчетата оплетени за връвта, бълбукали заедно в пооцветената пареща вода и разговаряли за „не, какво ли“, лимонът усладнял от южната хубавица, нея я объркали, сложили екстракт от киви вместо кора от лимон, та точно той й липсвал да е пълнокръвна дама на цитрусите, замачкали се едно друго и тряс в една — друга страна на чашата, лимонът напирал, южнячката се скъсала на едно място и изпаднало парченце грейпфрут, рожба на страст, кръстили го Най-милото парченце грейпфрут на целия свят и плували доволно от повърхността на язовира си чак до дъното, където Най-милото сънувало дръвчета без берачки. и ето го оголва порцелана и те увили

опашки, хваща ги с два пръста и тъй ги мята в торбата черен найлон, че да не става от матрака. малкият мозък се намира в задната черепна ямка, учи листа на настолна лампа, а иска да учи света на улична лампа, отпива леко изсърбване, в гробището за опаковки от яйца и издухани кърпички майката цитрус проплаква, жълтият жених я прегръща с ъгловидни перки и промърморва, спокойствие, скъпа, дай си надежда, дай му молитва, и тъй до следващата спирка, в прегръдка ще чакаме новия употребен ден, прегърнати хартийки, как ли ги слепват, час след час и си мислят, трябва нявга да си изхвърли боклука все пак!

ОНЗИ

Беше слънчев ден и Ема седеше със сложени слънчеви очила, но видя онзи да се придвижва към нея.

Остави настрана вестника, който тъкмо прелистваше, колкото да е в час с новостите. Повдигна очилата и ги остави на главата си като диадема, която да държи бретона ѝ назад. Облиза устни, но се усети навреме и престана. Беше забелязала този си навик още в гимназията. Когато някой се приближаваше и тя се почувстваше притеснена, облизваше устни сякаш току-що си е сложила червило. Една приятелка от университета, която следваше психология, предположи, че привичката идва именно от размазването на червилото като акт на контрол над външния вид и впечатлението, което то създава у събеседника. А когато Ема свали очилата си, откри, че онзи всъщност е доста привлекателен.

Имаше лъскава, гарваново черна коса, извита в елегантен кос перчем над челото. Очите му бяха пъстри, скулите — изпъкнали. Беше се избръснал гладко, но брадата му отново бе набола, което му придаваше малко диво излъчване, при все че носеше стилин, тъмозелен костюм. В ръка държеше дървено бастунче, подобно на чадър, което малко го издаваше.

Ема вдигна чашата в ръка и бавно отпи през сламката, докато онзи се настаняваше на стола срещу нея. Контактът очи в очи предизвика усмивка от страна на мъжа, при която се разкриха бляскавите му, изрядни зъби. Нямаше нито един кариес — още по-малко пък коронка. Подпря бастунчето си на облегалката на стола и изправи рамене, намествайки се.

А на масата нямаше друг.

Ема остави фрапето си на стъкления плот на масичката. Непринудено постави ръце между краката си, за да може да забие скришом нокти във вътрешността на дланите.

— Не Ви очаквах, господин...

Онзи повдигна вежди и челото му се набръчка. Направи жест като да подреди разпиляната си коса зад ухото с ръка, само дето нямаше разпиляна коса. Прическата му беше към трети или четвърти номер.

— Може да си говорим на „ти“, ако не възразяваш. Без уважителности и имена.

— Добре тогава — кимна Ема.

Обърна очи към витрината отсреща. Пишеше с големи зелени букви „СТОКИ ЗА ДОМА“. Под този надпис имаше и „РАЗПРОДАЖБА“, отпечатано на единайсет листа формат А4 — по буква на лист. От яркото слънце Ема не можеше да различи нищо от вътрешността на магазина, освен бледите силуети на една закачалка, нещо, наподобяващо хладилник, и предмет с остри уши. Себе си и настанилия се на масата ѝ тип Ема можеше да види на витрината в големи подробности — сякаш площадката пред кафенето се отразяваше в огромно, добре почистено огледало.

Онзи измъкна от вътрешния джоб на сакото си една цигара. След това издаде долната си устна и облегна цигарата върху нея, и тъкмо се канеше да я прискрипе с горната, но в последния момент изкара цигарата от устната си:

— Огънче?

Ема обходи с поглед вещите пред себе си. Отдръпна настрани навития на франзела вестник и взе запалката, която стоеше под него. Беше синя запалка, най-обикновена. Подаде му я с протегнатата ръка, за да не се видят червените резки от ноктите ѝ.

Онзи запали, метна запалката на масата и дръпна дълго. Продължаваше да дърпа, докато димът вече заизлиза през ноздрите му. Накрая остави цигарата на пепелника в центъра на масата и каза:

— Емилия Драгнева. Четирийсет и една. Улица „Юрий Гагарин“ 33, етаж шести, кафява желязна врата, разбивана два пъти от крадци. Маги е на деветнайсет, ще кандидатства архитектура, но не вярваш да я приемат другаде, освен в НБУ. Йордан стана на четирийсет и пет онзи ден. Застрахователна агенция „Виктория“, специалност „Злополуки“. Родилен белег във формата на бумеранг на бедрото. От дете имаш страх от скакалци.

Ема повдигна рамене:

— Ужасни са. Малки зелени гадинки... И виждаш как очите им те изучават.

Не беше твърде впечатлена. В днешно време си бе фасулска работа да извлечеш информация за някого. Здравната каса, неетичните държавни учреждения, Гугъл — вече не беше като в старите кримки, където като кажеш на някого CV-то му и се напишква в гащите.

— Име и фамилия — каза с иронична интонация след кратката пауза. — Виждам много съгласни. Възраст и адрес. Вероятно неженен — кой ще те вземе, пък и предпочиташ бързите връзки. Дълъг списък с любовници, някое друго извънбрачно дете, за което може и да не знаеш. Вероятно асистент в правна кантора през деня, а нощем супер герой. Ама от лошите.

Стори ѝ се, че усмивката му щеше да се смени от премерено злобно присвиване на устни, но точно тогава сервитьорката приближи масата им и онзи отново саблезъбо се ухили.

— За Вас к'во ще бъде? — уморено изпусна на един дъх момичето.

— Едно късо кафе — отвърна чаровно тъпанарят. — И газирана вода.

— Ей ся — въздъхна сервитьорката и продължи похода си по масите.

Ема изимитира фалшивата му усмивка и каза:

— Ех, че хубаво!

Повдигна продълговатата чаша и изви сламката към устата си. Отгоре по ръцете още си личаха резките от ноктите ѝ.

— Кое? — натърти онзи и дръпна от фаса си.

Ема смукна шумно от сламката и когато я пусна, отвърна:

— Стоим си тук и споделяме впечатления един за друг.

А след кратко колебание добави:

— Можем да изиграем едни карти. От години не са ме били на сантасе.

Нямаше какво да губи в крайна сметка.

Думите ѝ предизвикаха присмехулно изцвилване у онзи:

— Гледала си прекалено много филми, мила. Сделката си е сделка.

Угаси в пепелника и се изправи. Металният стол изскърца по паважа. Онзи изтупа панталоните си, макар да бяха чисти, и взе

бастунчето в лявата си ръка.

— Не съм сключвала никакви сделки.

Каза го просто ей така, напук. Знаеше, че не може да издържи. Онзи я привличаше твърде много — усещаше волята ѝ да се прекършва като стебло на маргаритка. „Стига бе! Басхващам, че е Скорпион“, помисли и стана от стола. Взе чантичката си и вестника.

Беше забравила, че очилата са на главата ѝ. От изправянето те се плъзнаха надолу и докато се усети, щяха да паднат. Сигурно беше изглеждала комично с тях, а сега косата ѝ се беше разрошила. Пооправи бретона си с пръсти и тръгна към онзи, който я чакаше малко по-нататък — с едната ръка се подпираше на бастунчето, а другата стоеше в джоба му.

През тялото ѝ за секунда преминаха няколкостотин ледени пронизващи иглички. Въздъхна и свали очилата си, взе ги в ръка, защото през тях всичко изглеждаше различно. Неприятно различно.

— Разбира се, че си сключвала — отвърна онзи. — Нали си застраховател.

Стоеше подпрян на бастуна си, загледан в онази витрина със „СТОКИ ЗА БИТА“ и „РАЗПРОДАЖБА“, отпечатано на единайсет листа. Слънцето продължаваше да блещука по стъклената повърхност. А тя показваше, точно както очилата на Ема, нещо съвсем друго.

Онзи се оглеждаше в празните си очни ябълки, които качулката покриваше с плътен слой сянка. Черната му роба се къдреше надиплена по тротоара, в кокалестите си ръце вместо бастунче държеше дълга остра коса. Слънцето проблесна в острието на косата, отразено във витрината — на нея разцъфна за секунда ослепителен блясък.

Ема стисна очи и се обърна напред. Заби ноктите на свободната си ръка в меката кожа на дланта. След това продължи след онзи с косата.

КЕСТЕНОВИ УЛИЦИ

Денят се колебае между тухлени небеса с локви на сутринта и прекрасното състояние, в което нито ти е горещо, нито си настинал, но от шест и трийсет и две, когато трябваше да стана, досега толкова пъти започваше да вали и сетне облаците се стапяха, и ставаше светло, че не се знае до края на този никакъв понеделник ще си остана ли в стаята или ще изплувам някъде из кестеновите градски улички след неочакваното наводнение.

Бяха я асфалтирали преди доста време и още щеше да мине, преди повторно да скрият дупки, локви, шума и всякакви загубени неща, и то само понеже от строителната фирма чакаха да се спомине и последната старица в тези влажни къщи, а на тяхно място щяха да бъдат построени красиви кооперации без стъпки на привидения или досадни капки от два дена по крановете на чешмите; никому нямаше да направи впечатление, че така е непочтено и глупаво даже да се пресмята за кестенова улица, поне до онзи безлюден следобед, когато осемте стари дръвчета се стовариха с достойнство върху чисто новите сиви и сини блокове.

Тогава те за първи път нямаше да покрият всичко с листа, клонки и шоколадови билички, както завари преди малко улицата една госпожица с червена лятна рокля, за да се възмути от страшната бъркотия, но преките пътища са си преки пътища, тъй че продължи нагоре като само се качи на тротоара, да не затъне в калта — до обед сто пъти валеше и спираше — направи се, че не видя момчето с нарязани джинси, което си беше изгубило нещо и оглеждаше наоколо, и го задмина, а на незначително разстояние пред нея клоните горе изпукаха осведомително и няколко кестена се разбиха в паважа със звук на счупен врат, но вместо да им благодари, че не бяха се целили в нея или да обърне внимание на момчето, което веднага се наведе, уплашената госпожица забърза крачка да се махне от това шантаво място.

Всеки път, когато минавам оттук, е сенчесто, понеже освен осемте внушителни убийци до улицата са се родили още няколко скучни бургаски дървета и край тях ухиленият дядо оставя онази малка болонка да си свърши работата, докато една съдийка троснато пита дъщеричката си за какво ѝ е притрябвал тоя скапан кестен, но дядото подвиква след нея, че носи щастие, ако го потъркаш, и намига на малкото момиченце, което продължава да стиска мръсното топче, защото малко е почнало да се страхува от онази дълга кола, в която мъжете вкарват ковчега, без и думичка да обелят и без да се интересуват от огромната тежка капка на крана на чешмата, от която баща им за последно си беше налял скоро вода за чая.

Всички продължихме по други улици — дълги, дъбови, метени или с вкус на утайка — но момчето с джинси, по които нарочно беше направило кръпки, продължи още малко да се разхожда нагоре-надолу и да оглежда безинтересната кестенова уличка, докато на нея не ѝ се приспа след толкова много нищо незначещи стъпки, и все пак позволи на автомобила да мине през нея с навика си да мачка калната шума; чу се шум като от счупен врат.

Черното котенце се престаши да пресече тази кестенова улица, за да огледа момчето, което остана под колата с пръснати от джобовете му десетки кестени, и когато те се търкулнаха наново, където си бяха, с обещание за щастие, което презираше, хилавото четириногло чу една тежка капка да изчезва в празната мивка и избърза да продължи по пътя си.

СЕМЕЙНА ВЕЧЕРЯ

Джипът на Наско беше паркиран пред оградата и явно току-що бяха пристигнали, ако се съдеше по разпиляния из въздуха сух бял пращец. Емилия, милата и красива, богоподобна Емилия стоеше облегната на каросерията, облякла бяла рокля с презрамка през врата и развяваща ветрило пред лицето си. Бляскавата ѝ усмивка издаваше прекомерно въодушевление — а и брат ми стоеше оцъклил очи и свил юмруци, явно заинтригуван от нещо.

Паркирах през куп за грош и излязохме. Още щом отворих вратата, Емилия подскочи енергично и извика:

— Видяхте ли елена?

— Елен? — повтори Зара, която беше слязла от „Комби“-то и усилено чепкаше невидими гънки от дрехата си.

— Да — зарадва се Ема, — един такъв голям и великолепен!

И изви като балерина ръце над себе си, както може би правеше еленът с рогата. (Но при Ема и разгърнатите ѝ сравнения с физическо участие никога не можеш да бъдеш сигурен — толкова развито е асоциативното ѝ мислене.)

В това време Наско се приближи и сериозно докладва:

— Тъкмо приближавахме къщата, когато един огромен елен изникна внезапно пред нас. Оцъкли очи, подуши, каквото имаше да се души, и хукна по пътя. Не го ли видяхте?

— Не — отвърнах.

— Ако не бях ударил спирачките, сигурно щяхме да се разбием в туловището му и най-малкото щеше да ми отиде джипът. А рогата му като нищо можеха да ни нанижат на шиш... Казвам ти, беше огромен! Не знаех, че имаме такива елени.

— Аз пък въобще не знаех, че имаме някакви — признах.

— Би трябвало да е изскочил тъкмо като минавахте по завоя.

— Може да не съм го отразил, защото едновременно шофирах и слушах оплакванията на Зара — предположих.

Сестра ми ме почерпи един поглед, пълен с нескончаем нихилизъм, и каза:

— За вас не знам, аз смятам да влизам.

— О — възкликна Ема, — и аз ще влизам!

Хвана нищо неподозиращата ми мрачна сестрица под ръка и двете с нехармонична крачка се отправиха към портата на вилата. Ние с брат ми включихме алармите и ги последвахме без много-много приказки. Наско само ме увери още веднъж:

— Беше цяла грамада.

Къщата представляваше двуетажно съкровище от дърво и камък, което родителите ни бяха откупили от някакъв футболен магнат, който неочаквано фалирал и почнал да разпродава имоти. Заедно с двора земята не надвишаваше петстотин квадратни метра, но се намиреше в подножието на Куков връх, което е прочуто като живописно и мирно местенце. След кончината на майка ни татко поживя още малко в града и в крайна сметка се премести за постоянно в хижата.

Бяхме вече в двора, когато един мощен вик огласи гората:

— Ехооо!

Това можеше да бъде само татко. Застинахме като стреснати зайчета и почнахме да търсим източника на мощния вокал. Ема издаде учудено писукане и протегна пръст към покрива.

— Боже мой — простена Велизара.

Татко стоеше изправен и ухилен наред керемидите и настойчиво ни махаше. Приличаше отчайващо на младеж с дългото си хърбесто тяло и с блясъка в очите, който можех да забележа дори и да не го виждах в далечината.

— Чух ви, чух ви! — провикна се и замята палец укорително. — Хайде стига сте се офлянквали, че вечерята ще изстине!

След това татко тръгна нагоре по покрива с леко олюляваща се походка. С широк разкряк премина от страната, която гледаше към гората и двора. Там вече не можехме да го виждаме, но без всякакъв проблем чухме резкия звук, когато няколко керемиди почнаха да се търкалят надолу. Останахме на място безмълвни.

— Добре съм! — чу се отдалече гласът на татко.

Ема, поради развитата си емоционална интелигентност, въздъхна шумно от успокоение. А аз само огледах брат си и сестра си и срещнах техните също изучаващи ме погледи. Мислите ни в този момент

надали се различаваха прекалено. Искахме да разберем кой щеше да се зарадва най-много ако татко се беше изтърколил от покрива.

Той си беше открай време изявен зевзек. Мисля, че майка успяваше да го усмири в продължение на години, и то само с подхвърлен изпод вежди поглед или тихо прокашляне. Здравно му беше хванала юздите — и то за добро.

Откакто обаче овдовя, баща ни все едно се прероди. Насъбираната през целия му брачен живот енергия за вършене и говорене на глупости се отприщи изведнъж и той почна да се наслаждава наново на живота. Насъбралите прах бутилки в скрина взеха често-често да се заменят от нови попълнения, които на свой ред пресъхваха без и пращинка да е сварила да полепне по стъклото. Купи си една голяма туристическа раница и тръгна по планините с групите бодро крачещи старчета, а в последствие се премести окончателно в семейната вила в подножието на Куков връх. Оттам продължаваше с железен захват да ръководи делата на кантората. И същевременно успя да направи къщички за птички по всички дървета в радиус от шест километра и да построи мост над някакво поточе — за козите, дето ходели на паша. Въпреки тези разнообразни занимания баща ми не изглеждаше твърде уморен за човек, наближаващ шейсетата. Никак даже.

Семейната вечеря беше една от многобройните му прищевки на застаряващ глава на фамилията. Тя се провеждаше, както сам би казал, „гъвкаво според работния календар“, но задължително веднъж в месеца. И докато за татко тази вечеря беше чудесен повод да види децата си накуп и да им спогоди някоя забавна шегичка, въпросните деца имаха съвсем различно отношение. Пътуванията до Куков връх през почивните дни бяха за нас не само неудобни, но и крайно изморителни, защото с брат ми и сестра ми никога не сме се разбирали добре. Дали от уважение обаче, дали само заради завещанието, и тримата посещавахме ежемесечно семейната вила. Брат ми Наско дори почна да води на семейните вечери своята мила годеница Емилия — очарователна манекенка, чието сладкодумие и ерудиция често ме спасяваха от болезнено сучна смърт още по време на ордьовъра.

— Ужасно съм уморена — промърмори Велизара, докато изкачвахме стълбите към втория етаж. — Навсякъде се схванах.

— О, горкичката! — нацупи от съчувствие устни Емилия.

— Ами да. Тия пътувания направо ми взимат здравето.

— Зари, Зари — промърмори Наско, — ще доживея ли деня, когато все нещо ще ти бъде наред?

Той е най-голямото дете. Велизара пък е най-малка — няма и трийсет. Тя изкачи последните стъпала и се опря на парапета задъхана. Пое си въздух няколко пъти и отвърна:

— Надали ще живееш толкова време.

В този миг Роза отвори вратата на хола и каза учудено:

— А, ама вие тука ли сте? Защо стоите в коридора?

Ние я поздравихме вяло и взехме да се шмугваме един по един навътре. Какво ли ни очакваше тази вечер?

— Чух аз някакъв шум, ама си викам, някой от съседните вили ли ще е, някой окъснял без дом ли... Пък то вие!

Роза бършеше ръце в престилката си и кимаше почтително на всеки, който с приведена глава се промушваше през ниската вратичка. Тази стара женица идваше къщи да чисти през ден, през два, понеже майка ни не желаше да си цапа ръцете с мръсен труд. Когато мама почина, Роза взе по-често да навестява апартамента и да се занимава с всичката къщна работа, която за татко представляваше най-велик вселенски ужас. Едно нещо не понасяше този човек и то беше да се захване с праха по лавиците или с мръсните чинии. Изведнъж пребледняваше и се свиваше, и почваше да говори за ужасната безизходица, която заедно с чистенето нахлува мрачно в мислите му. Затова не беше учудващо, че Роза го последва в къщата на Куков връх. Без нея той нямаше да може да склучи нито една добра сделка и да закове нито една къщичка за птичките. „Скъпа Роза“, казваше, „твоите препарати за чистене и твоите подправки за готвене са чудо, пратено ми отгоре, дори и понякога да ги разменяш!“ А и тя беше останала сама — съпругът ѝ почина, децата ѝ останаха да работят в чужбина — затова нямаше нищо против да си живее на спокойно и нашироко в планината. Може и да беше крайно недопустимо да си вземеш прислужница на име Роза; тя бе обаче просто родена да се грижи за някого и влагаше цялата си простовата любов във вкусотиите, които забъркваше. Сигурен бях, че днес е станала още по-рано от обикновено и веднага е включила фурната, за да подготви традиционната за семейните вечери грандиозна софра.

— Стига бе! — викна татко.

С Наско се бяха настанили до един от огромните прозорци на южната стена на хола — там можеха да пушат, без да притесняват жените. Отвън нахлуваше хладен, почти зимен въздух.

— Може да е бил друг елен — настоя брат ми.

— Ами, друг. Глупости!

Татко дръпна бързо от цигарата и махна с ръка:

— Само той ще е бил. Нагло животно...

— Защо си сигурен — процеди през зъби Наско, — че е бил точно твоят елен?

Нюхът ми в сферата на психоанализата безпогрешно долови в този типичен тон отколешният проблем на батко в отношенията му със стария. Независимо дали ставаше въпрос за чифтокопитни, сделки или голф, Наско не можеше да се примири с желанието на баща ни да бъде винаги пръв. Сегашното положение беше, разбира се, доста глуповато, но Атанас сто на сто щеше да се пукне от яд, че татко иска да наложи лиценз над всички заблудени елени в околността.

— От два месеца вече се преследваме. Аз него, той — мен.

Татко неочаквано се захили, явно на нещо невидимо за нас, и продължи с тихо цвилене:

— Ама е хитро това добиче, признавам го! Представи си само, да дойде чак до оградата и да слухти, хитрецьт му с хитрець. Накрая единият със сигурност ще довърши другия, бас хващам... Само аз не знам коя роля ще изиграя.

— Може да е бил — продължаваше да цикли брат ми — някакъв случайно попаднал тук елен.

— Не, не, не. Един с огромни рога, нали? Кафеникав, с права стойка...

— Татко, не са ли повечето елени такива?

Шумът от отварянето на вратата предизвика ликуване в отегчената ми душа. Видях Роза да се клати в посока на масата с две-три блюда в ръце. Помислих си, за кой ли път, че тя сигурно е единственият човек, който използва тесния вход за хола, без да се навежда.

— Роза — казах, — да ти помогна ли със слагането на масата?

— Какво? О-о, не — отвърна тя. — Момичетата като че ли качват последните неща.

Малко се позачудих кои са „момичетата“, но след миг те влязоха в залата и се оказаха по-старички, отколкото в представите ми. Ема, разбира се, грациозно бе понесла една кокошка със зеленчуци — все едно крачеше по подиума и с подходящата за там неясно формулирана усмивка. Следваше я Зара с бутилка червено под ръката и купа с начупена питка в другата. Нейното лице пък, колкото и предвидимо да беше това, отразяваше обратната страна на оптимизма.

— Тези стълби — каза трагично сестра ми — са най-ужасното нещо на света след трамваите.

— Много се бутат там — додаде съчувствено Ема. — И все те обарват.

— Момичета — обърка се отново Роза, — дайте да ви помогна!

Взе товара им и почна да го разпределя стратегически по масата. Ема и Зара седнаха на обичайните си места и заимитираха допълнително подреждане на разпрострените по червената покривка блага. Наско се настани до годеницата си. По физиономията му можеше да се разбере, че още не може да приеме лековатото отношение на татко към популацията на елените. Мога да опиша изражението му като това на магазинер, комуто току-що са дали стопанска банкнота за една вафла.

— Мечо — загрижено се обърна към него Ема, — наред ли е всичко?

— Да — отвърна хладно той.

— А, добре — въздъхна русокосата хубавица. — Помислих, че нещо си си развалил настроението.

И взе да му сипва салатата.

— Охо! — възкликна татко, който още стоеше до прозореца.

Тръгна да излиза и, като ни мерна насядали край софрата, изстреля следното:

— Козите си идват от паша. Ще ида да прибера моите.

— Имаш кози? — с миниатюрно презрение в гласа разясни Зара.

— Естествено, че имам кози — отвърна баща ни. — Казвал съм ви десетки пъти. Вие почвайте да вечеряте, а аз ще ги издоя и се връщам.

При това само по себе си любопитно изказване Ема плесна възхитено с ръце:

— Милите козички! Може ли да дойда да гледам как ги доиш, татко, може ли?

— Не — отсече таткото.

Тук е моментът да поясня, че по някаква причина той не изпитваше почти никакви топли чувства към годеницата на големия си син, което при нейното съвършенство си беше знаменита мистерия.

— Ще те нахапят — поясни и се провря през ниската портичка.

— О-о — сви се жаловито Ема; чак мъчно да ти стане.

— Не се притеснявайте — провикна се баща ни от стълбището, — почвайте да се тъпчете!

И стъпките му отекнаха към първия етаж.

Никой обаче не почна да се тъпче. Не защото нямахме апетит — дългото пътуване ни се беше отразило на стомасите като неколкодневно гладуване. Можех буквално да съзря любовния поглед, който Зара хвърляше на картофеното пюре. Ние обаче бяхме добре запознати с традициите на семейната вечеря. Разбирате ли, татко не можеше да пропусне повод да ни погоди някоя изтънчена и изцяло в духа на събирането, както би казал сам, шега. Имам основание да мисля, че прекарваше стабилна част от месеца в замисляне на глупостта, която ще ни спретне при следващото идване. Веднъж например беше сложил пърдящи възглавнички под покривките на столовете, така че цяла вечер се мъчехме да стоим неподвижно. Друг път всички ястия бяха крайно екзотични и най-невинното, което можехме да пхнем в устата си, бе някаква змия, приготвена алангле. Не мога да пропусна и вечерята, на която покани свой приятел актьор да изпълнява ролята на случайно попаднал в къщата скитник. Той бил инструктиран да ни гледа тъжно, докато ядем, и да разказва най-добрите си мръснишки вицове. Макар че в случая баща ни заяви, че една такава среща можела само да се приеме поучително, той редовно се смееше до сълзи на инфантилните си шеги. А сега изведнъж отиде да дои козите си.

— Роза — мрачно произнесе Наско.

— Да — кимна прислужницата и уви ръце в престилката си.

— Има ли причина да не докосваме тази апетитно изглеждаща вечеря?

Както вече споменах, Роза беше душа човек и трудно се впускаше в подмолни дейности като лъжедоносничене например. Сега

въпросът на брат ми я накара да стисне силно устни и да затрепери с очи.

— Не, не, няма нищо — отвърна крайно неуверено.

След това се обърна и ни напусна с бърза крачка и едно „Извинете“.

Огледах сътрапезниците си. Те с безмълвна страст изучаваха позлатената коричка на кокошката, купата с картофено пюре, бута, опечен в тесто, начупената питка с чесън, салатите, пържолите с гъби, купичките, пълни с ароматни сосове, и дори бутилката вино, оставена в средата на това пиршество. На пръв поглед нямаше какво да ни попречи да се насладим на едно обилно гастрономическо изживяване. Намествахме се на столовете си без неочаквани засрамващи звуци и в нито едно чиния не изглеждаше да има панирани паяци. Но пък и баща ни не би си позволил да повтори една шега два пъти.

— Това е... просто нечувано.

Сестра ми удари вилицата си в масата и издаде нещо като тихо ръмжене.

— Кое? — заинтригува се Ема.

Тя преспокойно пълнеше чинията пред себе си според правилата на цветовия си хранителен режим.

— Скъпа — прошепна Наско, — не почвай да се храниш!

— Защо?

Виждате ли, в съзнанието на Ема навярно циркулираха непрестанно мисли с дълбока философска, екологична и прочие насоченост, които ѝ пречеха да се съсредоточи в настоящето.

— Мила Ема — изгледа я сестра ми, — не си ли забелязвала как на всяка семейна вечеря има нещо странно?

— Странно? — повтори русата красавица. — Необикновено?

— Именно — кимна Зара. — Изключително необикновено. Нещо като малоумна шега, насочена към гостите.

— Шега — засмя се Ема. — Обичам шеги.

Зара закри лицето си с ръце и почна да се хили.

— Не мога да повярвам — поклати глава Наско.

— Понякога ти дават подаръци — уточни годеницата му. — Шегите са страхотни. Или това май че беше при изненадите?

Тя замислено забучи парче маруля и бавно го приближи към плътните си устни.

— Е — заяви през смях сестра ми, — поне си имаме опитно зайче.

Брат ми ѝ хвърли нелицеприятен поглед.

— Ема — казах, — възможно е в храната да има нещо необичайно.

Тя сбръчка леко вежди.

— Лимон? — предположи.

Сестра ми изпадна в нов пристъп на смях и долепи глава до масата.

— Не е истина — Наско гледаше в някаква неопределена точка доста съсредоточено. — Този човек иска да ни довърши.

— Хайде сега, моля ти се! — казах.

— Просто да ни довърши всичките. И да си задържи всичките имоти и банкови сметки... Сигурно ще си подреди книжата в ковчега и ще умре с блажена усмивка.

— Наско — повиших глас, — не говори глупости!

— Бас хващам, че няма никакви кози. Сега стои някъде на долния етаж и се залива от смях.

— Както и да е — магнах с ръка. — Аз почвам да ям.

— Късмет! — пожела ми мило.

И издърпа вилицата от ръката на Ема. Тя примигна два-три пъти и каза с възмущение:

— Ама, Мечо, имам право на още 500 калории, а няма 21:00 часа!

Сестра ми подсмърчаше и очите ѝ бяха зачервени от лековитото злорадстване.

До десетина минути атмосферата се успокои и почнахме с почти осезаемо спокойствие да вечеряме. Само Наско все тъй стоеше мирно и гледаше бунтовнически на всяка наша хапка. Трябва да призная, че салатата, пюрето и кокошката имаха съвсем традиционен — даже малко над традиционното — вкус. Нищо, което да събуди подозрение.

Щом чухме стъпките и веселото подсвиркване на татко, вкупом обърнахме поглед към вратата. Въпреки че настроението в хола се надуваше от километри като купеста дъждовна облачност, татко влезе вътре в ролята на самото юнско слънце. Беше със същите дрехи — карирана риза, под нея бяла тениска, дънки. Свирукаше си весело и

от него на лъчи струеше енергия и вселенска обич. А в ръка носеше менче, пълно с мляко.

— Здравейте, челяд! — поздрави и тресна менчето на масата. — Ето да си пийнете, съвсем прясно козе млечице. Оставих само малко на Роза да закваси за сирене.

Наско повдигна глава в посока на ведрия глас и ако погледът му можеше да гори, всички ястия щяха да станат на фламбе. Не знам дали се разстрои толкова от явното доказателство, че баща ни все пак има кози, или просто не проумяваше как той може така нахално да разрушава създадената от нас мрачна атмосфера. Все тая, татко седна на почетното си място в края на масата и блажено въздъхна. Вдигна ръце пред лицето си и смръкна с нос, след което рече:

— Още миришат на мляко, мама му!

И усмивката му се разтегна до слепоочията.

— Иххаа! — сподели радостта му Ема, но старчето само я изгледа косо.

Наско, който продължаваше да си живее в своя незадоволен, необмислен свят, се изправи внезапно и колкото пареше погледът му, толкова изстудяваше гласът му.

— Татко — изрече бавно. — Веднага спри да ни разиграваш!

— Моля? — изцвили човекът в края на масата. — Че нали казах да почвате без мен.

Всеки с прилично зрение обаче можеше да различи как усмивката му не беше стопила напълно в сериозното изражение. Напротив — ъгълчетата на устните му потрепваха издайнически, колкото и строго и неразбиращо да го раздаваше.

— Кажни ни каква е клопката!

— Да — подкрепи брат ни Зара. — Каква е уловката този път? Тарантули в супата?

Очите на татко се съсредоточиха в тези на щерка му и той все тъй делово отвърна:

— Ако се огледаш внимателно, Велизара, ще откриеш, че на масата няма супа. И все пак донякъде беше права в предположението си. — Тук усмивката му се изви по-отчетливо нагоре. — Едно от нещата, които виждате върху красивата червена покривка, която майка ви взе за последния ни Великден заедно, е, така да се каже, *отровно*.

Тази дума подейства на приборите ни за хранене заклинателно и те с отчетлив звън се свлякоха като простреляни войници.

— Шегуваш се! — казах.

— Ау — запляска с ръце Ема, — обожавам индийската кухня!

— Ни най-малко — увери ме татко. — Едно от нещата, които стоят пред нас, съдържа силна отрова и доста малко от него стига да те убие.

— О — възкликна Ема. — Явно става въпрос за друго...

Вероятно Зара би ѝ се присмяла ако не беше заета с деликатни опити да изплюе погълнатото обратно в чинията си зад параван от салфетка. Наско продължаваше да стои изправен и беше стиснал юмруци.

— Това е прекалено — прошепна. — Дори и за теб.

Баща ни се облегна уютно на стола си и замислено се вторачи в тавана:

— Възможно е. Но всъщност какво ни очаква на този свят ако знаем сами докъде можем да стигнем, а?

Усмивката отново пролази по лицето му, като тънка бръчка. Този човек имаше неучтиво малко бръчки за шейсетгодишен — веднъж каза, че студеният планински вятър изглаждал кожата. Не знам доколко е вярно.

— Не виждам защо — дипломатично сподели коварният ни домакин — този малък детайл трябва да развали семейната вечеря.

След което надигна купата с шопската салата и почна да си сипва.

— Атанасе, седни ако обичаш и продължи да се храниш. Какво стърчиш като изтипосан?

— А ти знаеш ли, татко — отвърна хладно Наско, — кое е това отровно ястие?

— Не съм казал, че е ястие. Може да бъде без проблем и онази бутилка с добре охладено червено „Мерло“. И от само себе си се подразбира, че знам. Емилия, ще ми подадеш ли питката?

Ема взе купата с накъсаната питка и треперещата ѝ ръка я пренесе над масата към стареца. Едва чуто каза: „Заповядай, татко.“

— По традиция трябваше аз да я накъсам — обясни зет ѝ, — но Роза е свършила тази работа, без да се усети. Не нарочно, разбира се.

Къпоолуто е превъзходно, нали? Препоръчвам ви да го пробвате ако още не сте... Може отровата да не е в него.

— Не мога да повярвам — поклати глава Наско.

— Че какво има да му вярваш? Аз не ти казвам, че съм разделил морето на две или съм изкачил Куков връх. Просто сложих малко отрова.

— Не си. Само ни баламосваш!

— Глупости! За какво да ви баламосвам като мога да го направя. Знаеш ли, наскоро си мислех: защо руската рулетка е толкова популярна? Че в нея няма вложено никакво естетическо чувство... И си представих как почва да се популяризира терминът „българска семейна вечеря“ например. Представяте ли си — интернационална фраза за апетитна вечеря, на която обаче нещо е отровно. Хората могат да стоят с дни, примрели от глад на такава маса. Могат предвидливо да решат през половин час един от присъстващите да пробва едно ястие, да отпива една глътка и ако не умре в адски мъки, другите да го последват; и така, докато някой не умре. И всичко това може да почне от днес. От нас. Ние, деца, ще попишем малко история!

Дали пламъчетата в очите му бяха следствие от екзалтация, от артистичност или нещо друго? Може би нашият старец най-сетне беше изкукал, съвсем в тон с името на новия дом? А можеше и да е решил това да бъде най-грандиозната му шега. Честно казано, не знаех какво да мисля.

— Ако обичаш, Наско, седни, за да довършим вечерята спокойно — повтори.

— Ти си луд — процеди през зъби брат ми.

— Е, добре — отвърна татко. Изглеждаше, че се е примирил с недоволството на Наско, но след малко добави със злорадо доволство: — Съпротивлявай се със забавленията на един стар човек и неговото голямо наследство...

Наско изглежда преосмисли набързо становището си, защото седна обратно на стола. Постоя мълчаливо около минута, след което се протегна към менчето с мляко и си сипа внимателно в чашата. Явно беше решил да не сложи нито зальк в устата си.

— Просто едно лудо старче.

— В такъв случай се надявам — отвърна блажено татко, — че на всички луди старчета им е толкова забавно.

— Не може да говориш сериозно — поклати глава Зара.

— В такъв случай, дъще, защо не си вземеш една пържола?

Зара не отвърна нищо. Вечерята, ако можеше да се нарече така, се върна към етапа си на гробовно мълчание. Аз все още бях ужасно гладен, но се задоволих с няколко залька от питката — за всеки случай. Останалите също стояха опулени пред трапезата и не знаеха какво да предприемат. Татко, за сметка на нас, се нахвърли върху храната с голям апетит и като че ли опитваше от всичко без всякакво притеснение.

Наско гледаше в някаква неопределена точка от покривката и начумерен отпиваше от чашата с мляко. Това обаче се оказа достатъчно, защото след десетина минути изведнъж се олюля и се наведе рязко напред. Главата му падна право в купата с картофеното пюре.

— Бебчо — засуети се Ема, — какво става? Добре ли си?

— Не мога да повярвам! — викна Зара и заби един нож за мазане на масло в дървения плот.

Аз също не останах безучастен пред това невероятно стечение на обстоятелствата.

— Боже мой! — викнах и погледнах възмутен към баща ни. — Ти го отрови!

— Глупости — отвърна татко.

— Как така глупости? Млякото е отровно, нали?

— Абе ти чуваш ли се какво говориш? — изглеждаше не помалко ошашавен от нас и изведнъж доброто му настроение се смени от сериозно изражение. — Как ще отровя собствения си син... В млякото просто има сънотворно.

— Нечувано! — провикна се Зара. — Скандално!

— Какво му е толкова скандалното? — обиди се татко. — Това беше просто шега. Много добра при това, мога да заявя.

Огледа ни и усмивката му се разтегна като локум.

— Да можехте да си видите физиономиите!

— Е — въздъхна Ема, издърпа главата на годеника си от купата и го остави да лежи така на покривката, пожълтял от пюрето и притворил мирно клепачи, — и без това не беше много разговорлив тази вечер...

— Най-добре да го сложим в леглото му — предложих. След това погледнах към баща ни строго. — Мисля, че трябва дълбоко да се замислиш докде си готов да стигнеш с тези невинни шегички.

Татко отвори уста и тъкмо щеше да отвърне нещо с безкрайно невинен поглед, когато вратата се отвори и през нея нахълта Роза. Беше подивяла като бенгалски огън.

— Знаех си аз, знаех си — проплака тя и почна да кърши пръсти.

— Ох, не започвай и ти — въздъхна главата на семейството.

— Знаех си, че си е чиста лудост!

— Значи си знаела какво ни е погодил? — попита горчиво Зара.

— Елате, елате да видите! — продължаваше Роза без дори дъх да си поеме. Лицето ѝ беше цялото поруменяло.

— Какво да видим?

— Бързо, бързо, трябва да го видите с очите си...

Ние сконфузено се изправихме и я последвахме към стълбището, накъдето прислужницата размахваше ръце разпалено. Когато излизах, погледнах към масата. Наско блажено продължаваше да дреме на масата, без да го е еня как щеше да свърши тази побъркана семейна вечер.

— Отворих прозорците, да се проветри — обясняваше Роза, докато се спускахме почти на бегом по стълбите. — Беше се опушила цялата кухня от готвенето и тъкмо и ми беше едно такова тежко на сърцето като знаех как ще изпозаспите всички от това сънотворно още преди десерта... Ама и ти с тия детински номера, засрами се малко поне. Смешна работа... И за какво ти беше да слагаш и в млякото за закваска?

— Добре де — прекъсна я татко, — да не е станала някоя беля?

— Ами, беля... По-зле е от беля. Ама те с право му викат на това място Куков връх... Как е влязъл, как е скочил, един Господ знае!

Роза отвори вратата на кухнята и ни направи път да влезем.

Прозорците действително зееха широко отворени и миризмата на готвено още не се беше уталожила. Едно менче стоеше обърнато настрани върху масата, а разсипаното мляко беше образувало локвичка, която капеше по плочките на пода. Но не това ѝ беше чудното на цялата гледка, о, не!

Върху масата се беше проснал един огромен елен. Кафявата му козина беше прашна и чорлава, а крайниците му бяха извити в прав

ъгъл покрай няколко моркова и половин зелка. Големите му рога стърчаха като антени и на върха на някое от разклоненията им стърчеше голямо жълто листо. Маститото животно беше положило удобно глава на дървения плот и тъмните му клепачи стояха затворени. Муцуната му беше мокра.

Никой нищо не смееше да каже и на мен съвсем не на място ми хрумна, че тая вечер можехме без никакъв проблем да изиграем една мълчанка. Татко пристъпи внимателно напред и прошепна с бляскави, може би просълзени очи:

— Намери ме, хитрецът му с хитрец... Добре, че сложих приспивателното в крайна сметка.

Усетих, че този миг беше съдбовният край на едно дълго съревнование.

Клепачът на елена потрепна.

СПАЛНЯТА

Спалнята е погълнала краката ми.

Погълнала ми е и гърба, и главата, и ръцете до лактите. Теб те е погълнала без един извит правоъгълно крак, съвсем малко гръд и два набора пръсти, стиснали с удавническо упорство книгата. Сигурно твоята е по-интересна, минава ми през ума, защото долната ти устна се е отпуснала леко напред и бляскавите кафеникави зеници зад рамките на очилата се плъзгат по редовете с озаптана наслада, докато ето аз вече десет минути си лежа с томчето върху гръдния кош и, макар че да си стои на страницата, знам, че днес няма да чета повече.

Затова гледам надиплената, омачкана Спалня, която не само мен и теб без крак с малко гръд, а цялата стая е застлала като голям каймак, не сме били достатъчно нащрек да възпрем възхода ѝ от мебел с едно име към стая със същото, бързахме за работа и смотавахме чаршафите един върху друг, което е подбудило бунтовна вироглавост, ядливо триене с чаново копито по балатума, ползвайте спалнята само за любов и сън, и четене, съветваше оная южнячка психоложка с къса подстрижка, а ние улигани в двуезичие между Кортасар и дремки не сме погледнали и за секунда тази предателка Спалнята, която приютява майчински — и повече от майчински — въздишките, прозевките и ахканията, докато денем се увива търпеливо, сантим по сантим — като восъчето, което носи нещастие да си го отглеждаш вкъщи — по оставените шишенца лак, рамката на огледалото и около увитото перде, а крайниците ѝ се наместват, поемайки пространството и пода в проскързващите си, шумолящи вътрешности. Сега като съм забелязал, и то съвсем случайно, разгадавам не една мистерия: причината да ни пожълтеят всички цветя и да ги извадим от стаята или книгите да се губят като ги оставиш до леглото, или как малкото столче, на което оставяхме прането, изчезна изведнъж, а покрай него и чекмеджетата на нощното шкафче едно по едно, отдолу нагоре...

Захлопването на книгата ти прекъсва този влудяващ монолог. Захапал съм крайчеца на чаршафите и стрелкам подозрителен поглед

наоколо. А ти се прозяваш глухо, потъркваш раздразнените от взирането лигавици, разтягаш врата си назад. Връзваш на възел чаршафа над виещите си гърди и отваряш вратата на терасата, а постелята се сурва след теб като булчински воал, сядаш на кафявия стол и качваш единия си крак на парапета. Облегнат, изтегнат, спокоен крак — същински саксофон, от който направлявам звученето на устата ти. Докато му режеш ноктите, аз отивам до банята.

Капката продължава да се насъбира, поема шум и светлина и се подготвя за края си — пръсването по повърхността на чинията с остатъци от вечеря, днес като че да е било мой ред да мия съдовете. Пикая унесен от непосилната лекота на горещите вечери като тази, а в главата ми Спалнята почва да расте с неприлична скорост, излиза и на терасата, където сега с войнишка мълчалива сериозност си режеш ноктите, от другата страна прониква в гардеробите, скрити зъби раздират дрехите, скрити шевове ги правят на кръпки. Бутам с лакът една стъклена чаша и тя се пръска на пода. Навеждам се да събера парчетата, все още тъжен, че спалнята ни е надхитрила — месестата ѝ утроба е изхвърляла един през друг смотани на кълбета чаршафи, какво плодородно женище, докато твоето малко телце се мъчи осем години вече да отдаде живот. Наплисквам си лицето с вода и затягам, колкото мога, кранчетата, след това се връщам към проклетата стая, следвайки обратно чаршафа, който е вързан за осеяния ми с белези глезен.

Подготовката за сън има навика на разчистване на сцена след постановка — мием си зъбите, лягаме, риторична целувка и смотолевена „лека нощ“, загасяме нощните лампи едновременно, ставам да заключа вратата към коридора, че се блъска от течението, ти отваряш тази на терасата, защото е горещо и няма светлина да подкани комарите. Тази ритуалност ме забавлява изключително, а всъщност и няма друг начин да бъде приета с подсмивване.

Следващият ритуал е да лежим обърнати един към друг петнайсетина минути и да си се обърнем с гръб пак по команда. Според червения циферблат на часовника на тоалетката ти ни остават седем минути близост. Какъв свят, помислям си, червен циферблат да отброява срока на желанието, но петнайсет минус седем пак не е зле и протягам тихо поглед към фигурата ти. Дори насън брадичката ти се вири гордо — също като гърдите, като свитите нагоре лакти и напред

колене, разхождам очи по тялото ти, оставяйки малки вдлъбнатини в нагрятото мляко от кожа. Ще ми се точно сега да оближа каймака от повърхността ти, да полепне на парченца от какавида по езика ми и да премлясна от екстаз. Така като те гледам се задъхвам тежко, макар че от течението нахлува лек ветрец, приплъзвам ръце по завивката си и почвам да я увивам на въже. Твоето дишане е спокойно, надига едва забележимо коремчето и раменете, докато въжетото се увива от затягане си представям слаба светлина, избледняваща по малко с всеки душ, която показва къде са те докосвали нечий анонимни ръце, скреж от наболи устни, резки от отрязани нокти, отпечатъци от настръхнала кожа, някои блестят отпреди, а други — след мен, защото колко ли преди мен са лежали от лявата страна на спалнята и колко му е да не бъде последният, но за теб това е без значение, докато можеш да дишаш спокойно с отразени по бузата ти червени цифри, опъвам с ръце въжетото и го увивам около врата ти, но ти отваряш очи, защото само си се преструвала, и се хвърляш върху мен с една пухкава възглавница, и изглеждаме почти като садо-мазо двойка в сублимния момент — мъжът се души между две възглавници, а жената го язди с навит около врата чаршаф, и двамата се борят все едно за единствения половин литър въздух и въртят глави наляво-надясно като на песен на „сюзи енд дъ беншийс“, само че в ушите си не чуват друго, освен бучене, свистене като кипяща млековарка, и падат едновременно почти един върху друг, заспали завинаги след най-хубавия садо-мазо секс.

Лежим от двайсетина минути мъртви, когато пипалата на чудовището най-сетне почват да се разхлабват, изсулват се от телата и крайниците ни, а двата матрака се надигат плавно откъм краищата на леглото. Процепът между тях пропуска къркорецо съскане и си представям странните езици, превити от възбуда, които очакват вкуса на господарите на Спалнята. Още преди да извикам „Сега!“ двамата скачаме и почваме да се набираме нагоре по нетрайните ръбове, а матраците продължават да се повдигат като гладни челюсти и отдолу езиците подивяват и се протягат към нашия свят. С противен мазен звук няколко тънки червеникави ленти успяват да излязат от устата и да се увият около глезените ни, задърпват ни надолу и няма за кога да отлагаме тайния коз — изкарвам застопореното с ластика на боксерките стъкло от счупена чаша, а ти успяваш да стигнеш с ръка ножчето за извиване на мигли от тоалетката. Забиваме отчаяните си

оръжия в грапавите езици и в лианите от чаршафи, които обезсилват ръцете ни. Сподавени гърлени въздишки съпровождат отстъплението на езиците надолу в търбуха на Спалнята и лакомата паст бавно се затваря. Ние сме радостно запъхтени и тръгваме навън, но чаршафите се движат под краката ни и заветните врати за бягство — от моята страна към коридора, от твоята към терасата — не се доближават и с метър. Виждам как с ножчето си почваш да пориш чаршафите, клякам и забивам острия ръб на стъклото — постелята ни се разкъсва бавно, но красиво. В права линия.

За съжаление ние сме били просто двама влюбени, затворени в рая на стаята си, а сега сме двама съпрузи, обречени на чанов затвор, никой не се е сетил да закачи по вратите на спалните едно „надежда всяка оставете!“. Режейки безкрайните завивки, на четири крака се опитваме да пролазим към пода, аз по някакъв начин се изправям и скачам към гардеробите, но матракът се надува нагоре като ужилен и по средата на скока си забивам брадичка в мекото. Изправям се отново, но битката е вече наполовина загубена, защото отчаянието ми е взело превес, чувам хлипането ти — ти, толкова силна и непоколебима, но пружините вече са взели да изскачат от плюша и израстват в бодлива ограда по ръбовете на леглото, краката ти потъват в къдрици желязо и капчици кръв поникват от разранените белези.

Клатушкац се като на палуба по време на буря, стигам до твоята половина и те измъквам от пружините. Казвам ти, че всичко ще бъде наред, и лягаме, остарели и безнадеждни между ръждивия плет, а окъсаните, окървавени от езици и крака чаршафи потъват между матраците. Нови, здрави, чисто бели постели и завивки плъзват около нас, а няколко перушинки се приземяват върху корема ми. След малко ще се чуе онова тихо жужене, с което Спалнята ни успокоява като сме разстроени. Пружините ще се приберат бавно обратно под нас, а ние ще се обърнем на противоположни страни, упоени от сънищата на Спалнята, сънища със ставане рано за работа, пътуване по тролеи в жегата и избиране на вечеря в супера, сънища, които изтриват невероятните прозрения за затвор от чан и памук. В просъница си помислям: „Сега наново ще мъдрим стратегия за бягство и другата седмица пак ще се убием или ще захъркаме шумно, а Спалнята ще си отпусне пипалата и ще се престори на измамена... Сигурно най обича опитите ни за бягство — защото знае всичките ни трикове и усеща с

каква надежда бият сърцата ни, тъкмо когато инсценираме смърт...
Като майка... повече от майка.“

ТРЕТИЯТ МИ ДЯДО Е ЧАСОВНИКАР

„Най-щастлив ще е онзи, който успее да среже времето на изумително тънки ивици и с тях уплътни живота си.“

Кристин Димитрова

Да. Третият ми дядо е часовникар. Единият е майстор от Малко Кирилово, вторият е от Шуменско и се грижи за пчелите си. А третият ми дядо е часовникар.

Живее на същата улица, срещу ателието си. Той го нарича ателие, а всъщност е един стар гараж. Даже половин стар гараж, защото предните собственици се развели и разделили дори гаража на две. Третият ми дядо стои там през голяма част от деня. Разбира се, не бива да говоря открито за това, още повече пред толкова много приятели. Защото ние така си се преструваме, дори по име не си говорим. Не защото не се обичаме, а просто останалите не приемат много цялата работа с третите дядовци и техните трети внуци. Знаете, не може да имаш трети дядо, защото тогава ти трябва и трета баба и трети родител, а третият родител за кого ще е женен — първите двама вече са се заплюли, трябва да се намери и четвърти родител със седми и осми прародители, и става сложно. А ние не обичаме сложните неща. Ние сме практични хора.

Няма вече много майстори в Бургас. И в твоя град няма, какво ми се смееш? В търговските центрове и по големите улици има едни магазини за бижута, откъдето можеш да си купиш марков часовник — можеш да си го смениш ако е за подарък и му тежи на рожденика. Има и сергии, където за десет лева ще ти дадат един кю-и-кю.

На това място дядо ми се подсмивва, както се е надвесил над часовника. Защото той трезво гледа на нещата. Знае кога му е дошло времето и кога точно е свършило — така казва. И изобщо говори с разбиране за времето.

Онези продавачки в магазините може и да стоят винаги прави и да имат цици като големи сладоледени топки, обаче в никакъв случай не могат да правят часовници. Имам предвид да събират стари части, да ги излъскват, да добавят нещо от себе си и под дълбоко изрязаните им нокти да се появи нещо малко, важно, тиктакащо. Като сърце.

А моят дядо може. И аз му се възхищавам заради това, и малко ме е страх дори. Но ходя най-малко веднъж в месеца. Не е честно, наистина, но и другите двама не ги виждам редовно. Майка казва, че сме от различни поколения. Нося нейния часовник на поправка и на татко му го нося, и на другите ми дядовци, макар че техните по-рядко се развалят. Нося и на колежките на мама, и моите два, и на всеки, от когото мога да измъкна развален часовник. Понякога дядо ми се е прибрал да слуша радио „Москва“ или да чете томовете си на Достоевски. Тогавя на желязната врата е сложен катинар и една бележка върху хартията, в която ти увиват сирене в магазина. Пише: „Ще се върна след малко. Почакайте ме.“ Обикновено се връща след много или направо решава да не отваря повече този ден, а жените с чанти през рамо чаткат пред гаражчето с остри токчета, чаткат десетина минути и на тръгване изпускат по някоя акана думичка. Аз съм го питал, много ясно, че съм го питал, а той поклаща глава и отвърща, че всички майстори правят така — и часовникарят до офиса на майка, и ключарите, и дори старата жена с шапките.

Честно казано на мен ми става хубаво като заваря катинара и бележката, защото знам, че пак ще дойда. Той също се радва да ме вижда и затова почти всеки път казва: „О, не са оправени още. Как, толкова много работа, хората взеха да си ги изтърват и да се къпят с тях. Ще почакаш. Нали без това ти е спрял часовникът...“ И се застоявам, с ръце в джобовете, оглеждам се и отмервам с гуменка такта на часовниците по стените. Понякога дори не си говорим толкова. Знаете, има дядовци, които обичат да разказват, има и такива, от които никога нищо няма да изкопчиш. Аз имам и от двамата, а третият ми говори тук-таме. И то за истински неща, така казва.

Повечето часовникари, специално онзи до офиса на майка — не че съм ходил там повече от веднъж и то, защото валеше — по цял ден слушат радиото и само цъкат, вместо да карат часовниците да го правят; това не било наред в държавата, онова преди било съвсем различно. Третият ми дядо слуша само някоя муха като влезе — така

казва — и не говори за политиката, все едно не съществува. И за миналото не говори, „кой съм аз“, вика, „че да тръгвам по следите на изгубеното време?“

Иначе обаче говори за времето и то много. За часовете, за минутите и дори за секундите. Дотам се ограничава, седмиците и месеците не му били по вкуса, други хора си имало за тях. Седи тих и внимателен над рожбичките си, както ги нарича, бърника с щипците си, разглобява ги, маже ги с... и им подменя батерията. Стиснал е с око окуляра и почти не те поглежда, съсредоточен, носът му е извит като орлов нокът — такива били всички стари еврейски носове — а от косата му почти нищо не е останало. Обаче вдъхва такъв респект, че сигурно ако беше станал учител децата щяха да седят чинно и дума да не обелват. Само че кой ще се сети да ти включи най-важното в предметите — времето. То без време никой никъде нямаше да бъде, а ние само го пилеем в очакване на звънеца да забие.

— Някой път — често повтаря третият ми дядо — ще чакам да ми идват, да ми идват, докато цялото ателие се напълни с часовници — чак главата да те заболи от тик-так, тик-так! Сетне ще ги счупя на малки парчета и никой повече няма да се погледне очи в очи с времето. Ще се научат тогава да го ценят, да си обичат стъпките и да не закъсняват.

Обаче той само така си мърмори. И на мухите, дето понякога влизат, зло няма да им стори, най-много ако го вбесят с бръмченето си да ги изпъди с вестника. Купува си вестника всяка сутрин и си носи кафе от вкъщи — живее на същата улица, срещу гаража.

Аз разбира се, му се доверявам и от него най-често искам съвет. Изплаквам си мъката, изливам си яда, а той ме слуша и кима бавно с издадената си козя брадичка. Като се умълча побърниква още малко в машинарията пред себе си и казва ей така, с вдигнати рамене:

— Ти пък не ги взимай насериозно. Мълчи си. Мълчанието отсява силните, от мене ще знаеш. Виж оная бракма в ъгъла, как почти не се чува сред останалите, ама е откогато моят баща е бил колкото теб. И само веднъж го навивам. По Нова година...

А „бракмата“ беше същински близък на дядо ми. Мисля, че всеки си има по един близък някъде и неговият беше в ъгъла. Циферблатът му стоеше като глава отгоре, а вместо тяло имаше малък шкаф, с махало зад стъклото. Известно е, че всички нормални

часовници отмерват през еднакъв интервал. Но на този като че ли стрелките се движеха два пъти по-бавно — все едно нямаха бърза работа и искаха да ти втълпят същото чувство. „Да бързаш“, се чуваше изпод мустаците на дядо и изпод стрелките на близнака му, „важно е това — но ти все пак не бързай през глава!“ Махалото зад стъклото бавно свистеше напред-назад като гилотина, която разполовява секундите на полусекунди и ако някоя муха случайно влезе вътре — и нея, на две мушици с по едно крилце.

Мисля, че третият ми дядо нямаше нищо против да ми разказва за занаята си, че може би дори щеше да се зарадва ако проявявах интерес към неговите мънички четчици и пинсетки, но те за мен бяха без значение. Възможно е дори тайно да се е надявал да ми предаде знанията си и един ден да го замести под музиката на часовниците, не знам. Но аз предпочитам да седя на клатушкация се стол, който дядо беше оставил пред масичката си за клиентите, и да наблюдавам процеса на работата му с митично неразбиране — както може би някой първобитен човек е наблюдавал със страхопочитание гръмотевиците. Но това, което дядо ми правеше, не беше същото като това, което го виждах да прави. Пинсетите и четчиците се превръщаха в ръцете му на тънки метални пръсти, които се разклоняваха на други както клоните на големи дървета, и така ръцете на дядо продължаваха с километри и завършваха със стотици пръсти, които не наместваха просто някакви избелели ръчни часовници, а самото време, окулярът под веждата му беше всъщност далекоглед за виждане в тъмното, по време на буря, който проблясваше, както проблясват зъркелите на всяко гигантско космическо насекомо.

— Ето, мойто момче — разбуждаше ме гласът му и аз откривах с почуда, че това е съвсем човешки глас, — като чисто нов е.

Аз се изправях сепнат, като че ли ме бяха хванали да бягам от даскало, и взимах подадения ми часовник.

— Да, добре — промърморвах. — Ами, до скоро!

— Хубав ден! — пожелаваше ми дядо и се заемаше със следващата си рожбичка.

А аз си мислех на излизане от ателието дали не съм всъщност дете на две от тези негови рожби — на будилник и електронен ръчен часовник примерно.

— Върнете се след половин час и няма да го познаете — каза веднъж на свой клиент. — Ще сложа позлатена верижка да виждате как бляскаво Ви тече времето.

Не мога да отрека — приемаше професията си по-насерiously, отколкото се предполагаше. А самозабравилите се определено имат стил.

— Моля? — напери се клиентът. — Какви са тия глупости, бе? Че и половин час за една верижка... Моето време е ценно.

Дядо ми потъна в сляпа усмивка:

— А моето — безценно.

Клиентът отиде да си вземе едно кафе и се върна след половин час.

— Щастието — рече един ден дядо, не знам на мен или на себе си, — мой млади приятелю, се крие в любовта към секундите. Ние сме възпитани да се борим с всяка секунда, да я унищожаваме, да ѝ противоречим и да се мъчим да я превъзмогнем, за да достигнем до следващата. Това е може би една заслужаваща си битка, но само ако приемеш, че злоещите секунди само те спъват, крият от теб истинските ти мигове, затова трябва да достигнеш до тях с усилия и пот на челото. Ето тук, мойто момче, е разковничето. Секундите са просто и само секунди. Часовниците са създадени да въртят стрелки до безкрай. Пясъчните часовници са създадени да изсипват пясъчинките си, докато не свършат — после трябва да бъдат обърнати. Слънчевите часовници са създадени да следват хода на Земята около Слънцето, който ход никога няма да се промени. И най-любопитно е колко проста всъщност е тази истина, дяволски проста. Казвам „дяволски“, защото този страх от секундата трябва наистина да ни е вдъхнат от някой изпаднал ангел. Секундата, която чакаме, никога няма да дойде — секундата, в която ще бъдем победители, ще сме решили всичките си проблеми и ще сме си задоволили всеки възможен копнеж. Но в стремежа си към нея ще изразходваме всяка следваща секунда. И някой хубав ден ще напуснем тази земя, ще кръстосаме ръце на гърдите си и някой ще ни затвори очите. А секундите ще продължат да се редуват.

Това беше последният път, когато видях своя трети дядо. Седмица по-късно отидох до гаража, но катинарът беше сложен. Стори ми се, че тежи повече от обикновено. Бележката беше сложена: „Ще се върна след малко. Почакайте ме.“ Освен нея имаше и втора бележка — от по-хубава, бяла хартия, във формата на правоъгълник. Там бяха поместени няколко дати, няколко думи и снимка. Под снимката пишеше с наклонен шрифт част от някакво стихотворение на поетеса, позната на дядо ми:

*„Как се откъсва днес сърцето ми от тишината,
запратено подир едно предчувствие красиво...
Как се разкърши хоризонтът здрав и розов,
излязъл от измислената риза на мъглата!
А тясно е в очите,
за да поместиш всичко,
от душата ти видяно.“*

Не отидох на погребението. Щяха да ме питат какъв съм, откъдето познавам този покойник, чието име за първи път разбрах от некролога. Хората не приемат много цялата тази работа с третите дядовци и техните трети внуци. А пък и аз знаех вече какво ще има там — един старец, положен в ковчег, с ръце кръстосани на гърдите и затворени от някого очи. Над церемонията щеше да има рояк малки мушици, кръжащи безцелно и отдалечаващи се бавно — секундите, които продължаваха да се редуват. Отидох до гроба няколко дена по-късно. Беше хубав гроб — от сив мрамор, с много карамфили и други цветя, чиито имена вероятно никога няма да разбере. Оставих единия си часовник. И без това имах два, само за да посещавам ателието на дядо ми по-често. Този беше син, пластмасов — ама куче марка. Малко след погребението спря и реших, че дядо ще се зарадва да му оставя нещо за поправка. Ако се намери без работа.

Надписът на надгробната плоча също като този на некролога не звучеше много традиционно. Бас хващам, че сам си ги беше избрал. Гласеше:

**МОЕТО ВРЕМЕ СВЪРШИ.
НО ТВОЕТО ОЧЕВИДНО**

HE E.

ХОРАТА В БЯЛО

Залезът ни свари някъде в Кастория, а честно казано нямах нищо против да влезем в Македония още същата нощ. Не обичам Гърция. И гърците не ми харесват, ама въобще.

Брат ми и Джулс обаче много се накефиха последните дни, плюс това бяхме уморени и нещо се оплетохме с картата, затова решихме да пренощуваме и тази вечер на гръцка земя. Последната табела, през която минахме, беше супер соц — ръждива и надупчена от мятани по нея камъни или куршуми. Джулс, която беше изкарала преди едно лято на Халкидики и горе-долу хващаше езика, каза, че пише „Агиос Димитриос“.

Вляво от хълма, където спряхме, имаше разни съборетини и от онези типичните гръцки къщи, но не приличаха на обитавани. Нашето възвишение иначе си беше екстра — полянка за паркиране и за палатката, назад се гъстееше горичка, а напред се простираше голямо поле с макове тук-там. Слънцето тъкмо порозовяло залязваше в отсрещните хълмове. Само дето от предните нощуващи бяха останали бая боклуци. Щяхме да ги съберем на тръгване.

Брат ми отиде долу до най-близкия куп камънаци, а с Джулс събрахме съчки от гората. Бяха сухи и веднага запращяха в огъня, който стъкмихме в малкото импровизирано огнище. Бяхме напълнили хладилната чанта с „Митос“, която ми идваше малко водниста, но изстудена си беше окей. Освен това имахме кренвирши, две консерви риба тон, малко топено сирене и хляб за тостер, който върху жарта се препича чудесно. Очертаваше се спокойна вечер, което ни устройваше. Все пак откак напуснахме Хага юли месец бяхме изкарали само една нощ без бясно купонясване — когато се озовахме по средата на сръбското нищо.

Изкарвахме филийките златистокафеникави от въглените и сиренето се разтапяше по тях за секунди. Кренвиршите пък се потъмняваха и почти придобиваха вкус. С брат ми вече отваряхме по четвърто кенче, докато Джулс си допиваше още първото (но и тя си

има своите добри времена). Към девет-десет захладня сериозно, макар че август още не беше свършил, затова се увихме в шубите. Голяма работа беше да си стоиш тъй край огъня! Говорехме си за откачалките, които срещяхме по пътя, наливахме се с бира, звездите бяха повече от където и да било досега. Щурците сякаш ни бяха заобградили отвсякъде с лежерното си свирукане.

Брат ми вдиша с пълно гърло ободряващия въздух. Запали си цигарата от огъня и се ухили:

— Това последното ми напомни за онази история с тримата, дето закъсали в една гора.

— Fuck, Лукас, не ми се слушат глупавите ти измислици! — прекъсна го Джулс стреснато все едно се беше опарила на огъня.

Той обаче вече беше почнал да разказва.

— Колата им се била развалила и нямали идея как да се придвижат до най-близкото населено място, били туристи или нещо такова. Нощта била черна, черна, каквато само нощ навътре в гората може да бъде, единствено луната — кръгла и бледа — озарявала клоните на дърветата, а те като призрочни ръце висели неподвижно във въздуха. Чакали. Чакали се чували в далечината, но едното момче успокоило другите, че чакалите се страхуват от по-високите от тях, а те самите са не по-едри от представително белградско куче. Да, отвърнало момичето, а и съм чувала, че се страхуват от огън, дали можем да запалим огън. Супер, рекъл третият, който бил гаджето й, ще запалим огън и ще вечеряме около него, нали си носим малко месце и франзели, може ние с Михайл да съберем съчки, а ти направи каменния кръг, мило, че да не стане пожар. Мацката събрала камъните, а момчетата донесли от околните дървета много пръчки и няколко дънера, които трябвало да пламнат веднага. Имали малко проблеми с разпалването, защото нямали вестник, взели един „Хъстлър“ от колата и огънят лумнал от гърдите на мис Януари. Върху „Хъстлър“-а били сложили най-тънките съчки, които пламнали като ги погнал пламъкът, оттам по-дебелите и наредили една колибка от пръчки, която хванала огъня и не го пустила дълго време. Поне достатъчно, за да го подхване големият дънер, с което следващия поне половин час им бил уплътнен...

— О, чудесно! — прекъсна Джулс сладкодумния разказвач. — Все едно разказваш за нас, за да хване шубето.

— Глупости, мило — ухили се Лукас. — Тези тримата били съвсем различни хора и, както казах, единият се казвал Михайл, а нито аз, нито брат ми се казваме Михайл.

— Ти си глупости... — отвърна намусено Джулс.

— Стояли си те край огъня и си били отворили някаква бира, и въобще им ставало все по-забавно с напредването на нощта, макар че колата им била развалена и нямали представа къде се намират. Това ми напомни, брат ми, че няма да откажа още едно кенче... Ей там в колата са. Нашите приятели пеели разни пиянски песни като онази за двамата в дядовата слама, а чакалите вече хич не се чували, та оттам туристите решили, че са отишли някъде надалеч, защото не знаели, че чакалите обичат да се промъкват безшумно.

— Не искам да ме плашиш преди сън — измрънка Джулс.

— Колко странно. Колко странно, че каза това, защото онази мацка, Жулиета, казала абсолютно същото на нейния приятел, който почнал да разправя някаква страшна история — за призраци, които изникнали от гората. Тя се намусила и, честно казано, въобще не изглеждала толкова хубава като се намусвала. Освен това й станало студено, защото времето захладнало доста по едно време, и се наметнала с якето си, и въздъхнала тежко. А Михайл казал, че отива да утоли вика на природата, и изчезнал, клатушкайки се, към близкия храсталак.

— Сега ще умре, нали? — казах аз с ирония. — Тези, които отиват да пикаят, винаги умират. Още повече, че е братът в историята, а ти тях най обичаш да ги елиминираш...

— Ха, и таз добра, брат ми! Че той просто отишъл до храсталака. Не умрял — просто изчезнал. Пък и то е ясно, че няма да разделя Ромео и Жулиета. Да, точно така, те се казвали Ромео и Жулиета и били от два дълго враждуващи рода, но в такива случаи любовта просто се оказва по-силна от всичко...

Няма да разказвам историята до края, защото не беше нищо особено. После се появили огромни същества, приличащи на чакали, които чакали огънят да изгори, за да изядат двамата уплашени Ромео и Жулиета. Брат ми завърши триумфално с думите „И тогава последната съчка угаснала“, след което прегърна треперещата от страх Джулс.

Разпънахме палатката по средата между „Волво“-то и края на възвишението. Беше двуместна, но след малко пръснат по хостели кеш

решихме, че е идеална за трима. Разбира се, за любовни ласки между Джулс и брат ми и дума не можеше да става — и отварянето на клепачите си чувахме вътре.

Бяхме се справили с повечето „Митос“, а предпоследните две отнесохме вътре. Предимството да обикаляш свят със собствена кола е, че нощем натоварваш багажника вместо палатката, и отваряш място. Иначе недостатъци има колкото си щещ.

Огънят тлееше и отразяваше клоните на близките дървета в бялото платнище на палатката. Ние лежахме дремещи и от време на време се обаждахме с по някое брейнсторм прозрение. Тъкмо съвсем бях оклюмал, когато Джулс се изправи и каза:

— Отивам да чишкам.

Дръпна нагоре ципа, излезе и го свали наново.

— Изпи ли бирата? — измънка сънено брат ми.

— Оф, не — отвърнах, — ама се разгазира вече. А ти?

— Същата история — каза. — Пикня.

Чухме стъпките на Джулс към палатката. Видяхме през тентата как се навежда и тихо казва:

— Ей!

— Джулс — измрънка брат ми, — айде влизай. Спи ми се и утре ще тръгнем рано.

Тя обаче се изправи и тръгна надясно.

— Fuck! — прогърмя в същия миг гласът на Джулс.

Проблемът беше, че идваше от противоположната страна — далеч вляво.

— Джулс? — извика брат ми.

На мига се разсъни и се изправи на колена. В изсъхналата трева прошумоляха бързи стъпки в наша посока. Брат ми дръпна ципа и Джулс се изтърси вътре. Мушна се между нас разтреперена. Лукас я хвана за раменете:

— Миличко, спри да се лигавиш!

Тя обаче въобще не го чу:

— Бях до най-близкия храст — пое си дъх шумно — и като се връщах изведнъж между дърветата се появиха някакви хора в бели дрехи...

— Какво? — попитах, а по гърба ми полазиха тръпки.

Погледнахме през отвора. Трима души вървяха по поляната в посока на палатката ни, а малко зад тях можех да различа поне още толкова — бели петна на фона на тъмната гора.

— Fuck! — изпсува брат ми и дръпна ципа догоре. — Откъде се взеха пък тези?!

— Приличат на някаква секта — казах.

— Но селото долу изглеждаше изоставено от години — проплака Джулс. — По дяволите... Имаме ли някакво оръжие тук?

— Всичко е в шибаната кола! — отвърна брат ми и от яд удари с юмрук коляното си. — Нямаме дори нож...

— Ще звънна на полицията! — казах и с една ръка хванах телефона си, а с другата го закрих, за да не се види отвън синята светлина.

— На полицията? — повтори Лукас. — Нито знаем къде сме, нито номера им...

— Чудесно! — промърморих. — Нямам и обхват.

Двамата заровиха в брезента за телефоните си — да проверят обхвата. Нито една чертичка.

— Fuck — изстена Джулс, — какво ще правим?

Преглътнах едвам-едвам.

— Ще чакаме — казах. — Може само да се разхождат... Да минават отгук.

Не знаех дали през тентата различавам заобграждащи ни хора или някакви клони и облаци. Стоях с приведена глава и страхът ме беше изцедил от всякакви мисли за сън.

Едно от петната пред очите ми обаче взе да пълнее — нещо се приближаваше. През плата се появи силует както преди малко, човек в дълги бели дрехи. Чу се съвсем тих, бавен шепот:

— Ееей! — след което шепотът прерасна в отчетливо женски крясък: — Грааа!

Джулс изкрещя, което ме хвана още веднъж неподготвен след изграчването, подскочих във въздуха и напълно онемях. А жената отвън почна тихо да се хили и с бързи стъпки, които можеха да бъдат доловени сред изсъхналата трева, се отдалечи към дърветата.

— По дяволите! — каза тихо Джулс и хлипайки се сгуши в брат ми.

Както казах, беше трудно да се различи нещо през тентата — виждаха се само някакви бели дрехи, които се приближаваха и отдалечаваха хаотично. Не си личаха нито главите, нито косата, нито крайниците — само тези бели рокли или роби, или нещо такова. Но приближаващите се фигури, макар и наблюдавани през палатката, очевидно имаха класическа човешка анатомия. „Слава Богу!“, отдъхнах си при това откритие. Бях решил, че ни нападат извънземни.

А те ставаха все повече и повече...

Не говорех — чувахме само стъпките в тревата, шушукането помежду им. Понякога беше прекъсвано от интернационалното „шшт!“, но то вместо мълчание предизвикваше заглушено от шепи хихикане. Една фигура обиколи палатката и сетне побягна нататък към гората.

— Страх ме е, много ме е страх! — изшушука Джулс и се сгуши в брат ми още по-здраво.

— Спокойно, миличко... — отвърна той. — Нищо няма да ни сторят.

След което се провикна с начумерени вежди:

— Ей, тъпацци, разкарайте се веднага! Fuck off! Get the hell out of here!

В отговор чухме няколко въпросителни възклицания и още посилен пристъп на смях. Един женски глас за секунда избухна в бурно кикотене, но веднага притихна под нечия ръка.

Неочаквано ярка силна светлина блесна и ме заслепи.

Когато отново отворих очи, видях източника ѝ.

— Fuck — викна Лукас с горчива изненада, — колата!

Предните фарове се бяха включили и осветяваха поляната и началото на гората. На тази нова светлина различих двайсетина светли силуета около палатката, от което нова порция тръпки полази гърба ми. Един от силуетите отново се насочи към убежището ни. Джулс въздъхна уплашено. Брат ми закри устата на гаджето си с шепа. Беше нисък човек с още ненапълно развити крайници — тоест дете в най-добрия случай. Приблужи се на две крачки от палатката и наведе глава надолу.

Явно не само ние искахме да го различим през плата.

Лицето сега се открояваше на светлината от фаровете — както и една ръка, свита пред челото. Но и двете не ми се връзваха с

популярните, често срещани лице и ръка. Само така мога да го обясня — чертите на ниското човече се открояваха на фона на тъмната гора зад него, но не защото я скриваха с присъствието, а с отсъствието си, нещо ужасно смахнато. Нямаше коса или очертания на уши. Само една по-светла черта, която оприличих на горен ред зъби, а над тях — две лъскави влажни кълбета. Като очи на слепец, без зеници, които сякаш отразяваха погледите ни.

— Ей! — прошепна.

Нормално детско гласче, от което обаче и тримата подскочихме и се хванахме един за друг.

— Ще видиш ти едно „ей“! — изкрещя почти разциврен брат ми. — Оставете ми „Волво“-то веднага!

Детето с рязък кикот побягна назад. Спря пред колата, където от блясъка на фаровете можехме да видим как хвана краищата на робата си и почна да ги подмята наляво-надясно. Една по-висока фигура изникна отляво, приближи се до детето и зашушука ядосано. То пусна дрехата си и почти мога да се закълна, че се сви виновно. След това каза „да“, като „да“-то на българите, и „мамо“ — сръбското обръщение за майка. Повтори го два пъти, ето така: „Да, мамо... да, мамо...“ Отстрани другите, които можех да различа, стояха неподвижно, като наказани. „Или като да чакат заповед“, помислих си. Вече бях толкова напрегнат, че не знаех дали сърцето ми бие лудешки или е спряло.

— Fuck — изсумтя уплашено брат ми, — отивам да ги изгоня от „Волво“-то.

— Никой... никъде... няма да ходи — едва-едва процеди Джулс.

— Да — съгласих се, колкото да си чуя гласа, — не могат да го отворят.

— А как включиха фаровете тогава? — проплака той.

Нищо не му отвърнахме. И той нищо друго не каза.

Белите фигури идваха и изчезваха. Може би още един час имаше непрестанно движение наоколо, едни си тръгваха и други заемаха мястото им. А може би просто отиваха до близките дървета и се връщаха — колкото да ни сплашат, че са много. Нямаше как да сме сигурни с тези еднакви бели роби, които носеха. Може би и затова бяха покрили лицата си с маски, от които чертите им не си различаваха. Или такъв беше обичаят на тайното им общество. Та след приблизително час — бях прекалено стреснат, за да поглеждам

часовника — всички тръгнаха нататък, към гората. Постепенно шептенето им спря да се чува. Фаровете угаснаха. Минута по-късно се включиха за броени секунди и пак угаснаха, този път за последно.

Проклетите фарове. Те бяха главната причина да ми мине през акъла, че участваме в някоя от откачените призрачни истории, които Лукас разказваше обикновено с усмивка на лице. Сега обаче никой не се усмихваше. Стояхме по-ниски от тревата и тихо си повтаряхме, че всичко е наред, и се молехме нощта да свърши по-скоро. Но вън беше тъмно като в бъчва, чувах се само щурците и от време на време някакъв бухал. Така минаха пет минути. Десет минути. Петнайсет.

Не бях мръднал и на сантиметър. Сухожилията ми се бяха изпълнали като струни. Неочаквано задуха силен вятър, а аз се сепнах и колената ми изпукаха. Повоят трая съвсем кратко, отшумя нататък към дърветата. Чу се приглушено пращане.

Без да разбере си бях затворил очите. Отворих ги бавно и внимателно.

Беше просто огънят. Огънят се беше разгорял.

Първото усещане, което премина през тялото ми, беше на успокоение. Мисля, че намираме голямо успокоение в огъня — защото е и оръжие, и източник на светлина.

След което си спомних историята на Лукас и потреперих. Всъщност бях толкова уморен и изтормозен, че преди Джулс да го каже, въобще не ми хрумна колко е шибана цялата ситуация.

— Огънят ни се разгоря от вятъра — изрече бавно гаджето на брат ми. — Огънят, който угасна преди поне три часа...

— Останали са въглени, миличко — отвърна брат ми мрачно.

— Хора, осъзнайте се! — казах. — Огънят се разгорял, голяма работа! Преди малко някакви луди сатанисти ни бяха наобиколили и фаровете на „Волво“-то се включиха. Един разпален от вятъра огън е нищо след цялата тая шитня.

Минута мълчание за размисъл.

— Точно така — кимна внимателно Джулс. — Просто се психяхме и търсим под вола теле... Най-добре ще е да изчакаме спокойно утрото. Още няколко часа, нищо работа. Ще си съберем багажа и отпрашваме към Прилеп.

— Да — съгласи се брат ми. — И всичко ще е окей.

— Всичко ще бъде наред — повторих.

— Да — увери ни и Джулс.

Измервахме силата на внушението.

Мисля, че малко трезво мислене ни дойде добре след неприятния бъзик на бялата пасмина. Няколко пъти си поехме дъх и издишахме шумно, усмигнахме се вяло. И двамата ми приличаха в този миг на болни — бледи и с кървясали очи.

Умълчахме се малко, всеки си мислеше за своите хубави неща. Брат ми търкаше ръцете на Джулс в своите. По едно време каза:

— Ще ида да проверя колата. Да не е изкъртено нещо...

— Внимавай, миличко! — Джулс го погали бързо по бузата. — Не се бави!

— Да — подкрепих я. — И вземи кенчетата!

За да се подкрепя и аз.

Лукас обаче не стигна до „Волво“-то. Бавно дръпна надолу ципа, измъкна се внимателно през отвора. Видяхме го да прави две-три крачки напред, след което се върна с един скок.

Дръпна ципа нагоре и се прекръсти бързо.

— Каквоо??! — викнахме в един глас с Джулс.

И вероятно с еднаква мисъл наум.

А той изпелтечи:

— Видях ги на светлината от огъня... Ужасно много са, адски много. И вървят насам!

Каза го без дори да преглътне.

— Кой? — попита троснато Джулс.

— Белите, естествено! — вдигна ръце Лукас, след това повтори: — Ужасно много...

— Колко... много? — прошепнах.

— Сигурно, не знам, към петдесет.

Ципът не беше вдигнат докрай. Имаше процеп, колкото да надзърнеш. Приблжих се към него и погледнах навън. Излизаха от гората, и отляво, и отдясно. Един рояк от хора с бели дрехи и странни маски. Приближаваха се бавно, както най-злите убийци правят по филмите, защото са сигурни, че жертвата няма да им се изплъзне. Когато най-предните стигнаха огъня, измежду дърветата все още изникваха други, бяло, бяло, новият цвят на ужаса. Бялото обладаваше черната вечер като облак нощни пеперуди в задимен кошмар.

Нареждаха се по някаква неначертана — или поне неразличима от палатката — линия. Май се хващаха за ръце. Новодошлите отиваха до краищата на полукръга и заставаха там. Един до друг. С наведени към огъня полулица. От шубе дръпнах ципа догоре, но през тентата, на светлината от мистериозно разгорелия се огън се очертаваха неподвижните хора. Тихи стъпки отекваха покрай нас и продължаваха нататък към ръба на възвишението, затова си помислих, че кръгът все още се разширява. А палатката ни попада в него.

И тримата очаквахме нещо да се случи. Разбира се, че очаквахме. Това нареждане ни плашеше до смърт и в мълчаливите приготовления за нещо, което можехме само да предполагахме, брахме повече страх откогато и да било. След четири-пет минути, доколкото можах трезво да преценя, се изви един силен женски глас. Джулс избухна в сълзи.

Нечленоразделният вик отекна в далечината и вятърът го понесе, за да го повтори още веднъж в подножието на старите къщи. Този вик явно беше командата, която белите хора очакваха. Те бавно почнаха да се придвижват в посока срещуположна на часовниковата стрелка. След това постепенно забързаха крачка. Обикаляха в пълен синхрон около ярките пламъци, в странна комбинация от стъпки. От време на време се навеждаха надолу, застиваха за миг, след което се обръщаха към огъня и правеха крачка навътре. Всеки път, когато кръгът се стесняваше, аз стисках зъби с всичка сила и също така силно забивах нокти в крака си, за да не се пречупя и разкрещя от ужас. Мислех, че този смахнат танц е само прелюдия към ужаса, в който сектантите искат да ни въвлекат — разгривка, с която целят да ни изстискат докрай и при следващата крачка към огъня ще се втурнат към палатката и ще ни вържат ръцете, ще почнат да ни ритат в корема и да се забавляват с мъчителната ни, продължителна смърт.

Но те като че ли съвсем ни бяха забравили. Въртяха се около огъня, правеха крачка напред и крачка назад, приближаваха се към пламъците и след това се отдалечаваха. И изглеждаше, че всичко това страшно ги забавлява. Често се чуваха женски гласове, които извикваха въодушевено нещо неразбираемо. Успях да различа само на няколко пъти същото онова „граа!“ и вик, който звучеше така: „матинии!“. На няколко пъти ми се стори, че един човек размахва парче от дрехата си във въздуха.

Не мога да кажа колко дълго продължи танцът. Сега ми се струва, че белите хора танцуваха цяла вечност, но в действителност може би се разбягаха след половин час. Точно така — в един момент просто спряха, пуснаха се и побягнаха на всички посоки. Повече нито се видяха, нито се чуха. Но ние, разбира се, не можехме да сме сигурни, че вечеринката им е приключила. Стояхме свити и сащисани. Джулс не можеше да спре сълзите си, а брат ми неуверено я успокояваше. Аз самият треперех като африканец в иглу. По някое време брат ми се престраши да дръпне ципа с няколко санта надолу.

Поляната изглеждаше пуста. Дърветата стояха неподвижни в сенчестите си очертания. Небето беше почнало едва забележимо да избледнява, но звездите все още се открояваха ярко върху тъмносинята му пелена. Виждахме през процепа как една по една угасваха, толкова бавно, колкото се уталожваше и страхът ни. Часовникът на мобилния ми показваше 04:13. Въпреки това никой не можа да заспи. От време на време скланях глава, но в съня ми нахлуваше споменът за онези бели привидения с неясни очертания и се стрясках. Отварях очи и с ужас виждах небосклона все така мрачен и студен. Не ни се говореше, защото си представяхме в обзелата ни параноя как всяко наше действие — без каквато и да е логика — може отново да доведе танцуващите непознати. Затова само стояхме смълчани, сгушени, загрети от телесната си топлина и въпреки това постоянно трепереци. Вечерта тлееше в приспивната песен на последните щурци. Единственият отчетлив звук, който отекваше в далечината, беше от самотно лаещо куче.

Мисля, че никога не съм очаквал с такава надежда утрото. Не става въпрос за слънце — още нямаше и помен от него на хоризонта, когато се осъзнахме като работни пчелички. Веднага щом небето изсветля достатъчно, за да ознаменува идването на новия ден, си вдигнахме нещата и се изнесохме от тази проклета поляна. Да съберем боклуците и дума не можеше да става. Запалихме „Волво“-то и се прибрахме обратно вкъщи без каквото и да било приключенски ентузиазъм.

Няколко дни по-късно направих проучване върху надписа, който ни посрещна в онази страшна нощ. „Агиос Димитриос“. Първо попаднах на един светец и на футболен отбор с това име. Отне ми известно време да открия тази статия:

„В края на XIX в. Лабаница (Лобаница) е чисто българско село на самата западна българска етническа граница. В началото на XX в. жителите на селото са разделени в конфесионално отношение — на 288 българи екзархисти и 224 българи патриаршисти гъркомани. По време на Илинденско-Преображенското въстание (1903) — част от национално-освободителната борба на македонските и тракийските българи — селото е опожарено от турските войски заедно със съседните с. Дъмбени и Косинец. След Балканската война през 1912 г. селото попада в Гърция и по-точно община Кастраки, Ном Костур. По-късно бива прекръстено на Άγιος Δημήτριος (Агиос Димитриос). Днес то е историческо село, т.е. не съществува.“

О, и никога повече не чух брат ми да разказва страшна история.

ЗЛЕ, ЧЕ ВЧЕРА НЕ БЕШЕ СРЯДА

— Нямам никакво намерение да закъснявам, чуваш ли — промърмори Ди и изчезна пак сред вратите на гардероба и дрехите по тях.

Андрей лежеше на пода. Беше облегал глава на една стара, почти безцветна табуретка с цветни шарки и разглеждаше някаква стихосбирка от скука. Премести очи в посока на забележката и потвърди, че:

— Аз съм изключително готов, откакто пристигнах. Ако не си спомняш, това беше преди близо две светлинни години.

Ди се показа наполовина от гардероба, с оранжево манто и твърде театрално изражение на пренебрежително възмущение. Дръпна с ръка нощната лампа от близкия шкаф и я насочи напред:

— На ти светлинна година!

След това отново се изпари и остави госта си да търка очите, неочаквано заслепен от светлината на негодуванието. Като се съвзе, той пренасочи внимание първо към посребрения часовник на лявата му китка, а после — пак към тънката книжка, с хартия бяла като рибена кост и крайно голям шрифт. Той, види се, не беше очарован от дългите-за-хайку-но-пък-късички-за-каквото-и-да-е-друго поредици от думи вътре, затова реши да се остави на съдбата и вятъра, прелисти няколко страници на принципа на руската рулетка и без да ще, се оказа пред четвърта корица. Затова повтори прелистването в обратен режим и прочете новопоявилия се текст (представен тук изцяло в антоним във връзка с авторските права):

*търпя те
докато си сложиш шапката
главата ми се вдигна
докато ти чуя гроздето
зле че вчера беше сряда*

че да си пусна същата праведница

Книгата се затвори с трептящ трясък и се понесе към пет-шест други, разпилени по пода, които Андрей вече бе заклеил като неподходящо четиво за чакалня на фризьорски салон и прочие учреждения. Ръката му се стовари върху челото, където не беше кацала муха, а гласът му изсумтя:

— Не, сериозно, как може да си купуваш такива книги? Как може да съществува възможността да влезеш някъде и да вземеш тези книги, че да си ги купиш?!

— Ти луд ли си? — отвърна му гласът на Ди някъде от дрешника. — Нито една стихосбирка не съм си купувала, поне не от гимназията насам... Нито... роман под сто страници — такова животно нема, а ако има, е жираф с боа около врата.

— Не ми казвай, че това учите по съвременна литература! — помоли й се Андрей и тонът му не можеше да е по-умолителен.

— Не, не, естествено, че не — пристигна развълнуван отговор. — Това са просто разни приятели...

Тук Андрей отбеляза наум, че Ди е от онова малцинство — или може би тъкмо обратното — което би пуснало в обръщение термина „просто разни приятели“.

— ... канят ме и аз, разбира се, отивам, понеже — на представянията има безплатна храна, има вино, което свършва за изщракване на пръстите, но ако се наредиш, докато говори издателят, можеш да си сипеш колкото намериш за добре...

Един чер гарван — пола, къса рокля, бельо може би — прелетя през стаята и се стовари върху ваза със сухи дълги цветя. Невинният наблюдател на тоя победоносен полет още не беше успял да се отърси от изживяването, когато близък курс пое и пухкав шал за кабаре. Той падна на мокета, с изключение на едно тъмносиньо, изкуствено перце, което се запиля из въздуха във вълнообразни пируети.

— ... повярвай ми, до края на представянето авторите са толкоз отчаяни, че никой не си е взел триумфалната им втора стихосбирка, или пък така пияни заради противоположната причина, че ща, не ща, се прибирам с по една бройка. Всичките имат автограф. Повярвай ми, като едното нищо векът ни така ще се скапе, така ще се скофти, че тези

млади пърхати Ремблъвци един ден ще оглавяват всяко културно събитие, което може да се глави, и тогава — о, тогава, чуй ми думата само — моята колекция от полупразни книги с посвещение и подпис ще будят възхита и реверанс...

Тази част на изказването беше придружена с вяло присъствие под формата на ръка, поклащаща се пред вратата на гардероба.

— Аха — прие покорно, макар и без сълза ентузиазъм Андрей.

Огледа стаята. Като че нищо друго не му беше останало за разглеждане, освен „Нищо ново на западния фронт“, „Как да се влюбят в нас за 90 минути“ и още дузина тънки книжки с един същ дизайн, които той на свой риск не отчете.

— Готова ли си? — попита нехайно, макар скришом да бе кръстосал пръсти.

Изведнъж ровичкането, шумоленето и ритмично потракване на закачалки спряха. Ди бавно излезе от бърлогата си и несретникът, задал своя просташки въпрос, с удивление видя, че сега тя е по черен сутиен, разкопчани ватирани панталони на шахматно каре и като че ли има грим само на единия клепащ.

— Според теб — усмихна се Ди твърде широко, за да стопли сърцето му — готова ли съм?

Андрей отново наум претегли напълнените чашките на сутиена цици, чието вербално пренасяне прозвуча като:

— Ако отидеш така, със сигурност ще получиш още поезия...

Ди си пое въздух като за корида и отметна глава удивена от предложението, след което отново грабна нощната лампа. Андрей, още болезнено примигващ от 75-ватовия спомен, скри лицето си с лакти. Дали заради това, дали поради някакво свое тайно и хуманно откритие, Ди остави лампата и изчезна безмълвно в убежището на красотата си.

— Зле, че вече има четири — въздъхна Андрей и думите му, бидейки инспирирани от цитат, трябват също да бъдат разбирани опако.

— Какво?

Ди подаде глава навън и полегналият ѝ гост се усмихна най-вече с очи на факта, че тази негова Холи явно е забравила възмущението си много преди да я сполети. Освен това имаше кръгли слънчеви очила и огърлица от коледни топки.

— Нищо — отвърна.

ЛЯТНОТО

Лятото дойде с една трещяща буря, която включи алармите на паркираните коли, и с едно жълто птиче, кацнало на клона срещу прозореца следващата сутрин.

Аз се влачех като сянка и пушех цигара от цигара, унил до немай-къде. Всички от Академията говореха за пролетното вдъхновение като за сесия — събитие от особена значимост, което идва задължително и отсява най-добрите. Аз не успях да се влюбя онази пролет, стоях до четири в причакване на вдъхновението, но уловът ми беше само кратки вълнисти мотиви и бледи спирали, които оставаха на празното платно със седмици и накрая изчезваха под нов пласт боя.

Един от трети курси ми каза: „Край, изпусна пролетната вълна! Загуби си годината... Най-много да прихванеш нещо есента.“ И замислен сведох очи.

Когато майка ми отвори входната врата, на лицето ми проблясваше пораженческата усмивка. Бях взел всички изпити с прилични оценки, но очите ми светеха мрачно и не можех да вдишам с всичка сила морския дъх на ленивите летни дни, които в родния ми град се търкаляха, както билички към изровените в земята дупки.

Почна се ей така, щрак с палеца и показалеца. Една вечер пихме на плажа и след като другите се замъкнаха към някакъв терен, аз се пуснах по брега надолу, към солниците. Както обикновено нощем бяха излезли големи вълни, които се разбиваха с пяна и фъцене като лимонада, облизваха ми пръстите на краката и се връщаха навътре. Почувствах се малко като главен участник във видение, морето се вълнуваше и си каканижеше неразбраните истории само за мен в този късен час, а фарът на острова се опитваше да ми покаже пътя — загадъчен път, осеян с подводни течения. Но и с крайна цел.

Прибрах се на автопилот до нас, а в главата ми вече се боричкаха толкова идеи, че ме обхвана радостна паника.

На статива имаше поставено платно, хванах една четка № 5 и като в разказ на Маркес не я пуснах цял месец. Лягах си по никое

време, когато вече мацах почти със затворени очи, ставах с първата пропълзяла мисъл и продължавам оттам, докъдето бях стигнал. Съзнанието ми се превърна в музикална кутийка, която се върти денонощно, но след края на мелодийката си винаги отпочва нова. Нетърпеливо превъртах битовите нужди, семейните вечери и купоните, за да се озова наново лице в лице с отражението си в платното — единственото ми отражение, което никога друг нямаше да оприличи на мен и това го правеше сто пъти по-истинско. Нашите минаваха през стаята с класическо неразбиращо одобрение. Баща ми строго казваше, че сигурно ги ям тези бои, след което ми оставяше пари за нови цветове — на поставката на статива, за да е сигурен, че ще ги видя.

Опитвах се да уловя с четката си всичко, което успявах да уловят очите ми. Да нарисувам локва и да хвана с цвят подметките, които са минали през нея, и мисълта, с която са бързали нанякъде. Може би с думи е по-лесно, не ме бива с думите. Може пък и да не е. Имах един приятел, който пишеше стихове — вземаше се много на сериозно, вярваше, че трябва по облеклото и думите му неизменно да си личи, че е поет. Мен често ме мислеха в магазина и по улиците за непрокопсаник, луд или работник на строеж заради оцапаните ми с боя стари дрехи. И в крайна сметка, не бяха много далеч от истината. Но ето че и аз почнах да се взимам на сериозно. Всеки път щом усетя, че съм си вирнал носа, го мацвам с четка червена боя — за да се върна към истината, че колкото и бръчки да имаме от мислене, пред света трябва да ги крием под бял клоунски грим.

Една вечер почнах „Под стъкления похлупак“, която бях намерил случайно в сергийка със стари книги — по два лева парчето. До сутринта я дочетох, разревах се и легнах да спя. Когато се събудих следобеда, сложих в папката пет картини, които смятах за най-професионално изпипани, и излязох. Беше началото на август и малки пухчета се мятаха из въздуха, блестящи на слънцето. Отидох в една малка частна галерия, която се помещаваше в ронлива къща в старата част на града. Няколко типични на вид художници — с дънки от седемдесет и пета, с бради от деветдесет и пета — пиеха бира и си говореха, а над главите им като ореоли се виеше димът от цигарите.

— Момче, да не ми носиш нещо? — промърмори Огнян, вперил поглед в папката ми.

— Аха — смотолевих аз.

Наредих платната на пода и зачаках умълчан присъдата му.

Огнян беше съдържателят на галерия „Алтернатив“, обожаваше Чарлз Мингъс и едното му око беше чисто бяло, което вдъхваше респект у останалите. Казваха, че с невиждащото око надничал право в душата на картината.

Той запали цигара и оглеждаше рожбичките ми една по една към пет минути. Сетне изтри челото си с длан и рече:

— Момче, това са просто маринистични пейзажи.

— Да — закимах. — Маринистични пейзажи.

А наум допълних: „Как така «просто»? Не вижда ли, че крилата на гларусите са толкова дълги, та чак загребват морето, а фарът все едно гори от заревото на изгрева?!“

— Тези неща са писнали на хората, момче. Огледай се — морето ни е на един задник, писнало ни е от туристи лятото и от вятър зимата...

— Но това е само първото впечатление! — отвърнах, ушите ми бучаха. — Има толкова детайли — крилата на гларусите, лодка в небето.

— Да — почеса се Огнян, — наистина тези неща не ги виждам за сефте.

— Но... платната ми изобразяват много повече. Морето вътре! Нали виждате зад боята, колко от мен има в тия картини!

— Ех, момче — въздъхна уморено Огнян, до половин час щеше да затваря. — Купувачите си имат вътрешен свят, или поне част от тях. Те идват да си купят нещо, дето им липсва... Напоследък се търсят пак митологични сцени и по-чалнати портрети. Пробвай с тях. Пък никой не е казал, че не може да си рисуваш душата и морето ей тъй, за единия кеф.

Сериозните очи на останалите ме следяха над пушешките им усти. Поблагодарих за съвета, събрах посърналите платна, пожелах приятна вечер и си излязох. Стоях пред галерията, ронливата къща, стария град, вселената, с пет нежелани картини и стиснат юмрук. Искаше ми се да завали, но слънцето печеше, а летящите пухчета проблясваха от допира с лъчите му.

Тогава за първи път се уплаших, че няма да мога да осъществя мечтите си.

ЖЪЛТИЯТ ПЛИК

Погледнах към пощенската кутия — втората от ляво надясно на долния ред. След това продължих към улицата.

Прибрах се горе-долу по същото време, по което се връщам всеки ден.

— О, кой се е прибрал? — викна Марги от вратата. — Тати си е вкъщи. Уморен ли си, тати? Тежък ден ли изкара на работата? Еее, няма как, няма да ни цъфнат парите в саксиите на терасата, я. Седни, тате, седни, ние сега кълцаме с Кременка салатата и ще донесем. Кременка днес беше много послушна, нали, Кременке? Да-а.

„Валя почти цял ден и сигурно не са излизали“, помислих си. На моята не ѝ се отразяваше добре това заседяване вкъщи — с пюретата и ужасните филмчета за деца до две годинки.

— Ето, ето, идва салатката! — провикна се Марги от кухнята и взе завоя с по една чиния във всяка ръка.

Кременка стоеше на дивана и или ми се усмихваше, или просто гледаше към тавана. Дано да запази това нехайно отношение към света и към майка си — пожелавах ѝ го от сърце.

— А за по-малките ще има пюренце от круши, нали? Да-а...

Мисля, че още не си бях отворил устата. Нямах и какво да кажа в действителност. Не бяхме в университета, когато дните можеха да се различат един от друг. Сега уж бяхме същите, уж и дните бяха същите, а не можех да ги наименувам правилно — като пръсти с еднаква дължина.

— Имаш писмо — каза Марги и обърна една малка ракийка.

— Писмо — повторих. — Сметка?

— Не — отвърна тя, докато си наливаше отново. — Едно жълто. Като пиленце.

И се засмя. Пийна една глътка, обърса си устата с опакото на ръката и отиде до масичката за ютията. Пликът си стоеше там мирно и тихо.

— Много странно, тате — каза и го претегли с ръка. — Няма нито подател, нито получател.

Подаде ми го, допълвайки:

— Как ли пък е стигнало до нас, без да пише получателя.

— Щом не пише нищо, откъде знаеш...

„Че е за мен“, щях да довърша патетичния си въпрос, но обърнах плика от другата страна и марулята заседна в устата ми.

— Не си видяла добре, скъпа. Има написано.

— А-а, като честитка ли? Защото ми заприлича на картичка.

Обърнах моята страна на плика към Марги. Имаше бяла лепенка върху него и тя гласеше: „Не отваряйте при никакви обстоятелства!“

— А-а — изпусна пак тя. — Това като че го нямаше преди.

— Да, бе, появило се е само.

— Друго имах предвид — започна силно жена ми, но сетне сниши тон. — Може някой да е влязъл и да го е залепил.

— Кременке, ти ли беше? — обърнах се към малката.

Тя вдигна ръце нагоре и се засмя. Усмихнах ѝ се в отговор и оставих плика на масата — да си довърша салатата.

Пликът завладя неусетно мислите ни. Уж никой не му обръщаше внимание, а всъщност почваше да обръща цялата къща с главата надолу.

Когато се прибрах от работа на следващия ден, Марги тъкмо пускаше пералнята.

— Тате — викна от мокрото, — ти ли си? Масата е сложена, ей сега идвам. Отиди да наглеждаш Кременка, айде, ей сега...

Събух си отежалите от вървене обувки, сложих сакото на закачалката и влязох в хола. Кременка по случайност не седеше пред телевизора, а мирно си стоеше на пода и си говореше с нейните невидими приятели.

Обърна се като чу вратата и се ухили:

— Тата!

В ръце държеше жълтия плик. Единият край на отвора му беше издърпан нагоре.

— Кремена! — извиках строго.

Дръпнах плика от ръцете ѝ. Тя зяпна неразбиращо за няколко секунди и зави като сирена. Потреперих пред очичките ѝ, които бързо се напълниха със солена вода.

Марги влезе в хола на бегом и ахна драматично. Вдигна малката на ръце и ѝ заговори:

— Какво стана, мама, какво стана?

Дъщеря ми вдигна пръстче към мен. Или към плика, който стисках, та чак кокалчетата ми бяха побелели.

— Защо си ѝ го дала? — промърморих.

— А-а? — Марги зяпна и се огледа объркано. — Не съм ѝ го давала.

— Ами как тогава седеше на пода и си играеше с него?

— А-а... Оставих го там, върху книгите.

Погледнах към полицата над телевизора. Нямахме как Креми да се изкачи до горе. Казах мисълта си на глас.

— О, Боже мой — въздъхна жена ми и се прекръсти със свободната си ръка. — Пак е влизал някой!

Хванах я за раменете. Кремена се разциври още по-силно. Опитах се да прозвуча спокойно:

— Никой не е влизал тук. Беше заключено като дойдох.

— Ама... как тогава?!

Поклатих глава. Така решавах много неразрешими проблеми. Пъхнах плика в чекмеджето на бюрото. Вечеряхме мълчаливо, само Кременка се смееше на рекламите. Колко бързо забравя.

След еклерите казах, че отивам в спалнята да чета. Само минута по-късно обаче влязох с трясък в хола. Държах нощната лампа, а кабелът ѝ се вееше като обезглавена змиорка.

— Каква е тая лампа?

И сам не можех да си позная гласа.

Двете обърнаха глави към мен, с неразбиращ поглед. Прекалено много неразбиращи погледи за една вечер.

— Нощната лампа, скъпи.

— Кога я купи?

Устните на Марги се разтрепериха.

— От сватбата е.

Погледнах отново лампата в ръката си. Имах чувството, че тази нощ я виждам за пръв път. Беше жълта — като жълтък, като луна, като...

Устните на Марги се отвориха съвсем малко и прошепна, сякаш още вярваше, че има някой друг в къщата:

— Трябва да изгорим онзи плик.

На следващата сутрин се събудих минута преди звъна на будилника. Бях сънувал непознатия човек в дома ми.

Цял ден се движех като зомби. Пиех кафе след кафе — общо пет. Отметнах всички задължения, които можах да си намеря, за да не мисля за ужасния сън.

Смятах да отворя онзи глупав плик, пък каквото ще да става. Прибрах се с час и половина по-рано, вкъщи нямаше никого. Събух се, метнах якето на закачалката и отидох до бюрото. Отворих чекмеджето, разрових списанията и каталозите на „Билла“, които бяха жълти като плика, но него самия не намерих. Нямаше го просто.

Пердетата бяха дръпнати, днес беше сравнително топло и се усещаше как да е, че сме пролет. Последните жълти лъчи на жълтото слънце огряваха терасата и се отразяваха в прозорците на съседния блок. Почнах да ровя наоколо за плика.

Чух външната врата тихо да се отваря. Бях забравил да заключа. Притаих дъх и се долепих до стената зад бюрото. Внезапно чух дръжката на врата да се натиска надолу и нещо да ме пронизва в крака.

Телефонът звънеше от джоба ми. Беше на вибрация.

— Ало? — попитах тихо.

— Скъпи — гласът на Марги също едвам се чуваше. — Има някой вкъщи.

— Марги — върнах се към обичайния си тембър, — аз съм вкъщи!

— А-а...

Отново се чу натиск от дръжка и външната врата зейна широко.

Марги и малката влязоха, хванати за ръка. В другата Марги държеше мобилния си.

— Тате, ама това ти ли си бил!? — каза и силно въздъхна. — А ние как се уплашихме, нали, Кременке? Да-а, помислихме си, че някой непознат чичко е влязъл. Пък то тати се върнал по-рано от работа...

Аз обаче надали изглеждах толкова успокоен. Погледът ми беше заседнал върху Креми, която беше протегнала ръка нагоре към мама и ме гледаше безизразно. Беше със светло жълта рокличка.

— Марги — обърнах поглед нагоре, — ти май се опитваш да ме подлудиш, а?

— Моля?!

— Жълтата рокличка. Защо си ѝ я купила?

През следващия половин час Креми беше настанена пред телевизора, а аз на спалнята, където ми дръпнаха едно здраво конско. Марги щеше едновременно да се разреве и да ме цапардоса, но на нито едното не се реши в крайна сметка. Почнал съм да си изкарвам акъла, бракът ни не вървял и съм използвал всеки случаен плик да се заяждам. Не съм виждал ей тази лампа, която от пет години ни свети до леглото, не съм виждал роклята на Кременка, дето ѝ я подарила майка ми за рождения ден. Било крайно време да отворим писмото или да го изгорим и всичко да си тръгне постарому. Къде било писмото. Веднага да съм ѝ го дадал.

Ухилих се по-скоро на ситуацията, отколкото на нея:

— Да, ама него го няма. Ха-ха.

— Какво? — въздъхна жена ми тежко, прокара пръсти през тъмната си коса. — Хвърли ли го?

— Не. Просто го няма в чекмеджето, където го бях оставил.

— Още по-добре — каза тя. — Дано хич не го намираме!

Изпи половин литър вино пред телевизора. Отиде да спи при Креми, която много ѝ се зарадва.

Била видяла някакъв страшен човек в стаята си предната нощ.

Проверих вратата два пъти, преди да легна. Имах чувството, че сънят ме връхлетя още щом затворих очи.

Вкъщи съм си, през нощта. Все едно съм станал да пикая. Всички лампи са угасени, но виждам човека да се приближава. Някой с дълга коса. Жена е.

Марги.

— Извинявай за преди малко — прошепва и се обляга на рамото ми.

— Няма нищо — прошепвам и аз, — да не събудим Креми.

Отиваме да си легнем. Часовникът показва три и нещо. Понечвам да се обърна на една страна, но ръката на Марги ме обръща по гръб. Сваля си бикините. Дръпва боксерките ми надолу, както съм

легнал. Премията един крак и ме яхва — внимателно, с ръце на гърдите ми.

Повдигам глава назад, когато приятното чувство за търкане ме обхваща отгоре до долу. Тялото ѝ е гладко и стегнато, както първия път, когато го направихме в общежитието ми. Същото тяло, но всъщност много различно.

Поглеждам я, стене приглушено. Подпъхвам ръка под потника ѝ и хващам лявата гърда. Обаче нещо не е наред. Това не е нейната гърда. Не е нейното зърно, просто не е.

Поглеждам я отново. Изглежда съвсем като Марги, но знам, че не е тя. Извива се надолу към мен и кичур коса пада върху очите ми. Рус.

Оставам без въздух. Хващам я и я обръщам върху леглото. Тя казва тихо: „Какво?“, но аз съм взел възглавницата си и затискам неразбиращото ѝ лице. Тези неразбиращи погледи ме преследват дори насън. Главата на непознатата се гърчи под възглавницата, отвън остава само разпиляна руса коса. Пръстите ѝ безцелно се мятат из въздуха, лакирани в златисто.

Чух телефона и отворих очи. Бях заспал върху бюрото си. Телефонният звън продължаваше настойчиво. Погледнах часовника си, беше тринайсет часа и нямах никаква представа как съм се озовал тук. Взех си якето от стола, изключих компютъра и тръгнах.

— Жорка — ухили ми се Гришата в коридора, — отспа ли си?

— Трябва спешно да изляза — отвърнах, загледан в ръката му.

Държеше чаша жълтеникав чай.

„От машината“, казах си пред асансьора, „вземи се в ръце!“

Натиснах копчето за първия етаж и то светна в жълто.

— Мамка му — изпсувах.

Жената, която беше с мен в асансьора, ме изгледа презрително. След това извърна глава напред и отхапа от бледо жълтата круша, която държеше.

Вратите се отвориха и побягнах навън. Времето пак се беше влошило. Валеше като из ведро и по улицата профучаваха само жълти такситата. Магнах с лека погнуся на едно от тях.

Шофьорът изслуша мълчаливо адреса и потегли. По радиото звучеше някаква песен на „Колдплей“.

В мига, когато отворих вратата на апартамента, ме лъхна настойчива миризма на блажна боя.

Вратата на хола беше прикрехната. Събух се, хвърлих якето си и влязох.

Този път не си въобразявах. Хубавите бели стени на стаята бяха покрити в жълто. Върху балатума имаше разпънати вестници, оцапани с жълта боя. Марги също беше омазана, един кичур висеше пред лицето ѝ, оцветен в този дяволски цвят. Държеше валяк и боядисваше последното бяло по стената срещу телевизора.

— Не! — изкрещях.

— Тати, съжалявам — простена тя и избърса просълзеното си око с малкото небоядисано от ръката си. — Не знам... не знам какво ме прихвана. Не ми остана време да стотвя...

Креми седеше пред телевизора с пакет „Слънчо“ и изкара пълна шепа с жълти пшенични пръчици. Погледна ме и се ухили:

— Татаа!

Стоях безмълвен на вратата на жълтия хол и очаквах всеки момент да се събудя.

— Ами, не знам — мърмореше Марги. — Просто така трябва...

Посочи с валяка към масата. Една капка боя се спусна бавно надолу и стана на петно върху вестника.

— Ето го... Станахме и той си стоеше там.

Пликът беше върху покривката. Но сега изглеждаше някак по-голям, разпрострял се, пораснал за наша сметка. Чудовище без пощенска марка. Приблжих се бавно и го хванах с два пръста като нещо изгнило. Не си личеше къде Креми беше опитала да го отвори. Стоеше залепен, лъскаво жълт, с бяла лепенка вдясно по средата: „Не отваряйте при никакви обстоятелства!“.

Но аз го отворих. Марги плахо се доближи, цялата в боя и подсмърчаща.

„Пак, пак, пак!“, викнаха весело грозните създания от телевизионния екран.

Скъсах го внимателно и изкарах един бял лист, който беше прегънат на две вътре. Разтворих го.

Беше празен.

СТЪПКИТЕ Й

Когато чуя някъде подобни на нейните, веднага се обръщам. Не, не се съмнявай в психическото ми здраве — зная отлично, че няма да се върне. И все пак надеждата ми едва ли ще умре ей тъй, напук на всичката логика, макар че изминаха цели седем месеца без вест от Шехерезада.

Ще започна с началото, едно далечно начало. Защото тя тъй дълго е стояла заключена в онази стая от най-хладните и здрави брави, че може би спомените й са повече от срещите на малката и голямата стрелка на часовника. Изглеждаше двайсетгодишна и толкова невинна, все едно никога не е излизала навън и не е докосвала слънцето с кичур дълга, гарвановочерна коса. А го правеше постоянно. Разхождаше се винаги, когато й позволявах — а аз й позволявах — и така се радваше да си говори с кучетата, завързани пред магазините, или да сяде на пейката до някоя хлипаща старица и нарочно да изменя мрачните новини във вестника, за да я успокои. Никога не използва тайнствените си умения, за да стори зло някому. И въпреки това я бяха оставили да умре, вързана за едно дърво в най-суровата и студена гора. Беше ми разказвала как страдала дълго преди да издъхне, как времето се сипело със снега и умиращите гълъби толкова много години, че накрая духът й се пробудил в обширната сграда, която днес служи за градска библиотека. Иронията е прекомерна, нали — възкръснала в гробище за книги, след като книгата със заклинания била стоплила нейния собствен гроб. Но вещицата простила на осъдителите си; въпреки че не била убила никого, нито имала вина за сушата и нашествията от скакалци. И не отмъстила на нито един наследник на своите убийци, което било първичното условие да намери душата й най-сетне покой. Просто се разхождала, тихо и незабележимо за останалите, из прашните лавици с тежки томове, четяла тайно новите книги и помагала на обърканите студенти, които влагали отчаяни усилия в намирането на необходимите издания. Вечер палела свещи и часове наред прелиствала най-красивите книги, които намерила и които

цитираше при всеки сгоден случай: „Малкият принц“ на Екзюпери, приказките на Уайлд и пълните преводи на „Хиляда и една нощ“. Каза ми как си представяла, че тя самата е Шехерезада, и колко дни прекарала край шепнещите читатели и търсачи на късче душевност, измисляйки свои малки приказки. И тогава се появих аз.

Работата е там, че тя може да спи, колкото поиска — сто години, без да се събуди или и за миг да не затвори очи щом реши. И една вечер решила да не спи, а да прочете тъжната история за момчето, което искало да бъде истинско. По това време аз вече бях завършил бакалавърска степен и работех като барман вечер, а през деня като помощник на леля Димитра в библиотеката. Вече бях приключил със скучното забъркване на коктейли и слушане на лични истории и минаваше четири сутринта, когато влязох в библиотеката. Бях хвърлил ключовете за вкъщи някъде и трябваше да ги намеря. Е, след половин час търсене се отказах и затърсих удобен ъгъл, където да подремна преди новия работен ден. Не можете да си представите учудването ми, когато една книга тупна на земята и бързи стъпки последваха тайния ѝ любител нататък в книжния лабиринт. Аз, естествено, си забраних да се страхувам. Хукнах напред, след стъпките ѝ, без да знам до каква степен ще промени тази вечер живота ми. Накрая се озовах пред стената, осеяна от огромни прозорци с железни рамки. Тръгнах бавно и безшумно, за да не подплаша пъргавия похитител на думи. И тогава...

Луната беше пълна и червена, като зеницата на вечерно създание, и с ехидна радост освети стъклото, на което се беше облегал уплашеният призрак. Нито аз, нито тя знаехме, че огледална повърхност, огрята от пълна месечина, открива пред света истинските лица на такива като нея, и човек, видял я веднъж, никога няма да я забрави и пропусне сред безбройните сенки и хора, пресичащи деня му. Едва не припаднах пред мътния силует на едно красиво, дяволски красиво мъртво момиче, облеганото на прозореца срещу мен. Очите ѝ просто ме обляха за миг с най-жежката магия, която дори тя не може да забърка с кръв от прилеп. После избяга. И сигурно нямаше повече да иска да ме срещне, ако оттогава не я виждах всеки ден в библиотеката, докато се опитваше да се скрие от прокълнатия ми поглед. Накрая се примири, че не може да броди все така незабелязано и в онзи тих ъгъл, където вечер четеше, ме помоли да не казвам никому

за нея и да напусна работа. А аз вече не можех да го сторя. Обещах, че ще си отрежа езика, но няма да я оставя сама и нещастна. Затова ходех всяка вечер при нея, колкото и да бях уморен.

Тя не помнеше името си. И не се заинтересува от моето. Но все пак един ден каза намусена: „Уф, чернокосо, какво си се заинатил с тия имена? Нима има значение името на залеза, когато е толкова прекрасен? Не казвам, че аз съм прекрасна. Но ако не ти харесвам иначе, можеш да ме наричаш Шехерезада.“ И ми позволи да вляза в тайния ѝ свят на приказки и магия, в нейното течено безвремие. Говорехме си дълго и в продължение на много нощи — тя за отминалия си живот, а аз за моя настоящ, който отвъд нея ставаше все по-безсмислен и нищожен. Тя ме караше да ѝ чета пасажки от някоя книга, която много харесвам, и скоро се влюби в „Името на розата“. Аз пък на свой ред за пръв път прочетох трагедиите на Шекспир без и да предполагам, че се превръщам вече в един кървящ Ромео. Само ако знаех тогава как ще завърши всичко. Но тези дни бяха най-истинските дни в живота ми, живи заради любовта и смеха, заради болката после. Шехерезада летеше около мен, докато ѝ говорех, и следеше с неподправен интерес историите ми за бара или за родителите и приятелите ми, които негодуваха, че почти не ме виждат — само понякога ме прекъсваше за обяснение на думи като „автомобил“ или „интернет“ и аз за по-добро разяснение използвах тълковния речник.

Спомням си колко трудно ми беше да повярвам, че може да минава през стени. Ето защо Шехерезада просто се стопи в стената до „Френска класическа литература“, а после изскочи иззад гърба ми от рафта с „Научна фантастика“.

— Значи е истина — засмях се, макар че ми беше изкарала акъла, — привиденията могат да правят, каквото си поискат. Но защо никога не излизаш? Не искаш ли да видиш колко се е променил светът след смъртта ти?

„Светът не може да се промени към по-добро, а само да се доближава все повече до заслуженото си наказание“, отвърна тъжно тя. „А и не мога да изляза — това е част от проклятието на неотмъстената ми смърт. Единствено жив човек би могъл да ме изведе от тази сграда като държи ръката ми.“

Учудих се, че не го беше споменала по-рано, и още същата вечер я изведох навън. Ръката, която докоснах, беше най-студеното и

злокобно нещо на този свят. Ръка на мъртвец. Всъщност цялото ѝ тяло беше такава — като леден къс.

Шехерезада гледаше дърветата и сградите с възхищението на ненормалния. Тогава не каза нищо. После обаче сподели как век след век е съчинявала в съзнанието си света отвън, но никога не си го е представяла така съвършен. Да, тя нямаше представа какво е СПИН, нито атомна бомба; за моята малка мъртва любима всичко можеше да бъде докоснато и видно. И затова животът — или както там се наричаше трагичното ѝ съществуване — беше толкова прост. Същата вечер ме хвана за ръка и ме поведе нагоре. Стигнахме звездите и те бяха просто студени петна от кръв на езическо божество, без сложни формули и имена. Небето никога преди не е било толкова студено и мътно, най-мътното нещо на този свят след очите ѝ. Докато слизахме, луната почервения от завист, че най-красивото момиче — пък било то и отдавна забравено — е в моите ръце. Беше най-нежната магия, която Шехерезада ми подари. Макар сега да се съмнявам преживях ли всичко това или просто съм сънувал дълго и желанието ми съня да се сбъдне ме е подвело по неподвластен на човешкия разсъдък начин.

Чувствах се жив. За първи и последен път. И не вярвах, че този ден ще дойде, но изглежда тя се е опитвала да ми го намекне отдавна. В онази неутешима нощ разгледахме дълго книга на родословното ми дърво, за да открием дали някъде в миналото не е познавала мой прароднина. И изведнъж, съвсем неочаквано, Шехерезада се умълча. Изстена тихо, сякаш беше умряла за втори път и то от най-ужасяващата вселенска болка. Попитах я какво е станало.

„О, нищо“, опита се да не проявява признаци на уплаха отново, въпреки че беше вече късно, и посочи с пръст едно име от миналото. „Той ти е працядо, нали?“

— Да — отвърнах, — по бащина линия. Заможен човек, живял в някакво село, което вече не съществува. Защо, да не си го спомняш?

„Не“, разтърси глава, сякаш да забрави неканената мисъл, и се усмихна плахо. „Може ли да се поразходим малко?“

Изпратих я до входа и там тя се откопчи от ръката ми.

Колко още да пиша? Болката ми стана сянка, а нея я няма. Чашата за мартини е прекалено малка, за да се удавя. Седя и се чудя

колко време му трябва на времето, за да ме задмине.

Мисля, че сънувам, когато лицето ѝ се озовава пред моето. Ставам, хващам ръцете ѝ; студът се надига като срещна фъртуна и тялото ми изтръпва.

„Онзи твой праядо, той завърза въжетата...“

— Знам, знам — прошепвам и се изведнъж се усмихвам.

„Търсих дълго, затова ме нямаше. Другите наследници са мъртви — родовете са били прекъснати преди години...“

— Останал съм само аз?

„Да.“

Виждали ли сте сълза на привидение? Знаете ли колко бавно се стича и какви белези оставя по пътя си?

„Виж, не те карам да го правиш“, казва тя, но не желая да я слушам. „Животът е пред теб, а аз свикнах да бъда сянка сред вечното пладне... Мога да остана, докато смъртта те понесе към воала си, а после ще се търсим. Макар че, знаеш — раят е толкова голям!“

Поклащам глава и надеждата се разгаря в очите ѝ.

„Сигурен ли си?“

— Няма смисъл да питаш. Без теб животът е смърт.

Страх ме е. В ръцете си държи кама и я приближава към сърцето ми. Аз също я хващам. Докосваме устни, студът ме изпълва, а камата погалва препускащото ми в очакване сърце.

Мрак. Чувам стъпки и зная чии са. Моята Шехерезада...

ВСЯКА ВЕЧЕР Е НОВА ИСТОРИЯ

— Видяхте ли мъглата? Всичко е в мъгла, все едно сме в Лондон.

— Ще се махне.

— Не, не, не, не гледай в бъдещето! Не трябва да мислиш за нищо... освен за този китарен риф.

За пердетата. И за бутилките — виж стават все повече, завземат ти стаята без никаква съпротива от наша страна. Ще сложа тази свещ до виното... Уау. Все едно е някакво кърваво море, пълно с умиращи костенурки.

— Това е от тапата, дето остана половината вътре.

— Човек, не е тапата! Няма никакви тапи, нищо, което се е появило или ще се появи след този момент. Това е моментът! Костенурките умират от глобалното затопляне на свещта, а ние сме рибари под мъгливия свод небесен.

— Аз ще взема да спя.

— Не! Щом не си заспал до мига на миговете, трябва да останеш с нас... Замислете се само — има един безспорно велик миг от вселенската история и той ни се случва. След него никога няма да бъдем завършени или радостни. А стоим, полуотнесени, наговорили се и наживели се малко след четири. Този половин литър... по-малко е даже, вътре е шансът ни да отнесем света в своите притварящи се очи — какви прекрасни очи, изтощени от гадни лекции и работа и все пак пълни с примигваща светлина, очи на синьо куче, зелени очи над хубава уста, очи на бездна, събрали са си в зениците издъхващото детство и цялата шибана красота на всички претъпкани градове...

— Вярно, нищо не се вижда от мъглата.

— Има ли още бира на прозореца? Не се вижда, стъклата са запотени като на минералните бани.

— Ох... не. Ха-ха. Това са онези таванските призраци, дето крадат карти за библиотека и лек алкохол.

— Спи ли ти се?

— Ми не знам. Чакам мигът да свърши.

- Това ти е най-вдъхновяващата усмивка. Обичам те.
- Мхм.
- Хайде де, дай по-членоразделно.
- Уф, и аз теб. Не е нужно през две наздравици...
- Във, кой каза „наздраве“?!
- Наздраве!
- Наздравее!
- Наздраве.
- Наздравей!
- На!
- Т’ва е велик ритуал. Ние сме винени братя.
- И сестри.
- Винени братя и сестри... Сестри и братя. Нямаме белези по палците и все пак сме чудно семейство.
- То май не е с палците.
- Глупости, всичко е с палците! И стопирането, и разгръщането, и басовете. Само не можеш да напсуваш с палец.
- Тихо! Тая песен.
- О, не, пак ли?
- Почнаха отначало.
- Няма плейър с по-голям капацитет от нас.
- Хах.
- „Нека ангелите те водят, чуй ме, приятелю...“
- „Другарю“.
- „... по безсънни пътища, безсънното пътуване, нека ангелите те водят!“
- Леле, на български звучи съвсем като някакъв поп фолк.
- Докато вие двамцата се задомите и си направите деца, цялата кирилица ще звучи вече като някакъв поп фолк.
- Чу ли, мило? Искаш ли да ставаш мама?
- Млък или ще кажа „наздраве“!
- А, кой каза „наздраве“!
- [назравица]
- Нещо се умълчахте. Май Сънчо дойде от горичка.
- Ще изкарам още одеяла. Който иска мекото, да ми пази чашата.
- Хм, мекото синичко или тежкото червенко...

— Хубава вечер беше обаче. Само някакъв си миг от вечността, но издържан съвършено — естетически, декадентски и финансово.

— Кога ще свърши този твой сърцераздирателен миг?

— Пак говориш за бъдещето... Когато стопанката си прежали виното и разпределим като римски стратегии местата за сън. Когато последният от нас, възмуцавайки се от хъркането на другите и от безритуалното им заспиване за секунди, се отдаде на същите занимания.

— Бас хващам, и то с палец, че ще си ти — от толкова философстване на пияна глава сигурно се заспива много мъчително.

— Не ми е проблемът в мисленето и пиенето. Само като се сетя как се вдигнах в седем да ходя в Ректората, оттам лекциите станаха на библиотека, библиотеката на малки тъмни „Каменици“, те се изродиха в учебния на „Натфиз“, оттам едва се измъкнах от една контрола и тъкмо си бях взел яйца и кренвирши и щях да се отдавам на философия на правото, когато ей този престъпник ми звънна да не се правя, ами да хващам първия трамвай за сточна... и оттам го знаете. Колкото и да ми се мре за сън, не мога да не премина обстойно през тези трогателни превъплъщения на нещо, което можеше да е съвсем сив петък; искам да разбера казал ли съм нещо лошо днес, бил ли съм примерен собственик на сърцето и разсъдъка си — четката ти е в най-малкия джоб — и да се предам на съня напълно оценил рога на изобилието и кутията на Пандора. Само тогава денят ще ми е завършен.

— Значи, ъкхъм, задавих се... значи ако не ти бях звъннал, щеше да си останеш с един посредствен безкрил петък?

— О-о, „Щастието е парещ пистолет“! Е, не, нямаше да е чак някакъв петък изтърсак, но си говорим все пак за деня на дните, не за вторник или нещо такова. Пък и виж ся — вечерите не могат да понасят да бъдат пропилявани. Те почват тихо да вият към осем — осем и половина, от всяка спирка и всяка отваряща се външна врата, обещава ти да са незабравими и пълни с чудеса, да, аз ще съм на матрака. Обаче искам и възглавница. Дните ни са скици на света, който вечерта оцветява. Не бива да знаеш къде ще завърши, къде ще посрещнеш слънцето — на лодка в открито море, в легло с непознат мирис, в бар с джаз на живо или наред китна поляна с ясен изглед към звездите... И имам предвид истинско звездно небе, обсипано с бляскав

прах като вътрешността на огромен тъмносин човек, по-ярко от вино на свещ и от фаровете, които можеш да преброиш от Орлов в шест следобед. Хора, имам чувството, че мъглата е влязла в стаята. Хора? Не ви виждам! Всичко е покрито от сивкаво — лилава пелена!

— Айде тихо, де! Искам да спя.

— О, сори. Значи това е, така приключва историята... Надявах се на малко повече задушечност накрая, някое и друго неочаквано искрено признание, но какво пък. Плейърът, лампите, ще наглася духалката да се пуска както й скимне, щото сутринта трябва да ни посрещне топло и празнично... Настръхнаха ми космите на ръката чак. Ще си метна и палтото, все едно съм бродяга под някой мост или таралеж. Аах, блаженство и несправедливост. Дано утре се вдигна навреме за този нелеп тест... Не знам дали се трупяхте наистина вече или отказвате да признавате повече присъствието ми, но във всеки случай се чувствам като един мъничък Сократ в края на пира. Сега ще прикрехнат очи и с мен най-идеалният безгрижен миг ще загине. На мен принадлежи финалната фраза. Нека е... хм... „изпроводих нощта с човешките си обятия“.

ЛУНАТА ДА ПЛУВНЕ В МАСЛО

„Глупави деца“, помислих си, въпреки че бяхме на горе-долу еднаква възраст.

Такава обърквация може да се получи дори когато опитен човек се занимава с духове на починали, а те го приемаха просто като приятно, различно изкарване на вечерта. Бяха събрали от форумите за окултизъм някакви случайни ритуални принципи и се кефеха неистово, не осъзнаваха дори в какво им предстои да се забъркат. А аз не можех да им помогна.

За допълнителна тръпка бяха избрали втората вечер на пълнолунието, която по „щастлива случайност“, както спомена някой, съвпаднаше с отсъствието на Борковите родителски тела. С изключение на нас апартаментът беше напълно празен. Приготвиха се цяла вечер и дори пуснаха някакъв лиричен метъл за фон.

Евги и Светли подсилиха ефекта на черните дрехи с очна спирала със същия цвят. Бяха си сложили и такъв лак по-рано. Когато се върнаха в детската, Владо ги огледа и рече:

— Уау, къде са останалите вещици от Уйстуик?

Евги отвърна:

— Бяха заети, но ни поръчаха да ви наглеждаме.

Наистина приличаше на подрастваща вещица от някой непретенциозен филм. По неясна за мен причина момчета бяха застлали пода с чаршаф — сигурно и това го знаеха от филмите. Отгоре бяха наредили свещите, във формата на пентаграма, разбира се. Помислих си, че липсата на очертания на геометричната фигура може в крайна сметка да развали ритуала, но пък какво ли друго бяха намислили? А ако нещо се отзовеше все пак на призоваването, незавършената пентаграма щеше само да му улесни пътя към човешкия свят. Ясно е, че по разнообразни причини много затворници на паралелно съществуване чакат нетърпеливо такъв шанс.

— Добре — каза Владо и взе листите.

Обърна един отзад и зараглежда важно-важно написаното.

— Сега какво? — попита Евги нетърпеливо.

Владо се подсмихна. „Ей сега се връщам“, каза, и излезе от стаята. Когато се върна, носеше две кристални чаши за вино между пръстите си и черен вързоп под мишница.

„О, не, само не огледало, моля те!“, възкликнах, но думите напуснаха устата ми като хладен повей на вятър и се стопиха във въздуха, преди да стигнат до нечи уши. Не можеше да е толкова наивен и да включи огледало в играта си на магьосничество. Всеизвестно е, че огледалото е лице с хиляда очи, пък с разклонения назад и напред, толкова своеволно, че даже използването му по време на бръснене не е съвсем безопасно.

Ухиленият всезнайко обаче имаше друго наум. Остави чашите на пода — едната беше пълна с вино, а другата — с вода. След това положи внимателно вързоба и го разгърна. От черния плат — вероятно сатен или кадифе — надигна едно съвсем явно огледало с квадратна форма. Погледна уж нехайно следящите го любопитни погледи и, просто не беше за вярване, изкара от плата още едно, второ огледало със същата форма и размери. Две огледала!

Стискам гневно юмруци, а от лявото ми око една сълза без вода се извива надолу, по запомнения от много истински плач път. Моите приятели, милите ми безразсъдни приятели се усмихват пред страшната комбинация от символи и колко дълго усмивката ще краси лицата им, и дали тази няма да им е — но си преглъщам мисълта по средата. Нека помислим логично! Нелепо ще е такива случайни аматьори да извикат нещо повече от собствените си писъци, нали? И все пак — не мога да го пропусна — две огледала. Пентаграма. Черни дрехи. Свещи. Вода и вино, за какво са им всъщност водата и виното? Плюс някое заклинание, запазило с превода потенциала си.

Ранните гларуси отвън почнаха да се обаждат.

— Три без десет е — извести Борката. — Часовникът е закован точно на три, нали?

— Да — отвърна Владо, — но точността до минута не е чак от такова значение. Светле, дай стотинките!

Чудесно, сега пък и стотинки. Сигурно ще правят „ези-тура“ да решат кой пръв ще си рискува живота.

Светослава извади от задния джоб на джинсите си смачкан на топка кариран лист от тетрадка. Разгъна го на пода, върху белия

чаршаф. Вътре имаше няколко монети от по две стотинки и малко черен прахуляк.

— Това пък за какво е? — попита пак Борката.

— Ако бяхте дошли вчера, щеше да разбереш — отговори важно Светлето и дигна поглед нагоре за подсилване на ефекта.

— Добре, де — смотолели той подчертано нехайно.

— Монетите — намеси се Владо — са за защита. Със Светли ги заровихме в гробището за един ден и една нощ. Всеки ще сложи по една под езика си — тук Евги се начумери и изпуфтя влакоподобно — и в никакъв случай няма да я плюе... По някаква причина призраците са алчни за имане, което е било вече веднъж в тяхна власт, но не могат да наранят човека, който го крие под езика си. Сигурно ще се опитат обаче да изтръгнат монетите, тъй че бъдете нащрек!

— Не може ли... просто да ги стискаме в ръка? — физиономията на Евги все така напомняше погнусата на някой, намерил жаба между завивките си.

— Не може — усмихна се иронично Владо. — От ръката ти и най-калпавият призрак ще я измъкне ей тъй — и щракна с пръсти.

— Пет минути — информира Борката.

— Добре.

Владо потърка ръце и огледа листите със записките си. Изправи се и отиде до шкафа до стената. Отгоре беше оставил онази снимка от края на десети клас, малко преди пожара. Отвори едно чекмедже и измъкна кинжал — с вълнообразно острие като извита змия.

— Уау, това от метълшопа ли го взе? — засмя се Евги.

— Да, имаш ли кибрит?

— Запалка — отвърна тя и се протегна, за да стигне страничния джоб на раничката си.

— Е, не е толкова романтично като с кибрит, но пак върши работа — каза Светли и взе запалката от протегнатата ръка на приятелката ни.

Инстинктивно сбръчках лице и стиснах очи, когато пламъчето почна да обикаля поред фитилите на свещите. Иначе на Светлито й отива да прави светлина. Разсъдливите й пъстри очи присвяткаха от огъня като лунни камъчета.

Първо чашата с виното премина през всеки. Евги беше първа, защото изрично поясни, че няма да пие чужда плюнка. В крайна

сметка, за да се затвори кръгът, тя трябваше да отпие пак накрая, когато и четиримата бяха вече плюнали в чашата, от което се почувства кофти изиграна. Процедурата с чашата, пълна с вода, беше еднаква логически. Но вместо слюнка трябваше да пуснат вътре по няколко капки кръв. Тук идваше ролята на кинжала, който изглеждаше декоративен, но Владо го беше наточил доста усърдно. Този път последна беше Светли, която усмихната призна, че вкусът на човешката кръв много ѝ допада.

Борката донесе няколко книги, които подредиха на две купчини, за да подпрат на тях огледалата — едно срещу друго. Владо прегледа отново записките си, засуетил се все едно преди класна работа, и изкомандори:

— Тъй. Сега всеки си лапа монетата, хващаме се за ръце и лягаме, за да повярва призракът ѝ, че ние също сме мъртви. Само ще преговоря набързо, да не би да сме пропуснали нещо и да си припомня заклинанието.

Изглеждаше все едно четиримата взимат хапчета и стискат устни от горчивия им вкус. Можех да си представя какъв вкус има монета, престояла в пръст. След това легнаха и се хванаха за ръце — сякаш да споделят болезката. Наредиха се със свити крака, за да не бутнат я огледало, я свещ, образувайки кръг около магическите атрибути. Минута мълчание и фъфлещият заради стотинката Владов глас, когато потните му длани стискат тези на Евги и Светли:

*Скъпи синове
и дъщери на гладни духове,
името ми е Небе,
а историите — слухове,
в черна дреха под пръстта
на часовник спрял в дванайсет
без компас и сън лежа
в треволяците накрай света,
нека луната да плувне в масло,
нека зората олющя с длето,
плюнка — вино, кръв — вода,
дом измежду светлините,*

*проход от огледала,
следвай ме и чуй как викам!*

Прошепна тихо: „Сега!“, и четиримата заедно приключиха със:
— *Радина, призоваваме те!*

Усмигнах се вяло. Толкова мило ми беше, че им липсвам и че опитват така отчаяно да се свържат с мен. Само да нямаше непредвидени последици... Но отвъдният свят е като човешкия — има си правила, хаотични и първични, но правила. И ако не ги познаваш, ще си изпатиш. Аз бях затворена между тези две реалности — ден и нощ, пламък и дим — и не можех да се измъкна. Не вярвах, че трябва да довърша някакво важно дело — по-скоро предполагах, че насилствените смърти им отнемат повече време на онези горе да оценят мястото на душата. И след още няколко месеца може би щях да се понеса нагоре като в края на коледен филм с призраци.

В началото можех да се движа само между стените на стаята, в която загинах. Малко по малко пространството, до което имах достъп, се разширяваше — апартаментът, етажът, блокът, улицата. Сега имах възможност да се движа навсякъде или поне не бях срещала пречки достатъчно дълго време. Не знаех как стоят нещата с митниците примерно, дали ми беше позволено да излизам зад граница или да пътувам със самолет. Не ме и засягаше наистина. Стигаше ми да мога да следвам най-добрите си приятели на училище, по купони и по градинки, да слушам разговорите им и да съчувствам на проблемите, с чието разрешение не можех да им помогна. „Невъзможната петорка“, така ни наричаха — мен, Светли, Евги, Владо и Борката. Никой не можеше да ни усмири. Учителите приемаха тактики с разпръскване на петорката по петте най-отдалечени чина, но и ние си имахме стратегии — бележки, изпускане на химикалките в уречената секунда, безспирно прозяване, което заразяваше класа. Никога не ни беше скучно! И ето че останалите продължаваха да се борят със скуката по най-всевъзможните начини — като извикат духа на мъртвата си приятелка например. Само ако знаеха, че винаги съм край тях.

— И сега какво? — попита тихо Евги.

— Сега — чакаме — отвърна също тихо Владо.

— Честно казано — прошептя Борката — не можах да разбера това за луната. Как така да плувне в масло?

— Това е *метафора*, Борка!

— Да, бе.

Невидими капчици пот набраздиха челото ми. Четиримата лежаха примижали, хванали ръцете си и очакващи неочакваното. Но нищо не се случваше. „Всъщност те призовават мен, а аз така или иначе съм тук“, помислих си, „следователно може никой да не се отзове на поканата.“

Но точно тогава пламъците на свещите се помръднаха надясно със свистене, потрепнаха и придобиха малко по-синкав нюанс като при наличие на газ.

— Чувате ли нещо? — попита Светли.

Четиримата едновременно отвориха очи и надигнаха глави към ритуалния одър. Чуваше се някаква жужене, съвсем слабо — все едно идваше от долния етаж. А огледалата бяха запотени, покрити от мъглива пелена като огледалото в банята, когато се къпеш.

Жуженето бавно се засилваше. До слуха ми почна да достига някаква невъобразима скрибуцаща смесица между пусната на обратно плоча, туптене на сърце и кучешки вой.

— По дяволите! — изпсува не на място Борката и кимна към отсрещното огледало. Всъщност и на двете се бяха появили едни и същи контури — на няколко кичура, вежди, нос, устни и брадичка. Устните бавно почнаха да се суркат нагоре-надолу по замъглените стъкла — и като че ли всяко лице беше отражение на срещуположното. А стържещата амалгама от звуци почна да се нарежда в продължителни гърлени гласни и съгласни, докато и те не се „изясниха“ до разстроен, треперещ женски глас: „Аз... ето... аз... ето...“

— Ради? — наивно попита Владо.

Праценето десетина секунди явно се колебаеше между няколко станции и после гласът отново се проясни: „Да... Аз... Помощ... Затворена... Толкова... тъжна...“ Последната й дума заглъхна като въздишка и неприятният звук спря.

— Това ли беше?

— Не мога да повярвам... Ради... Наистина душата й не е намерила покой.

— Дали можем да ѝ помогнем, как мислите?

Помислих си, че винаги почвахме да бръщолевим така, когато си умирахме от страх. Някои неща никога не се променят.

— Хора — прекъсна другите Владо с гробовно сериозен глас, — не е свършило...

От огледалото до него беше изчезнало отражението на лицето. За сметка на това сега съвсем ясно се виждаше една бледосива ръка с мръсни, изпочупени като от дращене по мазилка нокти, която се протягаше от тайнствената утроба на огледалото. Тя започваше от рамката на огледалото и бавно се протягаше напред, без съмнение, за да проникне в човешкия свят. Изглеждаше, че ръката е само отражение на истинската страховита ръка, но в отсрещното огледало се различаваше същата тази ръка, така че нямаше начин да разберем има ли нещо действително в тази игра на отблясъци.

Първи излязоха показалецът, средният и безименният пръст. Огледалната повърхност сякаш се беше втечнила и пръстите, които излизаха през нея противно на всеки физически закон, я опънаха като целофан, тя се опъна, отражението на стаята се разкриви. А когато ръката беше излязла до началото на палеца, втечнилото се стъкло се разкъса под острите ѝ назъбени нокти. В същия миг второто огледало се счупи — пукнатината тръгна от същото място, откъдето първото огледало беше пропуснало демоничната ръка. Стъклото се строполи шумно върху белия чаршаф на няколко големи къса.

Дотогава приятелите ми бяха запазили мълчание, но трясъкът от чупенето прекърши Евги. Тя скочи на крака и почна да крещи. Сочеше с пръст ужасяващата ръка, която вече висеше до китката през здравото огледало. Приличаше на ръка, отрязана и хвърлена в блатото, където с времето е посивяла и омекнала.

Светли запуши с длан устата на викащата Евги. Онова, което се опитваше да мине за моя задгробен глас, отново се беше появил — първо като въздишка, а сетне като накъсани изречения. „Моля ви... измъкнете ме... моля вв... трябва да... преди да... хванете ръката ми...“

Пълна аматьорка. Аз никога, колкото и страшно да е състоянието ми, не бих циврела така. За съжаление приятелите ми се бяха хванали на въдицата. Владо се престраши и протегна треперещата си десница към ужасяващата ръка. Ето как неусетно — и безспорно с добри

намерения — той прекъсна кръга. В същия миг призрачната ръка стана на вода, стовари се върху пода с плясък и белият чаршаф подгизна. Оттам няколко пръски отскочиха право в свещите и ги загасиха. Локвата вода с пуфтене стана на дим и почна да се разстила нагоре към тавана.

Четиримата, уплашени от случващото се, съвсем развалиха кръга и се разпръснаха встрани от центъра на събитията. Безплътният, безцветен дим се навиваше на облаци над главите ни. Черният пушек от загасените свещи криволичеше на пет ситни тъмни струи към призрачния облак и се разтапяше, прониквайки в него. В тази объркана мъгла пушекът почна да приема човешки форми. Струите бавно, но сигурно извайваха пред смаяните ни погледи пет фигури, твърде много напомнящи човешки.

Бяха размазани образи — като призраците, които съм виждала по снимки. Бавно телата им придобиваха форма сред дима и се издължаваха нагоре. Облаците пушек около тях се разсейваха, губеха плътност, а материята на мистериозните същества се проясняваше — сивкава и трепереща. Прозорците, които бяха леко откренати, безшумно се разтвориха широко. През тях обаче не нахлу течение, което да издуха призраците. Влезе само далечен, сякаш от друг свят звук от клавишите на пиано — забулена във воали от видения мелодия, от която сърцето ми щеше да забие като полудяло, ако си беше на мястото. Мелодията не можеше да се опише, защото не се състоеше от нотни петолиния и не следваше какъвто и да било ритъм; при все това звучеше с непоколебима красота и натискането на всеки отделен клавиш отекваше в главата ми, повтаряйки се десетократно. Фигурите затрептяха на фона на прозрачната музика, както движение разтреперва пламъка на свещите, от които фантомите се бяха материализирали. От телата им се отделиха ръце с груби прави очертания, а долната част се разцепи на крака без колена или ходила. Приятелите ми гледаха с разтворени от безмълвен страх усти как призрачните съдания бавно раздвижват ръце като току-що оживели марионетки. Те се привеждаха напред, накланяха глави на една страна, а сетне на другата. Движенията на ръцете им продължаваха да извайват от сгъстилата се сивкавосиня пара очертания — преминаваха през нея и изкарваха почти неразличими в полумрака кичури коса, ръба на носа, очертания на гърди. Скоро можех вече да различа в

очертанията им два женски силуета и три мъжки, макар смътно да усещах, че тези очертания са илюзорни — нагаждане към материята на стаята на едно безпокойно, блуждаещо съществуване, което се вижда в действителност само със затворени очи.

Разбрах, че призрачното пиано, чийто звук нахлуваше през прозорците, беше дошло с петимата призовани. Тяхната крехка външност влияеше на мен и приятелите ми точно като стенанията на клавишите — омайващо и приласкаващо. Владо, Светли и другите бяха настръхнали като уплашени котки, подпираха се плътно по стените и вратите на гардероба и бяха извили глави настрани, за да се отдалечат възможно най-далеч от привиденията. Когато обаче последните почнаха да се движат, да правят първи стъпки с крака, да се поклащат в такта на музиката, приятелите ми се промениха. Гостите ги приласкаваха с неразбираемо очарование, каквото притежават само създанията на мрака. Мъжките силуети се приближиха към Евги и Светли, а женските — към момчетата. Личеше си, че добре познават природата на жертвите си. Спряха пред тях, трепкащи като холограми, мълчаливи като мъртъвци. Обгърнаха с извиващи се ръце телата на приятелите ми и ги поведоха в ритъма на далечната танцова мелодия. А приятелите ми, те се отпуснаха в обятията на призраците и почнаха да следват стъпките им. Така приличаха на марионетки много повече отколкото коварните им гости, които се впуснаха в магията на танца и поведоха партньорите си из стаята.

Докато си спомня, че привиденията бяха пет на брой, беше вече късно. Петият се плъзна отнякъде към мен и очите му проблеснаха — безчувствено, но ужасяващо. Ръцете му се разтеглиха на къдрави струи дим и почнаха да се увиват около мен като здрави въжета. Не беше за вярване, но усетих, че се задушавам. Особено подобие на болка запали вътрешностите ми. Досега не бях срещала друг мъртвец, какво остава пък да ме беше нападал такъв. Затова не можех и да си представя, че сега — безплътна, само парче душа — можех да изпитам физическо страдание. Нещо повече — болката, която ми причинявах дращеците ръце на петия призован, беше сто пъти по-ужасна от онова, което помнех от живота си. Такава болка не се причиняваше от юмрук или зъби — тя беше само невидимо желание за нараняване, което се предаваше безмълвно като глуха прозявка от един на друг дух, а

желанието да нараниш никога не може да бъде обхванато изцяло от физическото проявление.

Не знаех докъде се простират възможностите на оголената ми душа да се съпротивлява, какви умения съм придобила с отделянето от тялото си. Единственото ми свръхестествено постижение досега беше да минавам през стени, когато някоя врата е заключена. Но сега като че ли беше подходящият момент да пробвам какво мога. Представих си как се измъквам от хватката на петия и само стотни от секундата покъсно тялото ми почна да се разтича между дългите му пръсти. Разделих се на няколко части и почнах да се съединявам отново около бледата бяла светлина, която означава душата ми.

Видях пред себе си Светли. Тя бавно потъваше в мъгливите обятия на едно от привиденията. Беше положила глава на рамото му и изглеждаше като напушена. Петите ѝ се бяха отделили от земята и пръстите на краката ѝ се суркаха, водени от привидението. Погледнах надясно — другите, също омаяни от партньорите си, следваха стъпките им.

В този миг петият пак се засили към мен. Знаех, че иска да ме задържи, за да могат първите четирима да се справят безнаказано с приятелите ми. Протегна ръце към главата си и изведнъж от тялото му взеха да излизат тънки като игли, като нишки на паяжина. Долепи се до мен и почна да си пробива път към светлината ми. „Върви си!“, чух съскащия му глас в ухото си, докато иглите ме пробождаха. „Не!“, извиках и стиснах очи. Тялото ми почна да трепери и се втечни — разплисках се на пода и се плъзнах под стъпалата на петия. Той издаде кратък вик на изненада и се свлече надолу. Личеше си обаче, че е поуверен от мен в способностите си, защото мигновено се уви около самия себе си и заприлича на странна хартиена змия. А аз усетих как се изцеждам, отпадам и постепенно се връщам към така наречения си човешки облик. Вдигнах поглед към танцуващите и видях как призраците се доближават към изпълнението на хитрия си план. Те навеждаха глави към партньорите си и ги чакаха да отворят усти, за да успеят да измъкнат монетите под езиците им. И тогава моите приятели щяха да са напълно безсилни пред създанията на злото.

Знаех, че нямам друг избор. Може би петият целеше точно това. Сега той приближаваше бавно към мен и щеше да продължи битката, докогато е нужно.

Има неща, които ние, призраците, знаем, без да е ясно откъде. Едно от тях е, че не бива да оставяме светлината си без защита. Ако останем без светлина, навярно ще се скитаме безцелно из света до самия му край — без да можем да се преродим или поне да почиваме в мир. Знаех, че ако оставя светлината си и се опитам да спася останалите, петият призрак ще я обгърне и ще ме остави. Затова я пуснах да излезе въвн от мен — все едно изплюх топче. Бледото сияние като светулка почна да се рее из въздуха, а петият на мига се върна към обичайния си образ. Почна да преследва проблясващата светлина с ръце.

Имах чувството, че от мен е останало само отсъствие, бяло петно. Въпреки това залазих по пода към центъра на стаята, където бяха останали свещите и огледалата. Бях сигурна, че успея ли да повторя пентаграмата, привиденията ще останат безсилни. Но как? Протегнах ръка към камата, но тя бавно се изплъзна от ръката ми като от кубче желе. Опитах да взема запалката — за да запаля свещите. Отново без успех. Не можех да докосна нищо. Вдигнах уплашена поглед. До мен стоеше Борката. Привидението беше успяло да измъкне монетата от устата му и сега изведнъж бе почнало да изостря чертите си. Очите му светеха в червено. То обви ръце около тялото на момчето и започна да го задушават. Обърнах поглед, за да видя останалите. Всички бяха загубили защитната сила на монетите и се бореха за живота си, отворили усти като риби на сухо. Какво да правя? Какво?

„Кръв“, помислих си. „Призраците могат да докоснат само кръв.“ Обърнах се назад, към разтворените прозорци. Пианото още се чуваше. На фона на погребалната му мелодия петият се опитваше да погълне малката бяла светулка — моята душа. Без нея никога нямаше да успея да се измъкна от този свят. Но не се оставих да ме обземе паника. Не аз бях важната сега. Огледах ритуалните предмети. Нещо проблесна, сякаш търсеше погледа ми. Счупеното огледало. Можех ли да го направя? Може би имаше друг начин... Погледнах към Борката — той беше превил колене и безуспешно, с последни сили се мъчеше да се откопчи от призрачната си партньорка. Тя щеше да погълне живота му, както петият — моята светлина. „Няма време“, помислих си и грабнах къс стъкло. Той се изплъзна от ръката ми, но успях да го запрата навреме. Острото стъкло се заби в крака на Борката. Приятелят ми се опита да изкрещи, но издаде само тихо стенание. Кръвта почна

да капе от мястото, откъдето стърчеше парчето. Потопих пръсти в малката локва и зачертах бързо фигурата. „Дано да си заслужава“, казах си, докато влажните червени следи прокарваха линии изпод ръката ми, „дано се получи!“

Свързах окръжността с последния ъгъл на звездата. Привиденията се откопчиха от приятелите ми. Почнаха да се гърчат. Едновременно издадоха един и същ звук — протяжно, издължено „и“ — както викаш ако те ритнат в стомаха. С това „иии“ на уста те почнаха да се стопяват във въздуха и да стават на мрачен пушек.

Пианото внезапно спря да свири. Привиденията дращеха с нокти по пода и мебелите, но безуспешно — невидим водовъртеж ги изсмукваше към олтара на кървавата пентаграма. Докато изчезваха между страните ѝ, успях да съзря петия. Разтегнатата му, виеща гримаса за малко се отпусна в злорадо доволство. Сред тъмния дим успях да съзря във вътрешността му две проблясващи, плахи светлинки. По-ярката беше моята.

Ето че бях успяла, бях ги спасила от сигурна смърт. Но на най-жестоката възможна цена. Сега надали ме очакваше нещо различно от дълго, безцелно скитане по тази чужда земя, където за всяко живо същество бях невидима. Вярно — някои животни, особено кучетата и котките, усещаха присъствието ми, но за близките си бях само спомен и снимка. Щях да се влача след приятелите си като неспокойно кълбо пара и да си представям, че съм част от щастливите и тъжните им мигове. Което, помислих си с горчива усмивка, не беше чак толкова злочеста съдба. А и отгоре можеха да размислят, можеха да се смият над мен, задето се бях жертвала в името на някой друг — и да ме пуснат в царството си сред небесата. Поне така го описваха в книгите.

След като се преборих успешно с привиденията, приятелите ми се бяха свлекли на пода в безсъзнание. Сега почнаха да се съвземат. Пръв се надигна Владо, потърка челото си и за няколко секунди изглеждаше, че въобще не разбира къде се намира. Когато Евги се размърда и издаде някакъв нечленоразделен звук, Владо се осъзна и се спусна към нея. Повдигна главата ѝ и почна леко да я пляска по бузите.

— Евги — викна, — Евги, добре ли си?!

Евгения примигна с очи и, щом го видя, промърмори:

— Какво... какво стана?

— Мисля, че стана... Призовахме нещо, но не беше Руми, а нещо... ужасно.

— О, не — извика Светли, която тъкмо се беше подпряла на лакти и се мъчеше да се изправи. — Борис!

Борката лежеше неподвижен и със затворени очи. „О, не“, казах си пред вида на потъналия му във вада кръв крак, „дано да е добре!“ Светли се приближи по пода към него и почна да повтаря името му. Дръпна за ръба почервенелия чаршаф, който събори по пътя си свещи и парчета стъкло, и скъса голямо парче от него. Докато издърпваше забития в прасеца му къс огледало, той изви глава нагоре и извика от болка. Изпуснах тежка въздишка на успокоение.

Докато увиваше плат около раната, Светли погледна с недоумение все още прясната пентаграма. Щяха да минат още няколко минути преди да се досети какво всъщност трябва да е станало. И още няколко години — преди тя и Борката да решат да се оженят.

Но в този миг никой не знаеше нищо. Четиримата стояха безмълвни и треперещи, докато се мъчеха да подредят събитията в правилната им последователност.

— Нещо... ужасно — повтори Владо, поклащайки невярващо глава.

Евги стана и се доближи до разтворените прозорци, за да вдъхне глътка свеж въздух. В стаята миришеше на застояло, на пушек и на нещо друго, което даже аз не можех да разпозная. Евги тъкмо щеше да попита кой е отворил прозорците, но погледът ѝ беше привлечен от друго, обърна се и извика:

— Ей, хора, елате да видите!

Другите се огледаха, помогнаха на Борката да се изправи и закретаха заедно до стената с прозорците. Вятърът едва осезаемо си играеше с пердето. Нощните лампи вече бяха угасени. А над отсрещните блокове, накъдето сочеше пръстът на Евгения, луната на тънка струя се стичаше към улицата — както тече масло.

РАДИО СЪН

Безпаметното криволичене на монолога с мухи бива прекъснат от фанфарното приветстване на 15:15 часа — нагрят на свещ нож, който преполовява застоялия работен следобед, предаването „Кой ви е по на сърце?“ Водещата сама обожава 15 часа и 15 минути, защото мейлите от слушатели и рейтинговите данни посочват положителен апетит към рубриката. Изправя се, завъртя се два пъти на стола, отмята червеникав перчем и леко почуква по микрофончето на слушалката:

— Три часът и пет по девет преди четири, дами и господа! Аз все още съм Стела Караджова и с нетърпение чакам любимата коала на радио „Стилилитет“, която ще извести началото на — оу, йе — „Кой ви е по на сърце?“.

Следва 23-секунден трак, който почва с щурци дълбоко в джунглата, стряскащо включване на писукаща маймуна в тупурдията, пронизителен слонски рев и любимата коала на слушателите — или поне предполагаема коала, защото тя с ломотещ мъжки глас казва:

— Куба-уба-фук, оу-йе, почва „Кой ви е по на сърце?“! — и после по-бързо: — С подкрепата на „Кардиозуфан“ — за по-сърдечни дни. По лекарско предписание, търсете в най-близката аптека, за лица над 16 години.

Червенокосото чудо зад пулта пуска кратката версия на „Радио «Стилилитет», винаги до теб“, и с ясната представа каква власт държи в ръцете си оттук насетне, подема възторжено:

— Три часа и една четвъртина от портокала, скъпи слушатели, и ето ни отново заедно в студиото на радиото-винаги-до-вас! [ефектна пауза] Днес е сряда и Жанет Кристин *вече втора* седмица владее верните слушателски сърца. След като пребори [пауза] с очебийно мнозинство [пауза] леля си *Мадона*, тя прати Ейми Уайнхаус на реабилитация, разплака Джордж Майкъл, остави „Юритмикс“ във на дъжда, писа слаба оценка на вечната гимназистка Бритни, пошляпа с обувките на величествените „Депеш моуд“ и изпапка закуската на група „Ревю“!

Както сами виждате от тази бегла равносметка, мало и голямо, попове и рокове трагично се оплитат в мрежата от сексапил и талант на Жанет Кристин. Явно безнаказаното ѝ застояване в нашите води е причинено от шумотевицата около новия диск на Жанет „Всеки миг любов“, чийто едноименен дебютен сингъл е вече на върха в тридесет и пет държави! Малкото момиче знае как да си върши работата и този път се е омешало с хип-хоп барони и височайши попеси, които да ѝ гарантират някоя друга новост в прасето-касичка.

Аз обаче не смятам да ѝ помогна в тази треска за злато и днес съм ѝ подготвила конкуренция, която не знае „не“! Може сладката Жанет на двайсет и пет да раздърпа вече шушоните на куп живи величия, но за следващия опонент ще стискат палци всички ангели в кожени якета. Надявам се в Рая да си имат телефони, защото това е единственият начин да докажат нашите слушатели кой им е по на сърце. [кратък чаровен смях] Дами и господа, на номер 5226 или лявата страна на ринга, директно от Монпарнас, Париж, лотосовият цвят на класическия рок — мис Лерерин Суийтшолдъррх!

„Р“-то завършва с ръмжене и преминава в живо изпълнение на Лерериновото бижу „Опитай да изплачеш тези очи“ от Уинтърленд, 68-ма. Докато гърленият глас на певицата преминава през мъркане и крясъци, за да стигне триумфално до нежния припев:

*„Опитай да изплачеш тези очи,
опитай да пресушиш тези устни,
опитай да спреш това сърце, мили —
всяка сутрин ще се връщам като напълно
непозната“*

Стела с червения перчем потрива доволно ръце. Чисто женският ѝ афинитет към интригантство се удвоява от усилията на радиоводеща да задържи интереса на публиката. С всеки неуспешен конкурент на Жанет–25 рейтингът расте като живак в прегрял термометър. Шоуто с продължение беше внимателно замислено. Стела не нагласяше резултата, макар че имаше пълното право — дори задължение — да лъже публиката в интерес на радиостанцията. Но такава победа в рейтингите би била твърде лесна.

Победите на Жанет бяха предварително решени от непърхащи край слушателското ухо обстоятелства. Когато певицата влезе в рубриката, в двубоя с Мадона, всички от студиото гласуваха за новодошлата, а техните гласове се отчитаха съвсем законно. „Депеш мууд“ се включиха в надпреварата в деня на национален празник, когато никой не си губи времето с радио. Бритни се включи по време на голям футболен мач, който се излъчваше по конкурентна честота. „Ревю“ бях представени с една прекрасна песен, която обаче надали някой слушател бе чувал преди.

А днес беше ред на Лерерин Суийтшолдър. Тя, доколкото Стела разбираше, а тя разбираше, беше напълно неизвестна на българската публика. Освен това червенокосата водеща я представи с живо изпълнение с лошо качество. Беше напълно сигурна, че рок дамата с пухкави паунови шалове няма шанс да спечели — не би си позволила риска да излъчи такава победителка, която сто на сто щеше да загуби на следващия ден, превръщайки рубриката отново в омагьосан кръг със среден слушателски интерес.

„Всеки миг любов“ беше от своя страна съвършен шлифован хит. Продължаваше точно две минути и половина. Текстът се състоеше от двайсет и шест думи, от които в припева присъстваха седем:

*Every instant of love, love, love, love, love,
every instant of love, love, love, love,
every instant of love, love, love,
you and me.*

Всички офис обитатели познаваха до съвършенство това върхово постижение на постмодернистичния музикален бранш и увеличаваха касетофона, когато песента започнеше с тарамбука и компютърно генерирана електрическа китара. Обаждането в полза на Жанито Кристин бе вече любим ритуал на няколко канцеларии, бюра за документи, превод и легализация, застрахователни дружества и кафенета. Всички колежки се изреждаха на слушалката, за да кажат на Стела-Червения перчем каква е сладурана и как я слушат всеки ден, и как тази песен е песента на офиса им, а после да си чуят гласа на запис.

Когато „Всеки миг любов“ свърши със заглъхващ скрибуцащ бийт, Стела пусна първите гласували. „Седем гласа за поп пухчето и един за рок октавата“ — от шофьор на камион, който като студент бил танцувал с една англичанка на „Опитай да изплачеш тези очи“.

— Както виждате, мили слушатели, първият рунд приключва с отработена победа за Жанет–25! Не е за вярване, но „Всеки миг любов“ звучи все така свежо, нали? Благодарим ви за обажданията, продължавайте да подкрепяте своя фаворит! Решена да не се оставя на момиченца със сутиени и съмнително набухнали устни, Лерерин Суийтшолдър се връща два пъти по-силна за втори рунд — „Помисли два пъти и изгрей“. Веднага след нея — защитничката на епилатора и пресата за коса Жанет, с предния си мегахит „Дай ми, позволи ми“. Обърнете внимание, че и двете ни участнички се борят за своята малка победа със заповедни изречения в заглавията! Не оставяйте телефонните слушалки, не си играйте с копчетата на радиото — продължаваме веднага след рекламите!

„Гатее, какво ще вечеряме?“, попита с тънко гласче една от другите водещи по „Стилилитет“. „О, нямам никаква представа!“, отвърна в ролята на притеснения баща говорителят на сутрешния блок „Млади петли в ранни зори“. „Да забъркам ли едни яйца?“ Детето отвърна галовно: „Слушай, татко, защо просто не си поръчаме нещо вкусно и професионално приготвено от каталога на «Вкуснотии-чудесии» с избор от осем национални кухни?“. Бащинският глас, загрижено: „А те предлагат ли здравословна храна, подходяща за подрастващи?“ „Разбира се“, осведоми го с ерудиран ентузиазъм детето, „Вкуснотии-чудесии“ приготвят ястията си от напълно естествени продукти и по добрите изпитани рецепти на мама! Доставка отнема до 45 минути за всички големи градове, включително Харманли. Трябва само да се регистрираме на вкуснотии-тире-чудесии-точка-бега или да позвъним на 0880/801–801 за един лев на минута от цялата страна!“ „Ами какво чакаме тогава!?!“, възкликна радостно бащата. Рекламата затихна със звънлив, задружен смях.

„Ах, точно сега да ми се развали колата!“, угрижено простена същият женски глас в следващата реклама. В това време Стела, с искрена усмивка, отиде до хладилника да си сипе „Кола“. Имаше още три минути и две песни време да се наслади на прекрасния си живот.

Трендафил от озвучителното дойде и измъкна един кроасан от хладилника.

— О, Стеле — поздрави ѝ, отхапвайки, — добре върви, а?

— Даам — удостои го с отговор водещата.

— А тази последната — Трендафил отхапа голям къс от кроасана и замляска умилително — откъде я изрови?

— До утре няма да я има — отвърна Стела и се понесе към бюрото си.

Обърна се към дъвчещия си колега и допълни:

— Кроасаните не се слагат в хладилника.

Намести се на мекия въртящ се стол и си надяна слушалките. Песента на „тази последната“ тъкмо свършваше с лирично, бавно китарно соло.

— Да, ама кремът се разтапя! — провикна се укорително Трендафил.

Стела не му обърна внимание. Вече се беше замислила за предстоящата вечер. Приятелят ѝ — таксиметров шофьор на име Косьо — обеща, че ще я заведе на романтична вечеря в изискан ресторант. Имаха годишнина днес, седем месеца заедно, за която покрай любимата си рубрика съвсем беше забравила. Сега обаче си представи как, бляскава и звънтяща от радост, ще се усмихва цяла вечер и белите ѝ зъби ще се отразяват в кристалните чаши, пълни със скъпо „Мерло шато“. „Дай ми, позволи ми, направи ме, обещавай ми“, пееше нахъсващо Жанет Кристин и животът беше наистина толкова прекрасен.

А междувременно, докато Стела Караджова се усмихваше, докато си представяше омарите и чесновите хлебчета, нещо се случи. Хората почнаха да се влюбват в Лерерин Суийтшолдър. Разбира се, по това време всички ангели с кожени якета потракваха ритмично с пръсти. Но едва ли това бе единствената причина.

Слушателите на „Кой ви е по на сърце?“ не знаеха твърде добре английски. Те бяха предимно от поколението, учило много руски и малко по-малко немски. Поназнайваха тук-там по някоя дума от работата си на компютър, от филмите, от децата си. Но то се оказа достатъчно. Може би моментът беше подходящ — по време на рекламните настъпи осезаемо мълчание по офисите, всеки се загледа в оставащата му до края на деня работа и се замисли какво трябва да

купи на връщане къщи, какво ще правят със семейството, какво ще дават по телевизията. И гласът на Лерерин нахлу внимателно, на пръсти, в така създалата се приятна задушевна тишина. Фактът, че водещата отново беше пуснала живо изпълнение, само засили чарът на Лерерин и бенда ѝ, защото те звучаха прекрасно на живо. Гласът на певицата не търпеше компромиси, излизаше с желание за споделяне и истина, и това се усещаше. Въпросната версия на „Помисли два пъти и изгрей“ беше от края на един концерт от началото на седемдесетте. Личеше си, че Лерерин е изморена и прегракнала. Началните акорди на парчето обаче отрониха от публиката също толкова уморени въодушевени викове. Лерерин се зарази от ентузиазма на тълпата, каза: „Благодаря, хора, това е специално за вас и за вашето дълго пътуване!“ Пое си дълбоко дъх, който отекваше дори в записа, и почна да пее с цяло сърце.

Естествено, нямаше човек сред слушателите, който да не знае поне значението на „love“. А всеки път щом Лерерин произнасяше с божествения си глас тази дума, тя сякаш влагаше в нея спомена за всяка своя любов, изпяваше я пронизително, удължена, с плач и безкрайна радост едновременно. Слушателите почнаха неусетно да клатят бавно глави в ритъма на парчето, да потракват с химикалки върху бюрото. Песента влизаше през ушите им и излизаше право през главите във формата на мъгла — с цвят на залез и много красиви спомени от годините на невинна, бунтовническа младост. Една секретарка с коса, стегната в кок, усети, че очите ѝ се навлажняват. Един директор стана от стола си, отиде до прозореца и гледката на пожълтелите листа по дърветата отрони от гърлото му носталгична въздишка. Един барман изведнъж се усмихна без особена причина и почна да прави безплатни шотчета за всички в заведението.

„Може би, може би ще си мой“, пееше Лерерин, „може и да поискаш да пробваш. Аз ще поплача и ще се усмихна, а ти — помисли два пъти и изгрей!“ Когато парчето привършваше с възторженото ръкопляскане на публиката и едно лирично, бавно китарно соло, верните почитатели на Жанет–25 вече я бяха забравили. Вярно, песните ѝ бяха хитови и ритмични, помагаха на работягите да забравят за малко тежките задачи, които предстояха. Но Лерерин направи обратното — накара ги, без тяхното желание, може би дори противно на желанието им — да си спомнят. „Изведнъж се почувствах отново

млада“, поруменя една агентка на недвижими имоти и с колежката ѝ избухнаха в момичешко кикотене.

Обаче на Стела хич не ѝ беше до смях. Устните ѝ трепереха, докато стискаше с ръце листа от телефонистката. Там съвсем четливо бяха отбелязани резултатите — девет гласа за Жанет Кристин и двайсет и четири за онази мъртва рок певица. „Как е възможно?“, недоумяваше Червеният перчем. „Какво става?!“ Усещаше как добре обмислената ѝ стратегия се срутва пред очите ѝ. Най-успешната ѝ рубрика след днес като нищо щеше да се върне в задните редици. И то да, точно днес — на годишнината ѝ. Представи си как романтичната светлина от свещи потъва в мрака, как кристалните чаши с „Мерло Шато“ се чупят на парчета, как прекрасната ѝ вечер се проваля след неуспешния ден. Можеше да преправи резултатите. Но с колко гласа? Двайсет и четири си беше съвсем стабилно число. Не можеше да повярва, че това се случва.

Трендафил ѝ направи знак от апаратната. Песента беше свършила и станцията тънеше в литургийно мълчание. Стела се освести, пое си дъх и опита да прозвучи лъчезарно:

— Ето ни отново, скъпи слушатели! Вие сте с „Кой ви е по на сърце“ по радио „Стилилитет“, а аз съм Стела Караджова и нося добри вести за днешната участничка в надпреварата.

„Тая стара кучка“, добави наум.

— Не знам колко реално ще ви прозвучи това, но мадмоазел Лерерин Суийтшолдър набра впечатляваща преднина във втори рунд пред опонентката си, сладката Жанет Кристин. Рок дивата води с — хванете се да не паднете — двайсет и четири гласа!

„Някаква стара хипарска агитка се е събрала и са гласували като полудели, само от това ще е.“

— Точно така, двайсет и четири — колкото часовете в денонощието. Жанет–25 за сметка на това е била подкрепена през последните минути само от двама свои почитатели и в момента е едва на 9 часа. Но няма защо да се отчайвате, фенове на модерното звучене и красивите момичета, защото започва финалният рунд от гласуването, а той често преобръща резултата с главата надолу. Подкрепете своята фаворитка и хич не си и поплювайте, защото времето тече! Нека сега чуем какво споделиха някои от гласувалите.

Стела пусна записите и съкрушена се разплу в стола си. Не беше за вярване, че след всички сериозни опоненти козът ѝ беше прецакан от една съвсем неизвестна изпълнителка! Ядът ѝ само нарасна щом чу въодушевените слушателски гласове — те не бяха на съсухрени противни хипари, а някои от редовните ѝ слушатели.

— Ало, добър ден — каза един засмян женски глас. — Обаждам се тука да подкрепя тази новата певица, Лерерин Суйтшорнър. Искам да кажа, че на целия офис песните ѝ много ни харесаха и ще се радваме да ги чуваме по-често по любимото си радио. Сега и колежките ще звъннат да гласуват за нея, защото на всички ни стана хубаво като я слушахме.

— Ало, ало, чуваме ли се? — следващият глас беше мъжки. — Ами аз звъня да си дам вота за рок изпълнителката — тази първата, дете я пуснахте, Лерерин Суйтшортър.

Стела се цапна по челото. Ама че глупост — та те дори не ѝ знаеха името, къде са тръгнали да гласуват за нея?!

— Хубаво е така да пускате малко повече стара музика и от нашето време. Продължавайте в същия дух и дано тази дама спечели днес, защото като пее, сякаш прави любов с публиката. Феноменално, много добре, да!

Третият запис беше от гласувал за Жанет Кристин слушател, което още повече вбеси Стела — той беше някакъв идиотски пубер.

— Ало, к'о става при вас? — почна завалено момчето, а зад него се чу лигав момичешки смях. — Аре сега запиши три гласа за Жанетчето, щото тя е егати мацката, а?

— Не може три гласа — отвърна му вечно учтивата телефонистка. — Приемаме по един глас на обаждане. Ако искате, може и другите да ни звъннат след Вас.

— А-а, да, ве! Много ще се набутам. Запишете ме мен, пък тя без т'ва ще спечели, щото е супер пичката. Аз съм Димо. Разбра ме, нали? Аре, чао, маце.

Докато Стела се насилваше да не си проскубе красивата червена коса, стажантът — едно момче от втори курс „Радио технологии“ — дойде да ѝ донесе новите резултати.

— Адски много обаждания — прошепна той и вдигна юмруци одобрително. — Продължават да гласуват.

Стела взе листа и му направи жест да се маха, защото частта с телефонните записи тъкмо беше приключила. Обнадеждена почна да говори, докато четеше статистиката, но там откри само ново потвърждение на спотаения си ужас. Ако не предаваха на живо, щеше да захвърли слушалките и да се разкрещи, удряйки се с ръце по гърдите.

— Разнородни гласоподаватели днес в рубриката, милички слушатели на радио „Стилилитет“. Докато се радвахте на записа на гласовете си, тук ние продължавахме да приемаме предпочитания и коментари. Не можем да се оплачем от липса на интерес днес — когато сме зле, все така да сме! И ето че вече Жанет Кристин води... с единайсет гласа... Жанет Кристин е с единайсет гласа, а нейната противничка на ринга, Лерерин Суийтшолдър... с трийсет и девет... Какво неочаквано развитие на обстоятелствата, а?

Преглътна тихо и усети как времето на рубриката изтича, а заедно с него и усещането ѝ, че е звезда. Точно на глупавата годишнина...

— Е, явно имаме нов победител. Признавам си, доста учудена съм, но пък и много щастлива, че подкрепяте тази прекрасна изпълнителка от времето, когато музиката беше истинска, а хората...

Стажантът отново беше влязъл и стоеше пред нея, размахвайки ръце. „Един слушател на телефона“, едва чуто каза. Тя му отвърна с ядовита гримаса, но момчето насочи пръст към нея: „Иска да говори с теб“.

— Простете за прекъсването, скъпи слушатели, но се случи нещо непредвидено. Един от вас се е свързал със студиото и иска да го пуснем в ефир. Рисковете на живото предаване, но какво пък... Сигурно иска да изкаже съжалението си, че всеобщата любимка Жанет Кристин отпада от лудата ни надпревара.

Стела включи високоговорителя на телефона до компютъра и се опита да не изневери на обичайния си тон:

— Добър ден! В ефир сте.

— Добър ден — повтори един спокоен, лъчезарен мъжки глас от другата страна. — Надявам се, че не възразявате на това малко включване в прекрасното Ви предаване.

— Не, заповядайте — отвърна водещата.

— Настоях да ме свържат с вас, защото исках да Ви благодаря лично за днешното шоу! Ние сме събрали тук с няколко приятели и всички сме големи почитатели на Лерерин. Добре направихте, че я избрахте за „Кой ви е по на сърце?“, а явно и много слушатели я харесаха.

— Да — въздъхна Стела.

— Та тук страшно се зарадвахме на добрия Ви избор и утре смятаме пак да слушаме рубриката и да гласуваме за нашата любимка. Надяваме се, че може да пуснете някое от по-старите ѝ неща — „Стъпките ти в нощта“ или „Блусът на златната рибка“. Знаете ли, тя много обича да ги изпълнява.

— Не ви разбрах напълно, но ще потърсим из архивите.

— Имам предвид, че когато има някакъв концерт, Лерерин най-често изпълнява по-старите си неща — от първия и втория албум с „Литъл сисър енд дъ Хелдинг индъстри“. Казва, че винаги ги е предпочитала пред по-сетнешните си записи.

— Това някаква шега ли е? — мрачно попита Стела.

— Ни най-малко. Следващите албуми се били получили твърде комерсиални.

— Господине, затварям.

— Да, разбира се. Съжалявам, че Ви забавих! О, и, както виждате, и тук си имаме телефони. Всичко хубаво!

В ГРАДА НЕБОСТЪРГАЧИТЕ

В града небостъргачите не са повече от пространство и шум. В тях хората се събират на рояци в стъклени кибритени кутии и понякога сънуват, че летят от горе надолу с криле от принтерна хартия.

Аз не съдя никого. Аз съм просто поредният човек, чието пространство е зачеркнат квадрат от архитектурния план на сградата и чийто шум е мотив от общата какофония. Ако в един небостъргач има сто жилищни етажа с по три апартамента, в които живеят средно по трима души, то този небостъргач може спокойно да се мери по зверщина с кафявите горили по покривите на японските небостъргачи, защото ще има около деветстотин чифта очи и къмто хиляда и осемстотин ръце, които в един и същ миг слагат приставката на кафе машината и откъсват парче тоалетна хартия от рулото. Страшно ли, нали? А ако реши да се надигне много хора от отворените прозорци — очи ще изпадат, а снимачните екипи ще го объркат с роботска хидра.

Всъщност небостъргачите са нещастни.

Те са големи нещастни типове и имат средно по 900 малки депресивни срива на ден, които се мъчат да преглътнат — иначе ще се срутят. Те са съвкупност от своите невротични паразитни квартиранти и никой, освен един небостъргач не може да преживее едновременно мигрена, любовно разочарование, откраднат работен проект и сестра в кома. А същевременно не бива да се забравя, че един от етаж 33 срещнал една от етаж 71, докато си разхождала кучето, и сега се мъчи да я впечатли. Една трета от жителите на всичките етажи са сбор от телата си, една трета искат да бъдат, друга трета ядат ожесточено сладолед след раздяла, а последната част дори не желаят да споменават онова чувство, което всъщност няма нищо общо с кардиологията — за сметка на подаграта.

На някои от тези хора вечно им се спи и се дрогират с кафе, което има нисък процент кофеин, и хапчета, които са им предписали. На някои от тези хора им е ужасно студено, макар че още е лято и температурата се държи. На някои от тези хора им се иска да пътуват

до далечно топло място, за което са чели, но утре са на работа. На трийсетина от тези хора им се струва, че ги наблюдават. На дузина от тези хора им се струва, че косата им е почнала да расте ужасно бавно. На двама от тях им е писнало от американско кино и смятат да гледат нов романтичен филм с Одри Тоту тази вечер, и не биха искали да го гледат сами. За съжаление ги делят петдесет етажа и едно бяло петно в паметта относно единствения път, когато са се засичали пред асансьора — единият навън, другият навътре — и погледите им са се срещнали.

Такива неща тревожат храносмилането на един небостъргач. И му забавят дишането сигурно. Да имаше с кого да сръбне една чаша чай към десет, десет и половина...

НОЩНА ЛАМПА

Малко хладно е навън, нали? Приятна хладна вечер — прозорците на терасата зяят отворени и сред шума на трафика като че ли още се чуват последни щурци. Отпред се вижда блок сто и три, над който небето е затрупано от слама облаци. Луната сияе приглушено като фар, заснет миг преди да угасне, обвит от мъгливи видения. Колите свистят по магистралата, а на заден фон, след парче празна земя, блещукат светлините на „Модерно предградие“, където млади влюбени вървят по дълги прави улици. Този стол е удобен, макар че няма облегалка — затова пък можеш да се облегнеш на рамката на вратата и все ще се почувстваш удобно. На масичката вляво, до саксията с избуялото дърво на живота има чаша, пълна с лимонада. Пийни си ако ти е пресъхнала устата. А аз ще разказвам.

Виждаш ли онзи апартамент отсреща, седмия етаж? Точно срещу теб. Жълт правоъгълник на фона на тъмната сграда, озарен от светлината на двете лампи на полилея. Преди се виждаше терасата, но я събориха да разширят хола. Рамките на прозореца приличат на буквата „Н“ с драсната доста ниско хоризонтална линия. Белите пердета са дръпнати вляво, висят безцелно. Отзад веднага след стъклата се виждат големите листа на стайните растения — джунгла преди масата за хранене, една саксия почти стига нивото на полилея. Различава се и горната част на дивана, върху който един човек се е разположил с чаша между ръцете си. Бледосинята трептяща светлина отсреща му е от телевизора. Чаят в чашата е от ехинацея, но го е подправил с две зърна грозде, рязнати с нож през средата. Големият куп в ъгъла, който малко прилича на воайор, надничаш иззад пердето — също като нас — е в действителност скрин. Над шкафа има етажерки, пълни с приведени на една страна книги. Върху бялата мазилка на стената се отличава окачена в рамка картина, репродукция на морски пейзаж от Джоузеф Търнър. Всъщност „пейзаж“ не е намясто казано може би, защото меките топли цветове на платното,

разливащата се като пара от мляко лунна светлина в единия ъгъл са замъглени от почернелите кораби на горяща фрегата.

Но да се върнем на скрина в ъгъла. Той е съвсем обикновен, от дъбово дърво — виждал си много пъти такива и всички те отдавна биха отишли на боклука ако не бяха твърде тежки. Но на една лавица ни чака една изненада, покрита със смотана на кълбо сива жилетка. Жалко, че някой така я е използвал за закачалка — под жилетката стои стара, но запазена нощна лампа. Твърде голяма наистина — също като скрина — но поне би трябвало лесно да можеш да я изхвърлиш, а и излъчваше известна ненатрапваща се шикозност. Абажурът беше плетен, поставката беше дървена и с диаметър колкото бутилка „Маре негро“. По нея бяха резбовани керван едногърби камили и слънце над всяка от тях. Камилите, естествено, си приличаха като капки вода и за търбусите им беше вързан с въже — канап, предполагаемо — по един чувал. Очертанията му наподобяваха неподвижна човешка фигура.

Във фасонката на нощната лампа няма крушка. Всъщност, тя не е използвана от двайсет и пет години. Покрита е от масивен слой прах, събиран от последния път, когато бе събудила ужасяващ страх у някое човешко същество. Защото, виждаш ли, нощната лампа на скрина не е обикновена. Не си прави труда да я търкаш — само ще си измърсиш ръкава, а никакъв джин няма да излезе и да направи покорно реверанс. Достатъчно е да завинтиш една крушка, да включиш кабела в разклонителя, да натиснеш червения бутон — и силата на този предмет, докаран преди ужасно много време от една древна тъжна земя, ще почне да се разкрива пред погледа ти. Минават петнайсетина минути без нищо да се случи — лампата просто свети и отразява предметите наоколо заедно с принадлежащите им сенки.

Постепенно обаче диапазонът на светлината почва да се разширява — преминава през стените, през персийския килим на пода и мазилката на тавана, дървото и тапицерията на мебелите, стъклото на прозорците, кориците на подредените книги. Пред очите ти материята се разгражда, вратите стават на талаш — и това е странната сила на тази нощна лампа с плетен абажур. Да показва. Понякога повече, отколкото би желал. Но ти няма да угасиш, защото си влязъл в торбата като любопитна котка и искаш да видиш още. Съседите отдолу вечерят на масата в кухнята. Тези отгоре са се разотишли по стаите си и шетат

или гледат нещо на компютъра. Една жена от апартамента вляво се сапунисва в банята. Това воайорство е само началото.

Крушката се нагрива и почва да размива още по-уверено граници, да показва не само обекти от настоящето, но и такива от миналото и бъдещето, от миналите и бъдещата, които биха могли или не биха могли да се случат в действителност. Стаята се разтваря като погледната през калейдоскоп, цветовете ѝ се припокриват, а ъглите избледняват и се размазват. Изведнъж главата ти натежава и умалжава, и се изпразва, и я усещаш като коркова тапа и котва едновременно, прилява ти и с усилие се стоварваш в креслото до скрина, покрито с мека бяла кожа. Усещаш как вчерашният и утрешният ден се кръстосват на приглушената светлина на нощната лампа, защото покривката, на която седиш, почва да се променя, подгизва, след това замръзва и ситни ледени висулки внезапно те пробождат, а в следващия миг от тях остават само чифт зъби и в кожата се намъква един сибирски тигър, който може и да е, а може и да не е бил нейният бивш собственик. Тъкмо с примирение помисляш: „Това е краят“, когато тигърът се стапя и се оказваш на пода — но не на бежовия балатум със сиви пръски, а на един дъсчен под, застлан със застъпващи се едно друго, разноцветни черджета. Разтръскваш силно глава и се опитваш да намериш друга причина за халюцинациите, причина за внезапното изпадане от стабилните устои на света. Дори проклинаш чая с двете гроздови зърна и стигаш дотам да ги обвиниш за цялата тази дивотия.

През това време материята продължава да се изменя — или по-скоро да се губи, самият въздух запулсира и присъствието на околното отстъпва водещата си роля на първоначалното, на буквата и осезанието. Не знаеш дали виденията нашепват от отдавна отминала епоха, дали ти показват ресница от страшното бъдеще или съвсем никога няма да се случат наистина в твоя свят, но някъде другаде ще са запълнят учебниците по история. С уплаха забиваш пръсти в облегалките на креслото, което те е понесло отново и дори е станало огромно и пухкаво, и тялото ти бавно потъва в плюша му, изведнъж стените стават на стиропор и ноктите на ужасяващи създания почват да дращят по тях от другата страна. Затваряш очи, за да изпъдиш безпорядъка на образите, но погледът ти разцъфва на друго подобно място и отново ставаш свидетел на представлението. Холът е станал

огромен, пуст, празен с бедната си подредба, но като че ли всичките шест милиарда души, стъпвали някога по нашата земя, оставят кални следи по пода и говорят безспирно, докато повторят всичко казано приживе. Усещаш дима на пожар и тътена, който отеква след силно земетресение, а калейдоскопът се върти на бързи интервали и показва стая след стая, време от време и свят подир свят — всичко е в руини, всичко е облято в зелена светлина, брачни халки в праха на срутила се мазилка и малки костици, от които израстват растения. Трябва бързо да преосмислиш онова, че до прозорците имало джунгла, защото тези растения бързо се разстилат по цялата западна стена и от разлистените им стволоче избуяват насила нови разклонения, напластяват се и търсят пролука да продължат нататък, а цветовете им разцъфват и веднага увяхват овъглени.

Виждаш как Вавилонската кула се изгражда наново камък по камък, а хората този път говорят по няколко езика и в гълчавата един предава на друг какво е казал трети и успяват да се разберат, а сетне почват заедно да рушат многобройните стени и кули на библейската кула, защото не желаят да достигнат библейското начало. Пред погледа ти сред виещи се огнени езици Александрийската библиотека се възражда и томовете ѝ се пренаписват по собствен спомен, а многолюдната тълпа се заема повторно да ги изгори, защото се страхува от това прекомерно знание. И накрая, виждаш самия себе си — малко голо създание, което на четири крака тръгва да изкачва широка виеща се стълба. С всяко движение порастваш и само няколко стъпала по-нататък се изправяш, пристъпваш крак след крак и изведнъж те хваща срам от голотата ти и в съзнанието ти се промъква въпроса защо всъщност продължаваш да вървиш нагоре, след като умората малко по малко те застига, а пред взора ти не се разкрива друго, освен още много стъпала. Спираш да си починеш — в началото след дълго ходене, а после и по-начесто. Прегърбваш се и почваш да се задъхваш, а зрението ти отслабва.

Времето не е кристална топка, която може да покаже спомена, който си пожелаеш, или деня от две хиляди и осемдесета, който си намислиш; времето или следва логичния си ход, или, предизвикан от нерационална сила, се пропуква в цялата си суровост, стрелките не са две, а колкото заострените зъби на хидра след дълга битка, а залезите се блъскат един в друг, така че и на Малкия принц би му прилошало.

Осъзнавайки тази своеволна истина, забравяш на мига всякакво пророческо или окултно изкушение. Пресягаш се с немощ и омерзение към ключа на лампата, за да я изгасиш, но копчето блести като мангал и е също толкова горещо. Пролазваш до контакта, но той е пуснал вече корени в стената и, колкото и да се мъчиш, не можеш да го отскубнеш. Ти си в капан.

Пред погледа ти на дивана, сред глъчката на пианския разговор, заспиват въпреки смеха на приятелите хора, които отдавна не са се събуждали — можеш да го предположиш по каретата на ризите и по класическите прически, можеш да видиш как в съня си те биват издухани от тиктакащите стрелки и от разсипващ се пясък, докато присвитите им в усмивка устни застиват като от мумифициране. Някой отваря вратата на хола и ти казва, че трябва да се обръсне — а ти разпознаваш в този натрапник дядо си от една черно-бяла снимка. През прозореца отеква тракането на влак, който отдавна е спрял от движение, защото са направили по-пряка линия през планинското трасе.

Виждаш как в една купа на масата се разпръскват цветовете на водородна бомба. Сепва те силен вятър, когато поглеждаш към прозорците, разбираш, че е от пеперуда, която с гигантските си, импресионистични криле закрива небосвода, защото навън не е вече нощ и въобще всичко е синьо.

Продължаваш да виждаш, стискаш очи и продължаваш да виждаш. Виждаш живота си като едно пътуване от първата до последната станция на метрото и почваш да се смееш с глас, през сълзи, понеже към края на пътуването местата са се опразнили и досега пътуването ти е било много мъчно, и виждаш едно малко дете в скута на дядо си, който между другото има на пуловера си значка на Мао Зедунг, и детето дори не се усмихва, но те разглежда с отворените си за целия свят, без помен от преценка очи, и разбираш с почуда, че неговият поглед е бил смисълът. И се засмиваш на онова ти проявление, което за кой ли път се изкачва по виещата се до безкрай стълба и упорито се надява, че ще намери нещо различно по-нагоре.

Сваляш абажура на лампата и откриваш — вече без всякаква изненада — едно огромно зелено-синьо око, което с ириса си обикаля стаята и се разширява пред невидимите суматохи на паметта. Това е твоят шанс. Вече можеш да помиришеш лудостта, която се промъква

към теб с познанието — което е всъщност нейният парадокс. Вземаш първото, което ти попада — наргилето, оставено до някакъв куфар в ъгъла — и замахваш силно към голямото, вездесъщо око. То е достатъчно бързо, затваря се в себе си и изчезва, оставяйки под тежестта на удара една обикновена, съвсем безобидна 60-ватова крушка. Парчетата от нея хвъркват на посоки. Стаята потъва в мига и мястото. Ти стоиш ошашавен на креслото, оглеждаш се, настроен в очакване на още халюцинации. В ръката си държиш една празна чаша, само с две гроздови зърна на дъното. Поглеждаш много внимателно към една лампа на скрина в ъгъла, върху нея е смотана на кълбо сива жилетка. Съзнанието ти почва да работи на мига — минава през теории за видения свише или за сънуване, или за страничните ефекти на някое лекарство, докато не изключи напълно възможността това, което се е случило, да се е случило наистина.

С времето се успокояваш. Нещата тръгват постарому. Разбира си, никога няма да решиш отново да включиш нощната лампа в ъгъла — нека си стои там под жилетката, от най-прости съображения. Тя ще чака мълчаливо и с цялата история на несбъднатото човешко желание в затвореното си око. Ще чака спокойно следващия път, когато едно момиче ще се нанесе и ще реши, че няма достатъчно светлина да си дочете лекциите.

Защото, виждаш ли, тази лампа знае точно какво ще се случи.

ЗАГАДКА

Беше жилав горещ следобед и през отворените прозорци радиата не спираха да бръщолевят за убийството на първата дама. Трагичното събитие укроти духа на великденското настроение и хората си стояха вкъщи, разговаряха над чаша изстуден зелен чай и си правеха вятър с вестниците, в които се говореше само за новата война.

За мен подобни въпроси въобще нямаха значение. Всъщност, в момента и Великден, и бойните действия, и предалите Богу дух бяха напуснали мислите ми. От ужасната жегга мигрената ми отново се заобажда и мерех нагретите улици със замаяна глава. А вече от два дни бях на път.

Петър плет плете, Петър път препъва. Тръгнах по тъмно, гаврътнах си кафето на една глътка и отпраших. Беше ми указано да не ползвам никакъв транспорт — ето защо не бях стигнал още. Не само трамвай или метро, не можех да се кача на стоп или да си взема такси. Но инструкциите са си инструкции, като си по-надолу по веригата ще изпълняваш. А от мен по-надолу не знам дали имаше.

Към четири навлязох във въпросния квартал — стар, реномиран комплекс с многоетажни тухлени постройки от двете страни на улицата и много кестенови и акациеви дървета, които хвърляха тежка сянка върху улицата. Благодарих на малкото останал ми късмет, защото почти веднага съзнанието ми се проясни и болката се размъти заедно със слънчевите лъчи. Казвали са ми, че ми е най-вече от втълпение мигрената, но как да си втълпя, че си втълпявам подобно нещо?

В квартала обаче се навъртаха доста чернилки, които притежаваха занемарени наследствени имоти и се изхранваха, както дойде. Опипах заднешком с ръка дъното на раницата си, за да проверя дали по-важните неща са на мястото си. Обикновено ги слагам под останалите принадлежности и съм привикнал да ги преглеждам чрез допир щом видя тъмен субект или се озова на място като това. Меката кожа на портфейла, острите зъбци на ключовете, клавишите на

телефона, ръбатата дръжка на пистолета. Всичко си беше на мястото. На една уличка видях чернокож брадясал тип на каручка, карана от тъмен кон с кални копита. В каручката имаше всякакви вехтории и боклуци, както и един разпран матрак, който в първия миг взех за труп.

Към пет без четвърт спрях пред някаква скара с пейки отпред и седнах да изям един дюнер. Беше голям, с много месо и ориз, и ми дойде добре след дългото ходене. Помолих да ползвам тоалетната, за да си напълня шишето с вода, и си поръчах още един дюнер — не от глад, а за да ми отпочинат още малко краката. Усецах една голяма пришка да ми се образува точно между палеца и показалеца.

В пет според инструкциите свих надясно, по малка уличка с измазани кооперации. По много от тях се виеше бръшлян. И тук беше сенчесто, дори мрачно за тази част на деня. Погледнах към небето, но нямаше нито облаче — само една врана пресичаше хоризонта право надясно. Стигнах до кооперацията. Вратата на вход „С“ зееше отворена, а пред нея бяха разхвърляни разпокъсани вестници. Във входа се носеше задушлива миризма на пържено. Качих се по стълбите и когато лампата угасна, изкарах пистолета от раницата си и натиснах звънеца на средната врата.

На светлината от коридора се очерта силуетът на висок хърбав арабин с широки ноздри. Насочих пистолета, но нещо ми пречеше да натисна спусъка. Колебанието продължи само няколко секунди, но те се оказаха достатъчни: входната врата отляво се отвори и оттам изникнаха очертанията на ръка, държаща пистолет като моя.

Бях мъртъв.

Но мъртъв какво?

(правилният отговор е на: <http://загадка.vlasath.org>)

НАКРАЯ ОСТАВА САМО (ДА ТИ РАЗКАЗВАМ, ДОКАТО СПИШ)

Аз съм един призрак. Чисто и просто призрак.

Няма смисъл да изпадаме в подробности. Не казвам „Добро утро“, „Благодаря“ и „Приятен ден“. Не разхождам кучето си малко след залез. Призраците не правим подобни неща. Ние сме чисто и просто привидения и горе-долу с това се изчерпва съществуването ни. Със сигурност ти си чувала за призраци, защото има разни, които се занимават с така наречените „призрачни работи“. Обикновено това значи да се появяваш като холограма по средата на стълбището или да се разхождаш малко след полунощ из гробищата. Такива призраци са ужасно тъжни, защото не искат да се примирят с новата си роля. Те застават зад своите бивши приятели, докато се снимат, и се надяват да излязат на снимката, пък дори и размазано. Понякога се ядосват ужасно, че откак са се споминали никой не ги брои за хора, и почват да правят нелепи неща с издаване на кучешки звуци и дрънчене с вериги, свирят на пиано някоя мелодия, която са научили отдавна, и оставят локви кръв, само за да могат да се различат стъпките им малко по-надолу. Намирам това за ужасно занимание и проява на липса на чест. Едно е да се повозиш в колата със семейството си и да се посмееш на шегите им, но пакостенето, чупенето на чинии, отварянето на врати с нарочно проскърцване просто е смешно. А и оттам се израждат всички онези страшни духове по страниците на една книга или в слабоосветените сцени на някой филм, и накрая всяко хлапе ще ти каже, че призраците са едни страшни мъртъвци, които, увити в саван, кръстосват неспокойни и начумерени коридорите на собствената си къща. Чисто позъорство.

Тази сутрин се събудих много рано и бях останал без дъх. Точно така — аз не мога да остана без дъх, но чувството бе същото. Беше петък и вероятно от двайсет и четири часа не беше спирало да вали, и

с почуда открих, че навън мирише на риба. Макар че приближаваше сто и петдесетата ми годишнина, не си спомнях да съм сънувал преди кошмар с море, а това беше истински кошмар с море, което залива брега внезапно и не оставя време за спасение дори на най-добрите плувци.

Големите в моя апартамент бяха отишли вече на работа, а момчето още спеше, джезвето беше пълно и го сложих на котлона да си направя половин чаша кафе. Изпих го на прозореца. Черният цвят прокапа надолу и в стомаха ми стана на размити кафеникави спирали.

Излязох, защото не знаех докога ще вали — изглеждаше като да е цяла вечност — но все пак по дъждовно хората гледат да не напускат убежищата си с покриви и електричество и мога да се разхождам спокойно.

Навън беше прекрасно наистина. От изсипалата се вода земята изглеждаше отпочинала и утолена. И по-разбираема. Дъждът придава мъдрост на хората или може би простота на нещата. Изглажда павираните улици и пълни дупките им с локви. Измива част от предметите, показвайки така вродената им тленност. Размива поненужните цветове и така всеки може да види през капките по-ясно, дървото се превръща в жълти краища на листа, а блокът — в едно червено цвете. Останалото е мъгливо, неясно — призраци. И хората си представям така, защото са оставили толкова много по просторите си — купища дрехи, чаршафи, плажните хавлии за последно тази година, една пухена възглавница — все едно са съблекли даже кожата си и са тръгнали изначални и пълни с вода.

Огледах се да не би морето наистина да е преляло и да има риба по улиците, поклащаща се безпомощно с оцъклено око. Не видях. Помислих си: „Може да е на небето, защото и то изглежда навлажнено, подпухнало“; също можеше лесно да се наблюдава, понеже сега не трябваше да се различават облаците от синевата, не трябваше да се различава синевата от морската повърхност и така целият град оставаше просто мъгляво видение за остров някъде по хоризонта... Съжалявам ако те отегчавам, аз съм просто един призрак. Просто стар фар, който не се мъчи да излъчи светлина, защото няма кораби, които да направлява. За такива неща си мислят старите фарове. Момче, което не си пръска дезодорант, защото знае, че никого няма да прегърне. За такива неща си мислят старите момчета.

Всъщност това е най-голямото ми притежание — знание, без капка несигурност.

Седнах на пейка в Борисовата, близо до чешмичката. Видях едно малко момиче да се връща рано от училище или да отива за трети — четвърти час, но по-скоро се връщаше, защото изглеждаше като някой, който се прибира — с бърза крачка, с ръце, хванати отпред като след дълго стоене на дъската. Носеше огромно, пухкаво лилаво яке, което стигаше до коленете, а под качулката се различаваше само един забит в земята разсеян поглед. Раницата му беше огромна и от тежестта на съдържанието си се накланяше назад, все едно се мъчи да върне притежателката си в свещената обител на сухия тебешир; момичето обаче бързаше нататък и нямаше нищо такова наум.

Загледах се в небето, което се разливаше надолу по стълбичките и между паветата, към хълмчето с люлките и пързалката. Отдясно видях да се приближава един мой приятел — доколкото няма по-правилна дума за отношенията между призраци. Той е наистина античен градски дух, който помни още кога от гарата се е виждал брега и умее да омайва с историите си за бохемски вечеринки със стара градска музика и бадемов аперитив; това е, естествено, ако не го срещнеш по време на дъжд.

Не мога да кажа валеше ли за него, защото вече самият той не знаеше къде се намира. Понякога можеше да се различи над главата му струя дим като от току-що налят чай. Самият му дух се разтапяше и даже бледата същност, която ни спохожда в моменти на щастливо усамотение, го напускаше бавно с годините — последно му беше останала само лявата ръка до лакътя и преди петнайсетина години взе да плаши живущите в старата си къща, но бързо се отегчи. По вестниците го нарекоха „Кървавата ръка“, макар че неговата бе всъщност сива като цимент.

Той дойде до мен като сгущено в себе си отражение на околния пейзаж, начупено полуневидимо огледало, което всеки момент може да се разпадне и да се понесе към канала със смачканите вестници и шумата. Погледът му се различаваше едва, мътен и загледан в места много далеч отук и много по-копринени. Гласът му идваше отдалеч като на бръмбар в царевицата:

— Привет, привет.

— Здравей, уважаеми — отвърнах. — Имаш ли цигара да почерпиш?

Той се засмя глухо и упорито. После рече:

— И да имах, щях да я дам на някой по-жив от теб. Не се обиждай, но щеше да я похабиш — целият си въздух.

— Че какво по-добро от това — усмихнах се.

Представих си, че всмуквам от хубава френска цигара, и изпуфтах към ситните капчици отпреде ми.

— Дойде му времето и на дъждовния сезон, а? — поклати глава, доколкото можеше, моят събеседник.

— Дойде.

Определено беше запазил част от духа си. Трудно щяха да го накарат да се върне горе.

— Чух — започна той, — че на едно капанче към конната база някакви дядки си забравили шаха. Да идем да се вредим?

— Има ли много да чакат?

— Естествено — отвърна. — Ще им кажем, че сме видели отворен прозорец на баня с хубава девойка, която се готви за душ. Ще отпрашат като казармени!

И почна да се превива от смях и да удря пейката, нали не му беше останало коляно.

— Хайде — казах.

— Лека-полека — въздъхна старчето и се изправи.

Така и не можахме да седнем за една партия. На пейките пред капанчето се бяха събрали дузина старчета, които се радваха на запиляната шахматна дъска като на голям овнешки бут в заведение за вегетарианци. Бяха записали някакъв списък в пясъка за реда, в който ще проведат турнира си, и един дърт язвителен призрак непрестанно мърмореше да не се пререждаме, при все че списъкът очевидно беше отдавна ометен от вятъра. Моят спътник с възможно най-възторжения си глас обяви, че една млада дама с дълги черни коси се готви да се изкъпе и е забравила да затвори прозореца. Няколко от останалите зяпачи го изгледаха с отегчение, а един дух, който съвсем скоро щеше да се стопи, рече монотонно:

— Имаме списък на една дъска в конната база къде и към колко часа жени си взимат душ с добра видимост.

— Ех, колко много списъци — отбелязах иронично аз, но всички се бяха съсредоточили в разигравачката се партия.

А тя вярно си заслужаваше. Две привидения стояха замислено от двете страни на дървената дъска вече половин час, а бяха направили едва по три хода. Когато някой изведнъж установеше колко добра блокада може да извърши с коня си, издаваше неприкрит вик на възторг и от завладялата го емоция не успяваше да мръдне в действителност фигурата, и почваше да духа към нея с все сила. Не дойде нито един женски призрак. Вероятно всички си бяха у дома и тайно бяха измъкнали от семейната библиотека някоя хубава книга, която да четат в килера на фона на притихващия дъжд.

Морето се пенеше ядовито и имах чувството, че всеки миг ще ни залее като в съня ми. Беше изхвърлило през нощта един огромен дънер, обърнал се настрани като удавник със скръстени ръце. Към два следобед имаше все още дълга върволица от старчета, които настояваха, че са се записали в пясъка преди нас. Бяха решили да играят и през нощта — особено някои, които били проспали последния половин век. Онзи язвителният, който ръководеше турнира, дори обяви, че ще бъде открит начин да успеят да вдигнат дъската от масата и да я скрият някъде, за да играят щом им скимне. Оставих ги и се разходих до солниците. Изведнъж ми домъчня за пясъка, който преди време полепваше по ходилата ми. Сега мога само да си спомням с умиление за песъчинките между пръстите и всичко, което се случва покрай тях.

Това ми се щеше да ти разкажа.

А сега поспи малко. Ще те погледам как прехапваш устни насън и как се въртиш, докато смоташ чаршафа отдолу на топка в краката си.

А-а. Ти вече спиш, добре... Не се притеснявай!

Аз съм просто призрак.

Издание:

Мартин Колев. Кучето на терасата

Българска. Първо издание

ИК „Захари Стоянов“, София, 2009

Редактор: Маргарита Петкова

Коректор: Евгения Владинова

Художник и худ. оформление: Жеко Алексиев

ISBN: 978-954-090-407-8

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.